

บทที่ 4

ลักษณะเด่นทางการสร้างเรื่องและกลวิธีการประพันธ์ ในอาชญากรรมของวสิษฐ เดชกุญชร

อาชญากรรมของวสิษฐ เดชกุญชร เป็นนวนิยายสืบสวนที่มีผู้นิยมอ่านเป็นจำนวนมากจนมีการพิมพ์หลายครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเกี่ยวกับลักษณะเด่นของอาชญากรรมของวสิษฐ เดชกุญชร ดังจะได้ศึกษาต่อไป

1. ลักษณะเด่นทางการสร้างเรื่อง
2. ลักษณะเด่นด้านกลวิธีการประพันธ์

4.1 ลักษณะเด่นทางการสร้างเรื่อง

อาชญากรรมทั้ง 5 เรื่อง ของวสิษฐ เดชกุญชร ปรากฏลักษณะเด่นในการสร้างเรื่อง 3 ประการ ดังนี้

- 4.1.1 การใช้อาชญากรรมเรื่องยาเสพติดเป็นอาชญากรรมหลักของเรื่อง
- 4.1.2 การใช้องค์การอาชญากรรมเป็นรูปแบบการประกอบอาชญากรรมในเรื่อง
- 4.1.3 การนำหลักปฏิบัติในพุทธศาสนามาใช้ในการปฏิบัติงาน

4.1.1 การใช้อาชญากรรมเรื่องยาเสพติดเป็นอาชญากรรมหลักของเรื่อง

อาชญากรรมทั้ง 5 เรื่องของวสิษฐ เดชกุญชร มีอาชญากรรมเด่นมุ่งประเด็นเรื่องยาเสพติดเพียงประการเดียว หากพิจารณาถึงต้นเหตุของเรื่องการสืบสวนอย่างถี่ถ้วนแล้วจะพบว่า ยาเสพติดเป็นอาชญากรรมหลักอันเป็นที่มาของเรื่องของการสืบสวนของอาชญากรรมทั้ง 5 เรื่อง โดยคดีฆาตกรรมเป็นเพียงอาชญากรรมย่อยซึ่งล้วนเกิดมาจากเรื่องยาเสพติดทั้งสิ้น ดังการอธิบายต่อไปนี้

เรื่อง *สาววัดเถื่อน* ธนุส นิราลัย ได้รับมอบหมายให้สืบพฤติกรรมของนายทองยศ บทสนทนาระหว่างพลโทรำบาญที่กล่าวกับธนุส นิราลัย ได้เปิดเผยที่มาของเรื่องการสืบสวนของธนุสไว้ดังนี้

“ผมเรียกคุณมาทำงานชิ้นนี้” ชายผู้สูงวัยกว่ากล่าวซ้ำๆ ชัดถ้อยชัดคำ “โดยไม่มี ความเชื่อ ยังไงทั้งนั้น ก่อนจะมอบภารกิจให้คุณผมได้บอกคุณแล้วว่า มี รายงานข่าวหลายกระแสที่แสดงว่านายทรงยศอาจกำลังประกอบธุรกิจนอก กฎหมายที่เป็นอันตรายต่อบ้านเมือง และอาจจะมีคนอื่น ๆ อีกหลายคนสนับสนุน คนเหล่านั้นอาจจะมีตำแหน่งหน้าที่สูงและสำคัญอยู่ในวงราชการ ผมจำได้และ คุณก็คงจำได้ว่า ผมใช้คำว่า “อาจจะ” อยู่ตลอดเวลา”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.328)

จากข้อความข้างต้น การสนทนาของตัวละครทั้งสองภายหลังจากธนุสเสร็จภารกิจนำรายชื่อ คณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายาเสพติดมายื่นต่อพลโทราบายู แสดงให้เห็นว่าภารกิจ ของธนุสในเรื่องเป็นความสงสัยของพลโทราบายูที่เชื่อว่านายทรงยศ เป้าหมายของภารกิจ กำลังมี ส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายาเสพติด ด้วยความสงสัยดังกล่าวจึงเป็นที่มาให้ธนุสเข้าไปสืบสวน พฤติกรรมของนายทรงยศอันเป็นที่มาของเรื่องการสืบสวนทั้งหมดในเรื่อง และระหว่างเหตุการณ์ ดำเนินไปเรื่องได้เปิดเผยให้ทราบชัดเจนว่าธุรกิจนอกกฎหมายที่ว่า คือ การลักลอบค้ายาเสพติด จึง กล่าวได้ว่ายาเสพติดเป็นอาชญากรรมของเรื่องชักนำให้ธนุสเข้ามาสืบสวน

เรื่องแม่ลาวเลือด ธนูส นิราลัย ได้รับมอบหมายจาก “บราโว่” ให้แทรกซึมบ่อนทำลาย องค์การอาชญากรรมในภาคเหนือ ดังปรากฏคำพูดของลำเพาที่กล่าวต่อธนุสไว้ว่า “หัวหน้าคงยังไม่ทราบ ว่า คุณเกียรติทำงานให้กับ “บราโว่” สืบสวนพฤติกรรมของบุคคลบางคนในภาคเหนือที่ “บราโว่” สงสัยว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าเฮโรอีน...” (แม่ลาวเลือด, 2528, น.92) ขณะเดียวกันคดีฆาตกรรมนายเกียรติก็มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังความคิดของผู้การสมหมาย ได้เปิดเผยที่มาของคดีฆาตกรรมนายเกียรติไว้ ดังนี้

บรรพตเป็นผู้ที่บอกให้เขารู้ว่า เกียรติอาจจะเริ่มสังเกตและสงสัยใน ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันจนอาจจะผิดปกติระหว่างเด็กหนุ่มกับฝรั่งหนุ่มสาว ลูกค้าของบิดาเลี้ยงของตน ในขั้นแรก สมหมายยุติการ “ส่งของ” ให้บรรพตไว้ชั่วคราวเพื่อมิให้เกียรติข้องใจมากกว่านั้น แต่เมื่อเกียรติมิได้แสดงความสนใจ ต่อไปอีก และเมื่อนายจ้างของเขาคาดคั้น สมหมายก็ “ส่งของ” ให้บรรพต ต่อไปอีกในปริมาณที่มากกว่าเดิม และถี่กว่าเดิม

ในที่สุดความก็แตก บรรพตบอกเขาว่า “ของ” ที่รับไปจากสมหมายงวด หนึ่ง แต่ยังมีได้ส่งต่อไปยังฝรั่งหนุ่มสาวคู่อีกตามแผน หากเก็บไว้ในห้องของ บรรพตที่เกสต์เฮาส์ดอยผาเหลือง ได้มีร่องรอยแสดงว่าได้ถูกเคลื่อนย้ายไปจากที่

ของมัน เมื่อสมหมายขอรับ “ของ” ห่อนั้นคืนไปและให้คนของเขาตรวจสอบทาง “เทคนิค” แล้วก็ปรากฏว่าภายในห่อนั้น นอกจากจะมี “สินค้า” บรรจุอยู่อย่างเดิมแล้วยังมีเครื่องส่งสัญญาณวิทยุขนาดเล็กซุกอยู่ด้วย

บรรพตบอกสมหมายว่า เกียรติ บิดาเลี้ยงของเขา เป็นผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าออกห้องของเขาได้ตลอดเวลา

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.403-404)

จากข้อความข้างต้น ความคิดของผู้การสมหมายระหว่างเดินทางไปพบนายบรรพตที่ ดอยผาเหลือง ได้เปิดเผยว่าที่มาของคดีฆาตกรรมนายเกียรติในตอนต้นเรื่องนั้นแท้จริงแล้วมาจากเรื่องยาเสพติดเป็นสำคัญ ทางองค์การลับจับได้ว่านายเกียรติเป็นผู้แอบนำเครื่องส่งสัญญาณวิทยุใส่ไว้ในห่อยาเสพติดที่เตรียมนำส่งออก จึงมอบหมายให้ผู้การสมหมายฆาตกรรมนายเกียรติป้องกันความลับเรื่องเส้นทางของยาเสพติดถูกเปิดเผย กลายเป็นเหตุฆาตกรรมนายเกียรติและชักนำให้ธนูสเข้ามาสืบสวนหาตัวฆาตกร ยาเสพติดจึงเป็นอาชญากรรมหลักของเรื่อง

เรื่องหักลันชั่ว ธนูส นิราลัย ถูกนางยุวดี ภริยาของนายปราชญ์ ลวงให้สืบเรื่องราวของนายปราชญ์เพื่อทำลายองค์การค้ายาเสพติด นางยุวดีได้เปิดเผยแผนการของตนแก่ธนูสในตอนท้ายเรื่องไว้ ดังนี้

“เพราะฉันไม่แน่ใจว่าการว่าจ้างตรงๆ จะได้ผลหรือไม่แค่นั้น” ความเศร้าฉายชัดอยู่บนใบหน้าของยุวดี ธนูสรู้สึกว่หน้าของหล่อนซัดลงจนเกือบไม่มีสติเลือด “และเพราะฉันจำเป็นต้องฆ่าคนๆ นั้น”

“คุณหมายความว่ายังไง จำเป็น?” ธนูสขมวดคิ้ว

“ผู้หญิงคนนั้นคือเพื่อนคนที่แนะนำให้ฉันรู้จักกับแอมเฟตามีนและเฮโรอีน” ยุวดีถอนใจยาว “มันไม่สมควรจะมีชีวิตอยู่นานถึงเพียงนั้นด้วยซ้ำไป”

...

“ความลับของปราชญ์ถูกเปิดเผยแต่เพียงบางส่วน และเป็นส่วนเล็กๆ เท่านั้น” ยุวดีตอบเสียงแผ่ว “โลกรู้แต่เพียงว่าปราชญ์เป็นพ่อค้ามหาเศรษฐีและนักการเมืองที่ใช้ธุรกิจยาเสพติดเป็นทุน แต่ยังไม่มีการรู้เลยว่าใครเป็นหุ้นส่วนของปราชญ์ อาชญากรในคณะของปราชญ์มีใครบ้าง ฉันต้องการข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของเขา เพราะฉันเชื่อว่าความลับที่ยังเหลืออยู่ในข้อมูลเหล่านั้น ถ้าฉันได้มันมา ฉันจะเปิดโปงองค์การได้ในที่สุด ฉันจะทำลายมันได้ ธนูส คุณต้องเอาข้อมูลเหล่านั้น

มาให้ได้ และคุณต้องเป็นผู้ที่จะเปิดโปงองค์การ ทำลายองค์การให้ฉัน! เพราะฉัน
ทำเองไม่ได้ เวลาของฉันหมดแล้ว”

(หกลิ่นช้าง เล่ม 2, 2533, น.632-633)

จากข้อความข้างต้น การเปิดเผยของนางยุวดีก่อนสิ้นใจนั้นได้แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์
ที่นางยุวดีถูกฆาตกรรมในตอนต้นเรื่องนั้น เป็นแผนการของนางยุวดีที่ต้องการเปิดโปงองค์การค้ายา
เสพติดกลุ่มของนายปรাপต์ โดยวางแผนสังหารเพื่อนสาวคนหนึ่งทำให้เหมือนตนเองถูกฆาตกรรม
อันเป็นอาชญากรรมชักนำให้ธนูเข้ามาสืบหาดัชนีฆาตกรจนพบกับการค้ายาเสพติด ด้วยเหตุนี้ยา
เสพติดจึงเป็นอาชญากรรมหลักชักนำธนูเข้ามาสืบหาดัชนีฆาตกรนางยุวดีถูกฆาตกรรม

เรื่อง *บ่วงบาต* การกระทำผิดของนายประมุทของผู้อำนวยการหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่”
เกิดจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด ความคิดของนายประมุทได้เปิดเผยที่มาของ
เรื่องไว้ดังนี้

ประมุทรู้มาตั้งแต่ต้นว่า “ยา” ที่พิพิธพรผลิตและค่านั้นคือ “ยาบ้า” แต่ดูฏี
บัณฑิตมหาเศรษฐีหนุ่มกล่อมเขาเสียจนเขายอมเชื่อว่า บาปอันจะเกิดแต่ธุรกิจการค้า
“ยาบ้า” นั้น น้อยกว่าการผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนหรือโคเคน ในขณะที่ทำร้ายได้
ให้มหาศาลไม่น้อยกว่ากัน

นอกจากนั้นวิธีการผลิตที่เขาใช้ยังง่ายและแนบเนียน ยากแก่การตรวจสอบ
หรือสืบสวนของเจ้าหน้าที่ แต่ที่สำคัญกว่านั้นและเป็นเหตุให้ประมุทตัดสินใจที่จะ
รับเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจนั้นก็คือ ส่วนแบ่งอันสมำเสมอ ที่จะประกันความเป็นเศรษฐี
ของเขาเป็นการถาวร หรือตราบเท่าที่เขายังเป็นเจ้าของหุ้นอยู่

เงินในบัญชีธนาคารของประมุทที่เพิ่มขึ้นอย่างสมำเสมอเดือนละเป็นแสน
พิสูจน์ความจริงใจและมีมือธุรกิจของพิพิธพร และต่อมาประมุทก็รู้สึกผิดสังเกต
หรือสะดุ้งสะเทือนอย่างไร เมื่อพิพิธพรเรียกกร้องเอาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจและการเมืองของเขา โดยอ้างว่าเพื่อนำไปใช้ในการสร้างเสริมความมั่นคง
ทางธุรกิจการค้าของเขา

(*บ่วงบาต*, 2543, น.789-791)

จากข้อความข้างต้น ในความคิดของนายประมุท รองผู้อำนวยการหน่วยสืบราชการลับ
“บราโว่” แสดงให้เห็นว่าคดีพลโทราบาญประสพอุบัติเหตุเสียชีวิตนั้น เป็นแผนการของนายประมุท
ร่วมมือกับ ดร.พิพิธพร ดำเนินธุรกิจค้ายาเสพติดและต้องการเข้าถึงข้อมูลดับ “ดับดาว” ที่ทั้งสองเชื่อ

ว่าพวกตนตกเป็นเป้าหมายของภารกิจในครั้งนี้ จึงได้วางแผนการดังกล่าวขึ้นและกลายเป็นที่มาการสืบสวนของธนุสในเรื่อง จึงกล่าวได้ว่ายาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ชักนำให้ธนุสเข้ามาสืบสวนในเรื่อง

เรื่อง *ประกาศิตอสูร* ไภษัชยและกลุ่ม “ทาสก์ฟอร์ซ” เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำลายขบวนการค้ายาเสพติดโดยบังเอิญ จากการที่ไภษัชยเข้าไปช่วยนางสาวทิพวรรณ และในตอนท้ายเรื่องนางสาวทิพวรรณได้เปิดเผยเรื่องขององค์การลับแก่ไภษัชยไว้ ดังนี้

“หลังจากที่มันส่งหนูไปอยู่กับเสียนิรันดร์แล้ว หนูจึงรู้ว่าที่แท้บริษัทโกโคตวรายนันเป็นบริษัทบังหน้าธุรกิจอาชญากรรมข้ามชาติที่ใหญ่ที่สุดบริษัทหนึ่ง หนูเห็นลู่ทางที่จะแก้แค้นมันได้ที่นั่น หนูเริ่มขโมยและเก็บข้อมูลของบริษัท ตอนที่ได้ข้อมูลของมันมาและบังเอิญไปเจอพี่ไภษัชยนั้น หนูตั้งใจแต่เพียงว่าจะเอาข้อมูลไปให้ตำรวจ เพื่อทำลายบริษัทและทำลายไอ้เงินเท่านั้น หนูไม่ได้คิดว่าเหตุการณ์มันจะกว้างขวาง และไม่รู้ว่ามันพัวพันใครต่อใครอีกมากมายถึงอย่างนี้”

“พี่ก็ไม่แน่ใจเสียแล้วว่า ถ้าคุณทิพวรรณไปหาตำรวจ แม้แต่ตอนนั้นตำรวจจะทำอะไรได้” ไภษัชยหลุดปากออกไปทั้งๆ ที่ตั้งใจไว้ก่อนว่า จะเป็นฝ่ายฟังมากกว่าพูด

(*ประกาศิตอสูร*, 2549, น.1019-1020)

จากข้อความข้างต้น การสารภาพของนางสาวทิพวรรณแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ที่ตนถูกคนร้ายไล่ล่าตามทวงเอกสารและตามด้วยไภษัชยเข้าไปช่วยจนเกิดทำให้คนร้ายเสียชีวิต เป็นแผนการของนางสาวทิพวรรณที่ต้องการเปิดเผยข้อมูลขององค์การลับและต้องการสังหารนายเผชิญเท่านั้น เบื้องหลังนางสาวทิพวรรณเชื่อว่าสาเหตุการเสียชีวิตของบิดามาจากคำสั่งขององค์การลับในธุรกิจค้ายาเสพติด จึงกล่าวได้ว่ายาเสพติดเป็นอาชญากรรมของเรื่องชักนำให้ไภษัชยเข้ามาสืบเรื่องขององค์การลับ

ยาเสพติดในอาชญาวิทยาชุดของวชิษฐ เดชกุญชร ทั้ง 5 เรื่อง ล้วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดยาเสพติดที่ปรากฏในแต่ละเรื่องเรียงตามลำดับดังนี้ คือ กัญชา-ฝิ่น-เฮโรอีน-ยาบ้า-เฮโรอีน ประเภทของยาเสพติดในแต่ละเรื่องสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้แต่งนำบริบทการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมใส่ลงในเรื่องช่วยให้เรื่องมีความสมจริงและสอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบัน ณ ขณะที่แต่งเรื่อง ดังนี้

เรื่อง *สาววัดเถื่อน* ตีพิมพ์อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2527-2528 ผู้แต่งเลือกใช้กัญชาตรงกับสถานการณ์กัญชาแพร่ระบาดหนักในประเทศไทย ตามรายงานการศึกษาการลักลอบค้ายาเสพติด

ของนวนิยาย ศรีรัตน (2543, น.228) กล่าวในการศึกษาว่า “แต่เดิมก่อนปี พ.ศ.2528 ประเทศไทย นับเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายกัญชารายใหญ่รายหนึ่งของโลก” ส่วนแม่ลาวเลือด ซึ่งแต่งขึ้นในช่วง พ.ศ. 2529-2530 ผู้แต่งใช้ฝิ่นเป็นยาเสพติดในเรื่อง เรื่องหักล้างข้างและประกาศิตอสูร ซึ่งแต่งในช่วง ปี พ.ศ.2532-2533 และ พ.ศ.2548-2549 ตามลำดับ ผู้แต่งใช้เฮโรอีนเป็นยาเสพติดในเรื่อง ซึ่งมีการ จับกุมฝิ่นและเฮโรอีนได้อยู่เสมอ ในเรื่อง *บ่วงบาต* ซึ่งในช่วงที่เขียนอยู่ประมาณปี พ.ศ. 2542-2543 ผู้แต่งเลือกใช้สารแอมเฟตามีน หรือยาบ้าเป็นยาเสพติดในเรื่อง ตรงกับสภาพการณ์ยาบ้าแพร่ ระบาดหนักในประเทศไทยอยู่ในขั้นวิกฤต มีผู้เสพและผู้จำหน่ายยาบ้าเป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้เสพยา ยายาฐานจากกลุ่มผู้ใช้แรงงานมาเป็นนักเรียน-นักศึกษา ตลอดจนคนวัยทำงานในทุกสาขาอาชีพ

กล่าวได้ว่าอาชญาวิทยาของวชิษฐ เดชกุญชรทั้ง 5 เรื่อง คือ ภาพรวมของอาชญากรรม การลักลอบค้ายาเสพติดที่กระทำกันเป็นขบวนการขนาดใหญ่ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงถึงกลุ่มนัก ธุรกิจ นักการเมือง และเจ้าหน้าที่รัฐระดับต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มผู้มีบทบาทต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดจึงเป็นต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นตามมา ทั้งการสังหารเจ้าหน้าที่รัฐ การฆาตกรรม การติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหา การลักลอบค้ายาเสพติดยังส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลจากการเรียกร้องและกดดันของผู้ เสียผลประโยชน์ได้อีกด้วย

4.1.2 การใช้องค์การอาชญากรรมเป็นรูปแบบการประกอบอาชญากรรมในเรื่อง

อาชญาวิทยาทั้ง 5 เรื่องของวชิษฐ เดชกุญชร ล้วนมีเรื่องของ การลักลอบค้ายาเสพติดซึ่ง กระทำกันเป็นขบวนการหรือเรียกว่าเป็นองค์การอาชญากรรมซึ่งเป็นรูปแบบของการประกอบ อาชญากรรมของเรื่อง องค์การอาชญากรรม (อ้างจาก ศศิธร โชนะกาญจน์, 2546, น.2) มีความหมายว่า

องค์การอาชญากรรม (Organized Crime) หมายความว่า การรวมกลุ่ม ของบุคคลโดยองค์กรไม่จำเป็นต้องมีฐานะเป็นบุคคล มีการแบ่งหน้าที่การ บังคับบัญชาตามลำดับชั้น มีการจัดระบบการเงินที่ซับซ้อนและปิดบังซ่อนเร้น การดำเนินการเพื่อหากำไรและมักเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ โดย อาจมีธุรกิจถูกกฎหมายบังหน้าอยู่มีการดำรงอยู่ในสังคมพอสมควร นอกจาก นี้ยังดำเนินการบั่นทอนประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมไม่ใช่เข้าปราบปราม องค์การของตน โดยมีความสัมพันธ์โดยเฉพาะการติดสินบนเจ้าหน้าที่หรือ

นักการเมือง ทั้งนี้องค์กรอาชญากรรมมิได้มีเป้าหมายเพียงประทุษร้ายปัจเจกชนเท่านั้น แต่ถึงขั้นทำอันตรายแก่ระบบรัฐบาลและนิติรัฐ

จากข้อความข้างต้นกล่าวสรุปได้ว่า องค์การอาชญากรรม คือ การรวมตัวของบุคคลจำนวนหนึ่งในลักษณะรูปแบบสมาชิก มีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการประกอบอาชญากรรมแอบแฝงในธุรกิจบางประเภทที่ขัดต่อหลักกฎหมาย เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด อาวุธสงคราม การขนแรงงานต่างด้าว เป็นต้น ธุรกิจผิดกฎหมายสร้างรายได้มหาศาลแก่ผู้เกี่ยวข้องเมื่อเทียบกับการประกอบธุรกิจอื่นที่ถูกกฎหมาย ผลประโยชน์จากการประกอบธุรกิจผิดกฎหมายกลายเป็นช่องทางให้มีผู้สนใจหันมาประกอบธุรกิจผิดกฎหมายมากยิ่งขึ้น และกลายเป็นช่องทางหรือวิธีการแสวงหารายได้ของเหล่าอาชญากรต่อไป เนื่องจากการดำเนินธุรกิจต้องห้ามขององค์การอาชญากรรมเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทำลายอำนาจอรัฐ และสร้างความเสียหายต่อสังคมในวงกว้าง การดำเนินการภายในองค์การจึงต้องกระทำในลักษณะปกปิดซ่อนเร้นเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาสืบเรื่องราวภายในองค์การซึ่งอาจเป็นการติดตามพฤติกรรมขององค์การนำไปสู่การกวาดล้างองค์การได้ในที่สุด

โครงสร้างภายในองค์การมีการถ่ายทอดคำสั่งจากเบื้องบนสู่เบื้องล่างเป็นทอดตามสายบังคับบัญชา ระดับสูงสุดมีคณะกรรมการชุดหนึ่งทำหน้าที่มอบนโยบาย สั่งการ กำกับดูแลธุรกิจต่างๆ ตลอดจนตัดสินใจพิจารณาลงโทษสมาชิกที่ทำงานบกพร่อง โดยมีคนกลางทำหน้าที่นำคำสั่งของคณะกรรมการถ่ายทอดสู่ระดับกลางหัวหน้าหน่วยไปสู่ระดับล่าง จนถึงสายปฏิบัติการต่อไป ด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้สมาชิกในองค์การไม่อาจทราบตัวตนที่แท้จริงขององค์การหรือหัวหน้าองค์การได้ ซึ่งอยู่เบื้องหลังองค์การคอยสั่งการให้สมาชิกประกอบอาชญากรรมตามคำสั่ง และวิธีการดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่อาจแทรกซึม สืบหาตัวคณะกรรมการองค์การได้โดยตรง ส่งผลให้องค์การอาชญากรรมสามารถดำรงสถานะของตนได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องเผชิญกับการตอบโต้ของเจ้าหน้าที่รัฐก็ตาม

ในอาชญาวิทยาชุดของวชิษฐ เดชกุญชร ผู้แตงนำเสนอภาพองค์การอาชญากรรมขนาดเล็กไปสู่องค์การอาชญากรรมขนาดใหญ่ตามลำดับดังนี้

เรื่องสารวัตรเถื่อน มีองค์การอาชญากรรมขนาดเล็กอยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติด โดยเลือกอำเภอวัฒนานิคมิต จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตเนื่องจากเป็นพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญ ไร้อำนาจที่รัฐจากส่วนกลางเข้ามาขัดขวางธุรกิจ องค์การได้ว่าจ้างนายทรงยศ อัครวณิชชัยอุดม ทำหน้าที่จัดการดูแลการค้ายาเสพติดแทนองค์การ ซึ่งดูเหมือนว่านายทรงยศจะเป็นเจ้าของกิจการค้ายาเสพติดเสียเอง แต่แท้จริงนายทรงยศมีหน้าที่จัดหายาเสพติด เก็บรวบรวมให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ ก่อนจะลักลอบนำยาเสพติดซุกซ่อนบนรถราคาแพงขับเข้ากรุงเทพฯ

ตามคำสั่งองค์การ ซึ่งมี “บอร์ด” เป็นผู้บริหารและมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นส่วนหนึ่งขององค์การลับ เช่น พ.ต.อ.ประเสริฐ นายตำรวจประจำกองอำนวยการ กรมตำรวจ ทำหน้าที่เป็นคนกลางติดต่อระหว่าง องค์การกับนายทรงยศ และยังดำเนินการคัดเลือกนายตำรวจที่มาประจำสถานีตำรวจภูธรวัฒนา นิมิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่อิทธิพลของทรงยศในการลักลอบค้ายาเสพติด พ.ต.อ.ประเสริฐ ได้เลือกนายตำรวจไม่มีประสบการณ์ทางด้านปราบปรามยาเสพติดลงในพื้นที่ทรงยศ เพื่อมิให้การ ปฏิบัติหน้าที่ของสารวัตรไปขัดขวางการลักลอบขนยาเสพติดของนายทรงยศ หรือทำให้การทำงานของ ทรงยศต้องได้รับความยุ่งยาก

ในเรื่องแม่ลาวเลือด องค์การอาชญากรรมมีขนาดใหญ่ขึ้น มีเขตพื้นที่อิทธิพลครอบคลุม พื้นที่ในภาคเหนือตอนบน มีศูนย์กลางอยู่ที่ดอยผาหม่น องค์การว่าจ้างนายสิวิวงศ์ ณ แสนหวิ ทำ หน้าที่ดูแลการค้ายาเสพติดแทนองค์การ และทำหน้าที่ควบคุมชายเจ้าของฉายา “ผู้การสมหมาย” หัวหน้ากองกำลังนอกกฎหมาย “สองศูนย์” ซึ่งมีหน้าที่ดูแลธุรกิจการค้ายาเสพติดในภาคเหนือ ตลอดจนถึงการให้ลูกทีมปฏิบัติการตอบโต้ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ องค์การเริ่มมีความ ซับซ้อนเพิ่มมากยิ่งขึ้น มีส่วนเชื่อมโยงถึงสมาชิกผู้แทนราษฎรและสื่อมวลชน เมื่อเกิดเหตุ นาย สิวิวงศ์ถูกเจ้าหน้าที่ “บราโว่” ควบคุมตัวสอบปากคำนั้น ผู้แทนราษฎรตั้งกระทู้ถามรัฐบาลถึงกรณี การหายตัวไปอย่างปริศนาของนายสิวิวงศ์ ณ แสนหวิ นักธุรกิจภาคเหนือ ว่าอาจเป็นฝีมือเจ้าหน้าที่ รัฐ พร้อมกับนี้สื่อท้องถิ่นยังนำเสนอเหตุนักธุรกิจหายตัวอย่างไวรักรอย กัดต้นรัฐบาลจนต้อง ปลดอยตัวนายสิวิวงศ์ในที่สุด

เรื่องหักลั่นช้าง องค์การอาชญากรรมมีขนาดใหญ่ขึ้น เป็นองค์การอาชญากรรมข้าม ชาติเลือกใช้ประเทศไทยในการก่ออาชญากรรม มีนายปราบต์ บุญโยบัตติ นักธุรกิจอดีตนักการเมือง สมาชิกองค์การลับติดขอบดูแลธุรกิจค้ายาเสพติด ยังมีนายสตีเวน ชาวต่างประเทศ สมาชิกองค์การ ซึ่งทำหน้าที่รักษาดูแลผลประโยชน์องค์การ คอยจัดการกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นเกินความสามารถของ นายปราบต์จะรับมือ การนำเสนอภาพองค์การในเรื่องหักลั่นช้างแม้จะพรวามัวไม่ชัดเจนมากนัก แต่ จะเห็นได้ว่าองค์การมีลักษณะซ่อนเร้นบางอย่าง ภายหลังนายปราบต์ถูกตำรวจกระทำวิสามัญฆาตกรรม ทาง “บราโว่” ตรวจสอบพบบอสสังหาริมทรัพย์ของนายปราบต์หลายแห่งที่เชื่อว่าจะเป็นสถานที่เก็บ สิ่งของผิดกฎหมายรอการตรวจสอบต่อไป สุดท้ายสถานที่ดังกล่าวถูกทำลายด้วยระเบิดเพื่อป้องกัน บุคคลภายนอกบุกรุก ทำให้หลักฐานถูกทำลายจนหมดไม่สามารถสืบสาวหลักฐานนำไปสู่ผู้ร่วม

ขบวนการรายอื่นได้ องค์การอาชญากรรมรอดพ้นการติดตามของเจ้าหน้าที่รัฐ ไร้ร่องรอยให้เจ้าหน้าที่รัฐติดตามได้และความลึกลึกขององค์การก็คงปกปิดไว้อย่างเดิม

ในเรื่อง*บ่วงบาต* องค์การลับเป็นองค์การอาชญากรรมภายในประเทศขนาดย่อม มุ่งเน้นการผลิตยาเสพติดนำไปจำหน่ายผ่านตัวแทนในรูปธุรกิจร้านค้าเภสัชกรรมบังหน้าที่จะกระจายไปตามชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ องค์การลับกลุ่มนี้มี ดร.พิพิพพร ทรัพย์ศฤงคารเสถียร เป็นเจ้าของธุรกิจ โดยตั้งโรงงานผลิตเภสัชกรรมบังหน้าพร้อมกับลักลอบผลิตยาเสพติด มีการใช้บรรจุกัญท์และทำยาเสพติดให้อยู่ในรูปแบบเดียวกับยาเภสัชกรรมทั่วไป ก่อนจะจัดส่งยาเสพติดให้ตัวแทนตามร้านเภสัชกรรมรายย่อยต่อไป และมีนายประมุท รองผู้อำนวยการ “บราโว่” เป็นหุ้นส่วนธุรกิจผิดกฎหมาย โดยมีหน้าที่ใช้อำนาจรัฐและความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานอื่นช่วยสนับสนุนธุรกิจค้าผลิตยาเสพติดอยู่เบื้องหลัง และใช้ทรัพยากรภายใน “บราโว่” ทั้งด้านกำลังพล เงิน และเครื่องมือเทคนิคเพื่อใช้จัดการกับฝ่ายธนูส องค์การลับจึงเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐร่วมมือกับเอกชน ร่วมกันประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย

เรื่อง*ประกาศิตอสูร* ซึ่งเป็นตอนจบของอาชญาวิทยานี้ องค์การลับเป็นองค์การอาชญากรรมข้ามชาติระดับโลกมีเครือข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมทุกแห่งหน มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเชื่อมโยงถึงกลุ่มข้าราชการระดับสูง นักการเมือง นักธุรกิจ และผู้มีชื่อเสียงในสังคมรวมไปถึงบุคคลซึ่งไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องผิดกฎหมายอย่างนายกรัฐมนตรีของไทย องค์การอาชญากรรมเลือกก่ออาชญากรรมค้ายาเสพติดบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง ขุกซ่อนยาเสพติดปะปนกับสินค้าบนเรือบรรทุกสินค้า การสืบสวนของ “ทาสก์ฟอร์ซ” มุ่งการสืบสวนไปที่ขบวนการค้ายาเสพติดเพียงอย่างเดียว ภาพองค์การจึงเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมายเพียงประเภทเดียว แต่จากคำบอกเล่าของนางสาวทิพวรรณให้การว่าองค์การอาชญากรรมยังมีธุรกิจผิดกฎหมายอีกหลายประเภททั้งการขนสินค้าหนีภาษี การค้ำมนุษย์ เป็นต้น ทางองค์การยังมีการวางแผนนำเงินที่ได้จากธุรกิจผิดกฎหมายมาฟอกในรูปแบบการลงทุนในบริษัทลงทุนในตลาดหุ้น โดยแบ่งผลประโยชน์แก่สมาชิกองค์การผ่านการตอบแทนของบริษัทในรูปแบบการกระจายผลตอบแทนแก่นักลงทุน ทางองค์การจึงไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบที่มาของเงินผิดกฎหมาย นอกจากนี้องค์การลับยังมีความสามารถรอบข้างการนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงในหน่วยงานตำรวจและทหารใช้อำนาจรัฐจัดการกับฝ่าย “ทาสก์ฟอร์ซ” จึงเชื่อว่าองค์การอาชญากรรมคงมีเบื้องหลังขุกซ่อนอยู่อีกมากรอการเปิดเผยต่อไป การสืบสวนในเรื่องทำได้เพียงเปิดโปงขบวนการค้ายาเสพติดเพียงธุรกิจเดียว ขณะที่ยังมีธุรกิจอื่นยังคงดำเนินการตามปกติ และการสืบสวนไม่สามารถสืบสาวไปถึงตัวการใหญ่ในองค์การได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าอาชญาวิทยาของวชิษฐ เดชกุญชรทั้ง 5 เรื่องล้วนมีองค์การอาชญากรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาพองค์การอาชญากรรมถูกฉายใน*สารวัตรเถื่อน*และ*แม่ลาวเลือด*เป็นองค์การอาชญากรรมขนาดเล็กมีขีดความสามารถจำกัด เลือกพื้นที่ถิ่นทุรกันดารห่างไกลจากอำนาจรัฐส่วนกลางที่จะยื่นมือเข้ามาตรวจสอบ เพื่อดำเนินธุรกิจค้ายาเสพติดภายในประเทศที่ง่ายแก่การติดสินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น เนื่องจากมีปริมาณยาเสพติดและเงินหมุนเวียนในธุรกิจค้ายาเสพติดไม่มากนัก ตลอดจนมีสมาชิกร่วมองค์การจำนวนไม่มาก มีเพียงตัวคณะกรรมการชุดหนึ่งซึ่งไม่ทราบจำนวนและผู้แทนค้ายาเสพติดแทนองค์การเท่านั้น มีคนกลางติดต่อระหว่างกันหรือมีหัวหน้ากองกำลังนอกกฎหมายเพื่อตอบโต้ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในเรื่อง*แม่ลาวเลือด* ส่วนเรื่อง*บ่วงบาต*เป็นองค์การอาชญากรรมขนาดย่อมเกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐร่วมกับมือกับเอกชนผลิตยาเสพติด มุ่งเน้นการจำหน่ายยาเสพติดเป็นหลัก ไม่มีระบบติดตามตรวจสอบภายใน ผู้บกพร่องต้องเป็นผู้รับผิดชอบความเสียหายของตนหากเจ้าหน้าที่รัฐตรวจพบ ขณะที่ในเรื่อง*หักลั่นข้าง*และเรื่อง*ประกาศิตอสูร*เป็นองค์การอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความลึกซึ้งซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น เรื่อง*หักลั่นข้าง*องค์การลับเลือกใช้ประเทศไทยเป็นฐานลอบนำยาเสพติดจากประเทศไทยซุกซ่อนไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ภาพองค์การลับปรากฏในเรื่อง*เพียงเล็กน้อย*คลุมเครือ สันนิษฐานได้ว่าคงมีสมาชิกในองค์การอีกจำนวนหนึ่งทำงานให้แก่องค์การยังไม่ถูกเปิดเผย ย่อมแสดงให้เห็นว่าองค์การมีความลับในธุรกิจผิดกฎหมายอยู่อีก รอการสืบสวนสาวไปถึงธุรกิจอื่นอีกต่อไป ตัวสมาชิกที่เปิดเผยอย่างนายปรাপต์มีอิทธิพลและบารมีต่อวงการเมืองถึงขั้นเรียกร้องกดดันรัฐบาลให้รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบริษัทเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นมิให้ทางรัฐบาลสืบสาวเรื่องเหตุระเบิดที่เกิดขึ้นกับตัวโรงงานได้ การกระทำของนายปรাপต์น่าจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความมั่นคงต่อระบอบรัฐสภา ส่วนเรื่อง*ประกาศิตอสูร*เป็นองค์การอาชญากรรมข้ามชาติระดับโลกอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง องค์การมีความเชื่อมโยงถึงบุคคลหลายระดับชั้นทั้ง*เศรษฐี* นักการเมือง ข้าราชการ ผู้มีชื่อเสียงในสังคม องค์การแทรกซึมแฝงตัวในกลุ่มข้าราชการระดับสูงของไทยเพื่อหาทางตอบโต้กับการสืบสวนของ “ทาสก์ฟอร์ซ” และอาศัยอำนาจรัฐจัดการกับผู้ที่เข้ามายุ่งกับเรื่องที่ไม่ควรถูกเปิดเผยอย่างเรื่องขององค์การลับนั่นเอง

ภาพองค์การอาชญากรรมที่ปรากฏในเรื่อง*สารวัตรเถื่อน*ถึงเรื่อง*ประกาศิตอสูร*เป็นองค์การอาชญากรรมที่มักจบลงที่หน่วยงาน “บราโว่” ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานรัฐของไทยสามารถกวาดล้างหรือสร้างความเสียหายอย่างหนักแก่องค์การลับจนมองว่าปฏิบัติการของ “บราโว่” ประสบความสำเร็จ สามารถกวาดล้างองค์การลับจนองค์การลับต้องยุติธุรกิจผิดกฎหมายลง แต่ในความเป็นจริงองค์การอาชญากรรมเพียงได้รับความเสียหายในระดับหนึ่งและต้องยุติธุรกิจผิด

กฎหมายลงชั่วคราวเท่านั้น เพียงขอให้สถานการณ์ปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐบาลบางลง เมื่อนั้นองค์การลับก็จะดำเนินการธุรกิจผิดกฎหมายตามปกติ โดยหาบุคคลอื่นมาทำหน้าที่แทน “ตัวแทนองค์การลับ” ที่เสียชีวิตไปก่อนหน้านี้ เมื่อนั้นกิจการผิดกฎหมายขององค์การลับมาดำเนินการปกติได้นั่นเอง ดังเช่น ในเรื่อง*แม่ลาวเลือด* ภายหลังจากนายสิวิวงศ์ถูกสังหาร ทาง “บราโว่” สืบทราบวาทององค์การเลือกนางเอื้องคำเป็นผู้จัดการธุรกิจนอกกฎหมายแทนนายสิวิวงศ์ที่ถูกสังหารไป

4.1.3 การนำหลักปฏิบัติในพุทธศาสนามาใช้ในการปฏิบัติงาน

อาชญาญาของวชิษฐ เดชกุญชร นอกจากจะเป็นเรื่องของ การสืบสวนและการจารกรรมแล้ว เนื้อเรื่องยังปรากฏการนำหลักปฏิบัติในพุทธศาสนา ได้แก่หลักสมาธิ มาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” ด้วย

สมาธิในทางพุทธศาสนา หมายถึง “ความตั้งมั่นของจิตหรือภาวะที่จิตแน่วแน่ต่อสิ่งที่กำหนด ขยายลงไปอีกว่า ภาวะมีอารมณ์หนึ่งของกุศลจิต และขยายต่อไปอีกว่า การดำรงจิตและเจตสิกใจในอารมณ์เดียว อย่างเรียบสม่ำเสมอและด้วยดี” (พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2536, น.1-3) สมาธิเป็นหลักปฏิบัติสำหรับการฝึกทำจิตให้สงบ ใช้ได้ทั้งสมณเพศในการพิจารณาเพื่อเข้าถึงภูมิธรรมตามหลักของศาสนา และสำหรับฆราวาสในการใช้ในชีวิตประจำวัน อาชญาญาของวชิษฐ เดชกุญชร ปรากฏการนำหลักสมาธิมาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยสืบราชการลับ ดังนี้

การปฏิบัติสมาธิเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานเริ่มปรากฏในเรื่อง*แม่ลาวเลือด* หน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” เห็นว่าการปฏิบัติสมาธิตามหลักพุทธศาสนาเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน จึงได้นำหลักเรื่องการทำสมาธิมาเป็นหลักสูตรหนึ่งให้เจ้าหน้าที่ “บราโว่” ต้องเข้ารับการอบรมและต้องผ่านการทดสอบก่อนออกปฏิบัติงานภาคสนาม หลักการฝึกสมาธิช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจจดจ่อแน่วแน่ต่อสิ่งที่กำลังทำอยู่ ตั้งใจทำงานมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้งานที่กระทำอยู่เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดและภารกิจสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเฉพาะการปฏิบัติภารกิจภาคสนามของ “บราโว่” ซึ่งภารกิจส่วนใหญ่มีความสำคัญต่อสถานการณ์บ้านเมือง ความผิดพลาดเพียงน้อยนิดย่อมส่งผลต่อผู้ปฏิบัติงานและยังส่งผลกระทบต่อเนื่องร่วมงานในทีมอีกด้วย ดังนั้นการฝึกสมาธิจึงเข้ามาช่วยสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ “บราโว่”

ในเรื่อง*แม่ลาวเลือด*ได้บรรยายลักษณะการฝึกอบรมเรื่องสมาธิของเจ้าหน้าที่ “บราโว่” ผ่านความคิดลำพา เจ้าหน้าที่ “บราโว่” ขณะถูกคนร้ายลักพาตัว ลำพาพยายามจะหาทางหนีเอาตัวรอดต่อไป จึงได้ระลึกถึงคำสอนของอาจารย์ที่สอนเรื่องการทำสมาธิ ดังนี้

“จิตที่สงบนั้นมีพลัง พลังของจิตที่สงบนั้น แรงและอาจนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและในหลายกรณี” ถ้าเราจำได้ว่า “อาจารย์” ผู้นั้นเคยบรรยายเช่นนั้น “และที่เราไม่ค่อยจะรู้จักกันนักก็คือ จิตของเรานั้นฝึกเพื่อให้เกิดพลังได้ แต่ที่ตรงกันข้ามกับการฝึกกายให้แข็งแรงก็คือ ในการฝึกกายนั้นเรากระทำด้วยการเคลื่อนไหว อย่างที่เรียกว่าการออกกำลังกาย แต่ในการฝึกจิต เรากระทำด้วยการสงบนิ่ง ฝึกให้จิตอยู่กับที่ไม่ให้เพนพ่านเคลื่อนไหวไปทางโน้นทางนี้ ... ส่วนการฝึกจิตที่เรากำลังจะเรียนกันต่อไปนี้เป็น การฝึกให้จิตสงบเพื่อให้เกิดพลังที่อาจนำไปใช้ในการทำงานของเราเท่านั้น คุณอาจเรียกมันว่า “มิจฉาสมาธิ” ก็ได้

(แม่ลาวเลียด, 2530, น.187-188)

จากข้อความข้างต้นกล่าวถึงเรื่องสมาธิเบื้องต้นมีจุดประสงค์เพื่อให้จิตสงบนิ่ง ทำให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจจดจ่อต่องานที่กระทำอยู่ หลักการของสมาธิช่วยสนับสนุนกับภารกิจของ “บราโว่” ที่ต้องมีการเสี่ยงอันตรายอยู่ตลอดเวลา การฝึกสมาธิช่วยให้เจ้าหน้าที่มีสติมากยิ่งขึ้น ทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายสำเร็จด้วยดี ลดความสูญเสียด้านกำลังเจ้าหน้าที่ได้ระดับหนึ่ง การฝึกสมาธิในหน่วยสืบราชการลับเป็นสมาธิในชั้นขณิกสมาธิ คือ สมาธิชั่วขณะ (Momentary Concentration) เป็นสมาธิระดับต้น ซึ่งคนทั่วไปอาจใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่การงานในชีวิตประจำวันให้ได้ผลดี (พระเทพเวที, ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2536, น.1-3) การที่อาจารย์ผู้สอนสมาธิกล่าวแก่เหล่าพาในการฝึกอบรมครั้งหนึ่งว่า “ส่วนการฝึกจิตที่เรากำลังจะเรียนกันต่อไปนี้เป็น การฝึกให้จิตสงบเพื่อให้เกิดพลังที่อาจนำไปใช้ในการทำงานของเราเท่านั้น คุณอาจเรียกมันว่า “มิจฉาสมาธิ” ก็ได้” (แม่ลาวเลียด, 2530, น.187-188) แสดงให้เห็นว่า “บราโว่” นำหลักสมาธิมาใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ของการทำสมาธิในทางพุทธศาสนา กล่าวคือ การนำหลักสมาธิมาใช้เพื่อประกอบกิจวัตรประจำวันที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติมีความหมายถึงในการประกอบอาชีพสุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น แต่การนำหลักสมาธิของหน่วยสืบราชการลับใช้เพื่อการประกอบภารกิจ คือ การเบียดเบียนผู้อื่น ดังที่กระทำด้วยการทำร้ายร่างกายและวิสามัญฆาตกรรมอาชญากรในแต่ละเรื่อง แม้โดยหลักการจะเป็นการนำมาใช้เพื่อหลักการทำงาน แต่ก็ยังเป็นลักษณะงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการทำสมาธิในทางพุทธศาสนา ดังที่อาจารย์กล่าวสรุปการใช้หลักการเรื่องสมาธิของหน่วยสืบราชการลับว่าเป็น “มิจฉาสมาธิ” ผิดหลักการของพุทธศาสนา

เมื่อประสบเหตุร้ายขึ้น ลำพอนำหลักสมาธิมาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังในเหตุการณ์ ลำพอนถูกคนร้ายควบคุมตัว ลำพอนได้ระลึกถึงคำสอนเรื่องสมาธิในการแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าไว้ดังนี้

เมื่อหวนระลึกถึงการฝึกอบรมที่ “อาจารย์” หนดครายาวผู้้นให้แก้หล่อนแล้ว ถ้าเพาก็รู้สึกแจ่มใสขึ้น เด็กสาวประเมินความคับขันที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่แล้วก็บอกตนเองว่า การพยายามที่จะต่อสู้กับความเจ็บปวดร้าวในขณะนั้น นอกจากจะไร้ประโยชน์แล้ว ยังอาจทำให้รู้สึกหนักลงไปอีก ถ้าเพานึกถึงเมื่อตนเองถูกฉีดยาและจำได้ว่า คราวใดที่หล่อนกลัวเจ็บ คราวนั้นดูเหมือนว่าเข็มที่หมอใช้ฉีดยาจะทื่อและทำความเจ็บปวดให้เป็นพิเศษ แต่เมื่อใดที่หล่อนปลงตกว่า หล่อนอยู่ในอาณัติของหมอและไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงการฉีดยาได้ เมื่อนั้นดูเหมือนว่าเข็มจะชำแรกหนังเนื้อเข้าไปได้อย่างง่ายดาย และหล่อนแทบจะไม่รู้สึกเจ็บเลย

ถ้าเพาเลิกเกร็งร่างเพื่อต่อสู้กับความปวดร้าวนั้น แต่ปล่อยตามสบาย ตั้งแต่ศีรษะลงไปจนถึงปลายเท้า หล่อนปล่อยให้รถยนต์คันนั้นโยนโยงและร่างของหล่อนไปตามความลุ่มดอนของถนนสายที่หล่อนไม่รู้จักชื่อสายนั้น ภายในไม่กี่วินาทีต่อมา ถ้าเพาก็รู้แต่ว่า หล่อนกำลังหายใจเข้าและหายใจออกอยู่แต่กับตนเอง หล่อนอยู่ในภาวะที่ “อาจารย์” เคยเรียกว่า “รู้แต่ไม่รับ” สิ่งอื่นนอกเหนือไปจากลมหายใจของตน

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.189)

จากข้อความข้างต้น ถ้าเพานำหลักการสมาธิมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ความสนใจแก่ลมหายใจเข้าและออกของตนเพียงประการเดียว เพื่อไม่ให้รับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนขณะถูกคนร้ายควบคุมตัวอยู่บนรถ ที่ต้องถูกกระแทกกับตัวรถขณะเคลื่อนไหวของตัวรถ ทำให้ถ้าเพารู้ถึงความเจ็บจากการเคลื่อนไหวของรถ แต่ไม่ให้ความสนใจต่อการเคลื่อนไหวของรถ เนื่องจากไม่ต้องการรับรู้ความรู้สึกของร่างกายตน

ในเรื่องหักลั่นช้าง เมื่อธนูสประสบปัญหาต้องการหาทางช่วยเหลือถ้าเพาจากคนร้ายลักพาตัวอยู่ต่างประเทศนั้น ธนูสพยายามหาทางช่วยเหลือถ้าเพาเริ่มจากการทำสมาธิเพื่อใช้วางแผนดำเนินการช่วยเหลือถ้าเพาต่อไป ดังนี้

ธนูสตระหนักดีว่า อุปสรรคของการทำงานของเขาในขณะนี้ ที่สำคัญที่สุดคือนายร้อยตำรวจเอกสาวคนรักของเขา ความรู้สึกที่ว่าถ้าเพากำลังตกเป็นเชลยอยู่ในประเทศอิตาลี โดยไม่มีผู้ใดรู้ชะตากรรมของหล่อนอย่างแน่นอน ทำให้ธนูสไม่สามารถจะมีสมาธิอย่างสมบูรณ์ในการทำงาน หลายต่อหลายครั้งที่เขาต้องหยุดการวางแผนและการสั่งงานลงอย่างกะทันหัน เพื่อสงบจิตและฟื้นฟูสมาธิ

แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่เขาต้องการ ลำพาลีเผลอเข้ามาในความทรงจำและความรู้สึกของเขาเกือบตลอดเวลา ทำให้ใจของอดีตหัวหน้ากองโจรไม่เที่ยงและสับสน ธนุสใช้อุบายทุกชนิดที่เขาเคยได้รับการอบรมสั่งสอนมาใช้ในวิชาสมาธิและเมื่อยอมรับว่าความผูกพันที่เขามีต่อนายตำรวจสันติบาลสาวมีกามฉันทะเป็นพื้นฐาน เขาก็พยายามทำลายกามฉันทะโดยตรง นำพลซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดและเป็นผู้เดียวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในห้องทำงานของธนุสทุกเวลาถึงกับตะลึงด้วยความคาดไม่ถึงเมื่อเห็นภาพถ่ายศพมนุษย์เพศหญิงในท่าและสภาพต่างๆ ปิดอยู่บนผนังห้องระเกะระกะ ภาพหญิงที่ถูกฆ่าด้วยอาวุธมีคม ร่างเต็มไปด้วยแผลแหวะแหวะและเปราะไปด้วยเลือด ภาพหญิงที่ตายไปแล้วหลายวันและหนอนกำลังไต่ยั้วเยี้ยทั่วกาย ภาพหญิงที่ตายและถูกหั่นร่างออกเป็นท่อนๆ ทุกภาพเป็นภาพสีขนาดใหญ่ทำให้เห็นรายละเอียดอันน่าขนพองสยองเกล้าอย่างใกล้ชิดและชัดเจน

(หัทธินช้าง เล่ม 2, 2533, น.425-426)

จากข้อความข้างต้น ธนุสต้องการความสงบเพื่อใช้สมาธิสำหรับการวางแผนช่วยเหลือลำพาลี ปัญหาเฉพาะหน้าของธนุสคือการไม่มีสมาธิจดจ่อกับการวางแผนเนื่องจากความกังวลใจที่มีต่อลำพาลี ธนุสจึงต้องพยายามตัดความเป็นกังวลจากลำพาลีคิดหาทางช่วยเหลือต่อไป จึงได้นำภาพศพในลักษณะไม่น่าดูต่างๆ มาเป็นอุบายเพื่อเรียกสมาธิของตนสำหรับใช้ในการวางแผนช่วยเหลือลำพาลีจากคนร้าย เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวิธีการของ “บราโว่” ที่ใช้การอบรมเรื่องทำสมาธิแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของ “บราโว่” ดังที่ธนุสนำหลักการทำสมาธิมาใช้กับภารกิจตั้งแต่ขั้นเริ่มวางแผนการ เตรียมการ จนกระทั่งขั้นปฏิบัติงานจริง

สุดท้ายในเรื่อง *บ่วงบาบ* ได้แสดงให้เห็นถึงการตั้งใจปฏิบัติสมาธิตามหลักพุทธศาสนา ส่งผลให้มีความสามารถพิเศษเหนือวิสัยปกติที่บุคคลทั่วไปจะกระทำได้ ดังเหตุการณ์ที่ธนุสถูกคนร้ายควบคุมตัวอยู่ในห้องหนึ่ง ธนุสรู้สึกตัวว่าทำอะไรไม่ได้จึงทำสมาธิและปรากฏว่า ธนุสสามารถหายตัวได้ชั่วระยะหนึ่งได้มีการบรรยายไว้ดังนี้

ไม่ถึงนาทีต่อมา ความสงบอันล้ำลึกและเหลือเชื่อก็เข้าครอบงำธนุสได้ เขาไม่สนใจต่อไปอีกกับผู้อื่น สิ่งอื่น หรือเหตุการณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เขารู้สึกว่าร่างของเขาลอยนิงอยู่โดยปราศจากสิ่งรองรับ อารมณ์ของอดีตภิกษุตรง แน่วแน่เป็นหนึ่ง ไม่เอนเอียงไปทางอื่นใด ไม่มีความวิตกกังวลที่กำลังตกเป็นเชลย ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย ไม่นึกถึงอดีต ไม่นึกถึงอนาคต

ไอ้โหม่ง 2 คนที่ยืนจับตามองอยู่รู้แต่ว่าเซลยกำลังนั่งหลับตา แต่แล้วปรากฏการณ์ที่ไม่มีใครคาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อร่างสูงของเซลยผิวคล้ำหายวับไปเฉยๆ เหลือแต่เก้าอี้เปล่าๆ

“เฮ้ย!” ชายทั้งสองอุทานออกมาโดยแรงพร้อมกัน และในทันทีที่สิ้นเสียงนั้น ทั้งสองคนก็เห็นว่าเซลยของตนกลับปรากฏร่างขึ้นมา และยังนั่งอยู่ในท่าเดิม บนเก้าอี้ตัวเดิม

(บ่วงบาต, 2543, น.264)

จากข้อความข้างต้น ได้บรรยายถึงสภาพสมาธิของธนูสมิลักษณะสงบนิ่งเป็นอารมณ์เดียว เป็นการทำสมาธิตามหลักพุทธศาสนาในขั้นอุปจารสมาธิ สมาธิเฉียดญาณ หรือสมาธิจนจะแน่น (Access Concentration) เป็นสมาธิขั้นระงับนิวรณ์ได้ ก่อนที่จะเข้าสู่ภาวะแห่งญาณหรือสมาธิในบุพภาคแห่งอัปปนาสมาธิ (พระเทพเวที, ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2536, น.1-3) ภายหลังจากที่ออกจากสมาธิยังสามารถทำสิ่งที่เหลือเชื่อ คือ การหายตัว ในทางพุทธศาสนาเชื่อว่าจิตที่มีสมาธิผ่านการอบรมทางจิตในระดับหนึ่งย่อมมีอำนาจพิเศษหรือที่เรียกว่าอิทธิปาฏิหาริย์ (Magical Powers) เป็นความสามารถพิเศษนอกเหนือวิสัยปกติจะกระทำได้ เช่น ทิพพโสธ (หุทิพย์ clairaudience หรือ divine ear) เจโตปริยญาณ (กำหนดใจหรือความคิดของผู้อื่นได้ telepathy หรือ mind-reading) ทิพพจักขุ หรือจุตูปปาตญาณ (ตาทิพย์ หรือรู้การจุติและการอุบัติของสัตว์ทั้งหลายตามกรรมของตน divine eye หรือ clairvoyance หรือ knowledge of the decease and beings) ซึ่งอิทธิปาฏิหาริย์เหล่านี้ปัจจุบันเรียกว่าพวก ESP (Extrasensory Perception) (พระเทพเวที(ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2536, น.69,15) ในทางพุทธศาสนาถือว่าอิทธิปาฏิหาริย์เป็นสิ่งต้องห้ามไม่มีประโยชน์แก่ผู้ต้องการเข้าถึงธรรมชั้นสูงต่อไป เป็นเพียงผลพลอยได้จากการฝึกสมาธิเท่านั้น การหลงติดอยู่กับอิทธิปาฏิหาริย์ย่อมจะเกิดผลเสียตามมาทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมไม่ก้าวหน้าในธรรมและต้องเสื่อมความสามารถลงในที่สุด การหายตัวของธนูแสดงนัยว่าการปฏิบัติทำสมาธิของธนูกระทำอย่างถูกต้องตามหลักของพุทธศาสนาและเจริญก้าวหน้าในระดับหนึ่งจนปรากฏปาฏิหาริย์

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าอาชญาานิยายของวสิษฐ เดชกุญชร แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักปฏิบัติในพุทธศาสนามาใช้ ในอาชญาานิยาย 3 เรื่องแรก เสนอเรื่องการปฏิบัติสมาธิเป็นวิธีการที่ทำให้บรรลุผลในการทำงานของ “บราโว่” โดยหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” เล็งเห็นประโยชน์จากการปฏิบัติตามหลักสมาธิ นำหลักการทำสมาธิเป็นหลักสูตรหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ “บราโว่” ต้องได้รับการอบรม ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังและต้องผ่านการทดสอบก่อนออกปฏิบัติงานภาคสนาม การนำหลักสมาธิมาใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ “บราโว่” มีสมาธิจดจ่อกับภารกิจที่

ได้รับมอบหมาย สามารถอุทิศตนเพื่อรับใช้หน่วยงานอย่างเต็มขีดความสามารถ ทำให้เจ้าหน้าที่ “บราโว่” มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจด้วยความเชี่ยวชาญ ไม่แสดงอาการล้าเลื่องล้าต่อภารกิจ เจ้าหน้าที่ “บราโว่” ทุกคนจึงสามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพดังที่ปรากฏใน 3 เรื่องแรก ฝ่ายตรงข้ามล้วนถูกเจ้าหน้าที่ “บราโว่” กระทำวิสามัญฆาตกรรม แต่ใน 2 เรื่องหลังได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาขั้นสูงผ่านธนูส นิราลัย โดยเริ่มปรากฏแนวคิดในเรื่องหักล้างข้าง นำไปสู่การอุปสมบทของธนูสและการหลีกเลี่ยงการทำลายชีวิตศัตรูในเรื่อง *บ่วงบาต* และเรื่อง *ประกาศิตอสูร* ธนูสได้ละทิ้งทางโลกและหันหน้าเข้าหาทางธรรมด้วยการอุปสมบท

4.2 ลักษณะเด่นด้านกลวิธีการประพันธ์

กลวิธีการประพันธ์เป็นความสามารถของผู้แต่งในการสร้างสรรค์ผลงานเขียนให้มีความพิเศษแตกต่างจากผู้แต่งคนอื่น อาชญาญาของวชิษฐ เดชกุญชร ปรากฏลักษณะเด่นด้านการประพันธ์ดังต่อไปนี้

- 4.2.1 กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง
- 4.2.2 การร้อยเรื่องด้วยความรัก
- 4.2.3 การใช้โครงสร้างเรื่องแบบ Freytag Pyramid
- 4.2.4 การพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละครเอก
- 4.2.5 การสร้างความสมจริง

4.2.1 กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องเป็นวิธีการบอกสาระสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆแก่ผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นวิธีการทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจสงสัย ความสนใจ ใคร่รู้ หรือช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องของวชิษฐ เดชกุญชร มีกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง 4 วิธีดังนี้

4.2.1.1 การตั้งชื่อเรื่องแบบเปรียบเทียบ

กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบเปรียบเทียบ คือ การเปรียบลักษณะบางประการในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นลักษณะเด่นด้านเนื้อหาของเรื่องบางประการ อาชญาญาของวชิษฐ เดชกุญชร เรื่อง *บ่วงบาต* และเรื่อง *ประกาศิตอสูร* ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบเปรียบเทียบดังนี้

เรื่อง *บ่วงบาศ* ตั้งเรื่องสอดคล้องกับสภาพจิตใจของตัวละครเอกของเรื่อง *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* ให้ความหมาย *บ่วงบาศ* ไว้ว่า น. บ่วงสำหรับโยนไปคล้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.610) สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง *บ่วงบาศ* ชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในเรื่อง คือ ความผูกพันและความอาลัยมีลักษณะเหมือนบ่วงบาศในจิตใจของธนูส กล่าวคือ เหตุการณ์พลโทรำบาญประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตและเหตุล้าพาถูกคนร้ายลักพาตัวนั้นเปรียบเสมือนบ่วงบาศที่พันนาการ บีบรัด อดรู้ให้ธนูสต้องละจากความสะดวกทางธรรมหันมาหาทางช่วยเหลือล้าพาจากคนร้าย ดังที่ธนูสกล่าวกับนำพล เพื่อนของธนูสครั้งหนึ่งว่า

“...ผมเองก็ตั้งใจจะหยุดงานชนิดนี้เสียที แต่กรรมมันคงยังไม่หมด นอกจากเสธ.จะจากพวกเราไปแล้ว ล้าพาก็ยังมาโดนรังแกอีก ผมมีงานที่ผมถือว่า เป็นขั้นสุดท้ายอยู่ 2 ขั้น หนึ่งคือต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า เสธ.ตาย เพราะอุบัติเหตุจริงๆ หรือว่าใครฆ่าท่าน และสองช่วยล้าพาให้พ้นภัย เสธ.งาน 2 ขั้นนี้แล้ว ผมก็จะหมดภาระผูกพันจริงๆ”

(*บ่วงบาศ*, 2543, น.201)

จากข้อความข้างต้น แสดงความรู้สึกภายในของธนูสว่าต้องการสะสางภาระเรื่องการเสียชีวิตของพลโทรำบาญ และการช่วยเหลือล้าพาจากคนร้าย ภารกิจทั้ง 2 มีลักษณะคล้ายบ่วง ในความคิดของธนูส เมื่อธนูสจัดการสะสางช่วยเหลือล้าพา และนายประมุขผู้จ้างวานสังหารพลโทรำบาญได้เลือกจบชีวิตตนนั้น เปรียบเสมือนบ่วงบาศที่พันนาการธนูสในช่วงแรกได้คลายตัวลง ธนูสจึงมีอิสระจากบ่วงสามารถคลายความกังวลต่อล้าพา ตัดความห่วงใยต่อคนรักลง กลับมีจิตใจแน่วแน่ที่จะไม่เกี่ยวกับเรื่องของทางโลกอีกต่อไปหันกลับเข้าสู่อุปสมบทในพุทธศาสนาอย่างไรรีกังวล

เรื่อง *ประกาศิตอสูร* ตั้งชื่อมาจากการประกอบคำว่า ประกาศิต และ อสูร *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* ให้ความหมาย *ประกาศิต* น. คำสั่งเด็ดขาด, คำพูดที่ศักดิ์สิทธิ์ และ อสูร น. ยักษ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.653, 1341) ชื่อเรื่อง *ประกาศิตอสูร* มีความหมายเชิงเปรียบเทียบ คือ คำสั่งที่เด็ดขาดของคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายาเสพติด ซึ่งสมาชิกมีลักษณะเหี้ยมโหด ไร้ความปราณี เทียบเคียงกับลักษณะของยักษ์ ชื่อเรื่องจึงมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง คือ สมาชิกองค์การลับเป็นผู้ออกคำสั่งและเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุอาชญากรรมทั้งหมดของเรื่อง ดังที่พระธนูสได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำงานของพวกล้าพาไว้ ดังนี้

“พวกคุณอาจจะคิดว่า ศัตรูที่กำลังเผชิญอยู่เป็นยักษ์ เป็นมาร เป็นอสูรที่มีฤทธิ์เดช มีอิทธิพลล้นเหลือจนไม่มีใครปราบได้ ไม่จริงหรอก ถ้าศึกษาประวัติศาสตร์ของโลกดูจะเห็นและรู้ว่า โลกเคยมียักษ์ มีมาร มีอสูรแล้วหลายตัว บางตัวดูเหมือนว่าจะมีอำนาจล้นฟ้าและแทบจะครองโลกได้ แต่ลงท้ายมันก็ถูกปราบหมด แต่แล้วตัวใหม่มันก็เกิดอีกและถูกปราบอีก

“โลกเป็นอย่างนี้ และจะเป็นอย่างนี้ต่อไป จนกว่าโลกจะแตกดับแต่แล้ว ก็จะมีโลกใหม่ คนใหม่ สัตว์ใหม่ และพอมีคนมีสัตว์ ยักษ์ มารอสูรตัวใหม่ก็จะเกิดอีกและถูกปราบอีก”

(ประกาศิตอสูร, 2549, น.934-935)

จากข้อความข้างต้น เป็นการเปรียบเทียบลักษณะนิสัยของผู้กระทำผิดมีความโลเลร้ายเปรียบได้กับยักษ์ มาร อสูร เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งชั่วร้าย ที่สามารถกระทำทุกสิ่งทุกอย่างตามความต้องการ ไม่เห็นแก่กฎเกณฑ์ใด เปรียบเหมือนกับอาชญากรในองค์การลับซึ่งสามารถกระทำการสิ่งผิดกฎหมายได้ทุกอย่าง โดยไม่เกรงกลัวต่อผลเสียที่จะตามมาจากผลของการกระทำของตน

4.2.1.2 การตั้งชื่อเรื่องแบบการสร้างคำขัดแย้ง

การตั้งชื่อเรื่องแบบการสร้างคำขัดแย้ง คือ การสร้างชื่อเรื่องจากการประกอบคำที่มีความหมายขัดกัน นำมาอยู่ด้วยกันเพื่อสร้างความประหลาดใจแก่ผู้อ่าน อาชญาญาของวิเศษสุเดชกุญชร เรื่อง *สรวัดรเถื่อน* ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบการสร้างคำขัดแย้ง ดังนี้

เรื่อง *สรวัดรเถื่อน* ตั้งชื่อเรื่องด้วยการนำคำตรงข้ามกัน คือ *สรวัดร* เป็นชื่อตำแหน่งทางราชการ *เถื่อน* หมายถึง ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 497) ชื่อเรื่อง *สรวัดรเถื่อน* ในที่นี้มีความหมายถึง สรวัดรตัวปลอม มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง คือ หนูส นิราลัย ตัวละครเอกของเรื่องปลอมตัวเป็นสรวัดรยม ประจำสถานีตำรวจอำเภอวัฒนานิคม เพื่อสืบหารายชื่อคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค่ายาเสพติดจากนายทองยศ อัครวณิชชัยอุดม การปฏิบัติหน้าที่ของสรวัดรยมเป็นที่มาของชื่อเรื่อง และเป็นปริศนาของเรื่อง สร้างความสงสัยแก่ฝ่ายนายทองยศในการตรวจสอบสถานะที่แท้จริงของสรวัดรยม ดังที่ พ.ต.อ. ประเสริฐ สมาชิกองค์การลับ นำความสงสัยเรื่องสรวัดรยมที่ปฏิบัติราชการเป็นสรวัดรปลอม ขอคำปรึกษาแก่นายตำรวจกองปราบปราม ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมรุ่นดังปรากฏคำสนทนา ดังนี้

“สมมติว่าเ็งไปสืบรู้ว่ามีคนปลอมตัวเป็นนายตำรวจ-เป็นสรวัดรใหญ่ สถานีตำรวจแห่งหนึ่ง” เขาตั้งคำถามกับนายตำรวจผู้นั้น “ไม่ใช่ปลอมตัวเฉยๆ

นะ เดินทางไปปรับตำแหน่งและนั่งเก้าอี้สารวัตรใหญ่โรงพักนั้นเลย เอ็งจะทำ
ยังไง?”

“ก็จับมันมาใส่ตะรางซิวะ” รองผู้บังคับการกองปราบปรามตอบยิ้มๆ “แต่
มันเป็นไปไม่ได้นี่ไวย่ ปลอมตัวเป็นตำรวจแล้วไปจับแม่ค้านะเคยเห็นมาเยะ
แล้วแต่ปลอมตัวแล้วกล้าหาญชาญชัยถึงกับเดินเข้าไปปรับตำแหน่งในโรงพักเห็น
จะยากว่ะ”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.244-245)

จากข้อความข้างต้น พ.ต.อ.ประเสริฐ แสดงความสงสัยสารวัตรยมจะเป็นสารวัตรยม
ตัวปลอมดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และความเป็นสารวัตรยมของธนุสกลายเป็นปัญหาของฝ่ายตรง
ข้ามต้องค้นหาสถานที่แท้จริงของ พ.ต.ท.ยม และในตอนท้ายเรื่องก็ได้เปิดเผยความจริงที่ว่า
พ.ต.ท.ยม ที่ปฏิบัติราชการนั้นเป็น ธนุส นิราลัย เจ้าหน้าที่หน่วยสืบราชการลับ ปลอมตัวเป็น
ตำรวจเพื่อปฏิบัติการกิจตามคำสั่งของหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่”

4.2.1.3 การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสถานที่สำคัญ

การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสถานที่สำคัญ คือ การตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุการณ์
ในเรื่อง หรือตั้งชื่อตามสถานที่เกิดเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง อาชญากรรมของวชิรัฐ เดชบุญชร
เรื่องแม่ลาวเลือดใช้กลวิธีการตั้งเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง

เรื่องแม่ลาวเลือด ตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่สำคัญของเรื่อง มาจากการสร้างคำว่า แม่ลาว
เป็นชื่อขุนเขาและแม่น้ำ และ เลือด เป็นสัญลักษณ์แสดงความสูญเสีย การต่อสู้ และเหตุการณ์
ร้ายแรงของเรื่อง เรื่องแม่ลาวเลือดในที่นี้มีความหมายถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง ชื่อ
เรื่องมีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่องที่ฝ่ายผู้การสมหมายคาดหวังว่าฝ่ายธนุสจะต้องเดินทาง
ลงจากดอยผาเหลืองทางขุนแม่ลาวอันเป็นเขตอิทธิพลของตน แต่ฝ่ายธนุสกับวางแผนดังซุ่มโจมตี
พวกผู้การสมหมายและการเปิดปะทะครั้งใหญ่ขึ้น โดยที่ฝ่ายผู้การสมหมายต้องเป็นฝ่ายพ่ายแพ้แก่
ธนุส ดังการบรรยายไว้ดังนี้

การคาดคะเนของสมหมายตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ อย่าง
สิ้นเชิง เพราะในขณะนั้น ชุลลาดตระเวนหน้าของเขาซึ่งประกอบด้วยพลพรรค
นอกกฎหมายสามคนกำลังนอนคว่ำหน้าอยู่บนทางเดิน ทุกคนถูกยิงด้วย
หน้าไม้ขนาดใหญ่ซึ่งปราศจากเสียง และทุกคนถูกยิงทะลุหัวใจ เพราะฉะนั้น
จึงไม่มีใครสามารถจะบอกให้สมหมายและพลพรรคที่เดินตามหลังขึ้นมารู้ได้ว่า

อันตรายกำลังคอยอยู่เบื้องหน้าก่อนที่จะสมหมายและกำลังส่วนใหญ่จะไปถึง พลพรรคผู้เคราะห์ร้ายทั้งสามก็ถูกลากเข้าไปข้างทางแล้ว

คนที่เดินหน้าสุดแลเห็นรอยร่างที่ถูกลากก่อน มันไม่ยากเย็นอะไรที่จะสังเกตเห็น เพราะน้ำหนักตัวของผู้ที่ถูกลากนั้น ทำให้หญ้าล้มและเป็นรอยแลเห็นได้ชัด เขาหันหลังมา และขณะที่เขายกมือขึ้นเพื่อให้สัญญาณแก่พรรคพวกนั่นเอง กระสุนปืนเอ็ม 16 นัดหนึ่งก็เจาะเข้าที่กะโหลกศีรษะของเขา เป็นครั้งที่สองในวันนั้นที่สมหมายได้เห็นร่างไร้ศีรษะ แต่ครั้งหลังนี้ เขาได้เห็นหัวของผู้เคราะห์ร้ายระเบิดออกมาเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยต่อหน้าต่อตา

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.409-410)

จากข้อความข้างต้น เป็นเหตุการณ์ฝ่ายธนุสตกชุ่มใจเมื่อฝ่ายผู้การสมหมายบริเวณทางแม่ขุนลาว เป็นเหตุการณ์การปฏิบัติการภารกิจของการสังหารผู้การสมหมาย

4.2.1.4 การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสิ่งสำคัญของเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสิ่งสำคัญของเรื่อง คือ การตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งสำคัญของเรื่อง อาจเป็นสิ่งของที่มีความสำคัญต่อเรื่อง อาชญากรรมของอาชญากร เดชกุญชร เรื่องหักลิ้นช้าง ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบตามความสำคัญของเรื่อง

เรื่องหักลิ้นช้าง การตั้งชื่อเรื่องจาก หัก คำกริยา ลิ้นช้าง เป็นภาษาไทยถิ่นจังหวัดภูเก็ต มีความหมายถึง ไก่ป็น (หักลิ้นช้าง เล่ม 2, 2533, น.676) ลิ้นช้างในเรื่องจึงมีความหมายถึง ไก่ป็นทองคำ วัตถุสำคัญที่ธนุสเชื่อว่าสาวถึงไปตัวฆาตกรที่สังหารนางยุวดี โดยนางยุวดีได้ปลอมตัวเป็นนางเคลือบ รูปโฉมหญิงชรา เป็นผู้มอบไก่ป็นทองคำแก่ธนุส ภายหลังจากที่ธนุสทราบข่าวนางยุวดีถูกฆาตกรรม ซึ่งไก่ป็นทองคำเป็นต้นเหตุของการสืบสวนของเรื่องทั้งหมดและเป็นอุปกรณ์สำคัญซึ่งนำธนุสไปพบกับความลับของนายปรাপต์ คือ ห้องลับภายในคฤหาสน์ของนายปรাপต์มียาเสพติด ซุกซ่อนอยู่ในเครื่องประดับอัญมณี นอกจากนี้ไก่ป็นทองคำยังเป็นปริศนาของเรื่องที่ใช้เปิดโปง ขบวนการค้ายาเสพติดขององค์การลับภายหลังจากนายปรাপต์ถูกวิสามัญฆาตกรรม ดังที่นางยุวดีแสดงความสงสัยไว้ ดังนี้

“... “ฉันจะบอกอะไรให้อีกอย่างนะ คุณต้องจำไว้ให้ได้เพราะมันอาจจะมี ความสำคัญมากกับข้อมูลที่คุณได้มาจากคอมพิวเตอร์ของปรাপต์ คุณจำคำว่า “ลิ้นช้าง” เอาไว้ให้ดิ้นะ ได้ยินไหม ลิ้นช้าง?”

“ลิ้นช้าง?” ธนุสทวนคำถามด้วยความสนใจ “หมายความว่าอะไร? ยุวดี คุณรู้หรือเปล่า?”

“ไม่รู้” ยูวดีส่ายหน้าและพยายามยิ้ม “ฉันพบคำนี้ในเอกสารบางฉบับของ
ปราชญ์ และเชื่อว่ามันจะต้องเกี่ยวกับความลับของปราชญ์ แต่ฉันไม่รู้และไม่มี
โอกาสจะค้นคว้าว่ามันแปลว่าอะไร หรือสำคัญยังไ้ คุณจำไว้ให้ดีก็แล้วกัน”

(หักลั่นช้าง เล่ม 2, 2533, น.634-635)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า “ลั่นช้าง” เป็นปริศนาสำคัญของเรื่องตามคำบอก
ของนางยูวดีที่เชื่อว่า “ลั่นช้าง” เป็นเบาะแสสำคัญในการเปิดโปงองค์การลับที่อยู่เบื้องหลังนาย
ปราชญ์อีกทีหนึ่ง การค้นพบว่านายปราชญ์เป็นคนลักลอบค้ายาเสพติดจึงเป็นปริศนาเปลาะหนึ่ง
ยังคงมีปริศนาของเรื่องซุกซ่อนอยู่ในคำว่า “ลั่นช้าง” จากการเปิดเผยของนางยูวดีที่เชื่อว่าองค์การ
ลับคงหลบซ่อนตัวอยู่เมื่อนายปราชญ์จะถูกวิสามัญฆาตกรรมไปก่อนหน้านี้

จากการศึกษาทวิวิธีการตั้งชื่อเรื่อง พบว่าอาชญาานิยายของวชิษฐ เดชกุญชร ทั้ง 5
เรื่อง มีวิธีการตั้งชื่อเรื่องอยู่ 4 วิธี คือ การตั้งชื่อเรื่องแบบเปรียบเทียบ การตั้งชื่อเรื่องแบบการ
สร้างคำขัดแย้ง การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสถานที่สำคัญของเรื่อง และการตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งสำคัญ
ของเรื่อง วิธีการตั้งชื่อเรื่องดังกล่าวมีความเหมาะสมกับแนวเรื่องอาชญาานิยายที่ต้องการสร้างความ
เร้าใจ ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านจากชื่อเรื่อง อันส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกใคร่รู้ กระตุ้นให้
ผู้อ่านกระหายใคร่รู้เรื่องราวในเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องของวชิษฐ เดชกุญชร จึงนับว่าประสบความสำเร็จ
ตามที่ตั้งใจ คือ มีผู้ติดตามอ่านอาชญาานิยายของวชิษฐ เดชกุญชร เป็นจำนวนมากในเวลา
อันรวดเร็ว

4.2.2 การร้อยเรื่องด้วยความรัก

อาชญาานิยายทั้ง 5 เรื่องของวชิษฐ เดชกุญชร นวนิยายแต่ละเรื่องเป็นเรื่องการปฏิบัติ
ภารกิจของตัวละครเอกในแต่ละภารกิจ แต่ละเรื่องมีเอกภาพ และจบลงอย่างสมบูรณ์ด้วยตัวเอง
หากผู้แต่งก็ได้ประสานเรื่องแต่ละเรื่องด้วยตัวละครเอก คือ ธนุส นิราลัย และตัวละครนี้ยังมีหญิง
คนรักเพียงคนเดียว คือ ลำเพา สายสัทกุล ซึ่งทำให้เรื่องอาชญาานิยายชุดนี้มีจุดเด่น คือ “ความรัก”
ร้อยเรื่องเข้าด้วยกัน ความรักซึ่งเกิดและพัฒนาในแต่ละเรื่องจนถึงจุดจบของความรักเมื่อ
อาชญาานิยายชุดนี้สิ้นสุดลง

เรื่องแม่ลาวเลือด ในแง่อาชญาานิยายเป็นเรื่องการปฏิบัติภารกิจทลายขบวนการค้ายา
เสพติดในภาคเหนือและการสืบหาตัวฆาตกรที่สังหารนายเกียรติ เพื่อนของธนุส ทำหน้าที่เปิดตัว
ละครเอกฝ่ายหญิงในเรื่องขนาดยาว คือ ลำเพา สายสัทกุล การทำภารกิจครั้งนี้ ธนุสต้องทำงาน
ร่วมกับลำเพา อันเป็นจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสอง เนื่องจากความใกล้ชิดระหว่าง

การทำงานก่อเกิดเป็น “ความรัก” ขึ้น ดังในบทสนทนาที่ลำเพาเปิดเผย “ความรัก” ของตนต่อ ฌนุสไว้ดังนี้

“ดิฉันกำลังยื่นคำขาดให้แก่หัวหน้าคะ” ฌนุสได้ยินเสียงลำเพาพูดต่อไปชัด ถ้อยชัดคำ “ดิฉันขอให้หัวหน้าเลือกระหว่าง “บราโว่” กับดิฉัน ตัวดิฉันนั้นได้ ตัดสินใจแล้วว่า ถ้าหัวหน้ารักดิฉันอย่างที่ดิฉันรักหัวหน้า ถ้าหัวหน้าต้องการที่จะเป็นสามี เป็นหัวหน้าครอบครัว แทนที่จะเป็นหัวหน้ากองโจร ดิฉันกลับไปถึง กรุงเทพฯ ดิฉันจะลาออกจากราชการลับที่สุดหน่วยนี้ทันที ดิฉันจะแต่งงานกับ หัวหน้าและยินดีที่จะตามหัวหน้าไปทุกหนทุกแห่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เมียและแม่”

ชายร่างสูงผิวดำคล้อยตามที่กอดรัดลำเพาไว้ลง เมื่อเริ่มพูดนั้น มือทั้งสองของเขางายซ้อนกันอยู่บนตักของเขาเขาพูดโดยไม่มองหน้าหรือสบตาลำเพา

“ลำเพา ผู้ชายทุกคนรู้สึกหึงและมีเกียรติที่สุดเมื่อได้ยินผู้หญิงบอกว่ารัก สำหรับผม ผมรู้สึกว่ายิ่งกว่านั้นอีก เพราะคุณไม่ได้บอกว่ารักผมเฉยๆ แต่คุณยัง บอกผมด้วยว่า คุณพร้อมที่จะแต่งงานกับผม เป็นเมียผม และร่วมกับผมสร้าง ครอบครัว”

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.386-387)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสองมีพื้นฐานจาก “ความรัก” พร้อมกับจะสร้างครอบครัวกัน ลำเพาตัวละครเอกฝ่ายหญิงยินยอมรับสถานภาพใหม่ คือ การรับเป็นภรรยาและมารดาของบุตรให้แก่ฌนุส แต่การตัดสินใจเดินทางมาพบกับฌนุสครั้งนี้ เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของ “บราโว่” และจากการขัดขวางของพลโทรำบาญ ส่งผลให้ตัวละครทั้งสอง ต้องแยกจากกัน โดยตัวละครเอกฝ่ายหญิงเลือกปฏิบัติงานในต่างประเทศ ขณะที่ตัวละครฝ่ายชายเลือกยุติความเกี่ยวข้องเรื่องงานกับหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่”

เรื่องหักลั่นข้าง ในแง่อาชญาวิทยาเป็นเรื่องการปฏิบัติการสืบสวนหาตัวฆาตกรที่สังหารนางยุวดี อันเป็นภารกิจส่วนตัวของฌนุสขณะพักผ่อนที่ภาคใต้ ทำหน้าที่เป็นเหตุการณ์ให้ตัวละครทั้งสองได้พบกันอีกครั้งในเรื่องขนาดยาว กล่าวคือ การสืบหาตัวฆาตกรนางยุวดีนั้น ฌนุสสันนิษฐานว่านายปราบต์ สามีของนางยุวดี อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตายของนางยุวดี ฌนุสจึงมุ่งประเด็นการสืบสวนมาที่นายปราบต์ ซึ่งก่อนหน้าฌนุสจะพบหลักฐานการกระทำผิดของนายปราบต์ที่ห้องลับนั้น นายปราบต์ดึงตัวลำเพาเข้ามาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับฌนุส ด้วยการลักพาตัวลำเพาเป็นเครื่องมือบีบบังคับให้หน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” นำตัวฌนุสมาแลกตัวกับลำเพา ดังที่พลโทรำบาญได้รับข้อความจากเครื่องโทรสาร ดังนี้

เอกสารฉบับนั้นเป็นรายงานแจ้งว่า นายร้อยตำรวจเอกลำเพา สายสัทกุล เลขานุการตรีประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ได้ถูกลักพาตัวไปขณะกำลังปฏิบัติงานอยู่ในภาคใต้ของประเทศฝรั่งเศส และกำลังถูกควบคุมตัวอยู่ในส่วนหนึ่งของประเทศอิตาลี

กลุ่มอาชญากรรมผู้ลักพาตัวนายร้อยตำรวจเอกสาวได้โทรศัพท์แจ้งให้สถานเอกอัครราชทูตทราบว่า ต้องการที่จะแลกตัวลำเพากับเจ้าหน้าที่องค์การสืบราชการลับของไทยชื่อ ธนุส นิราลัย และต้องการคำตอบภายใน 24 ชั่วโมง หากไม่มีคำตอบ เมื่อสิ้นเวลาที่กำหนดก็จะ “ประหารชีวิต” นายร้อยตำรวจเอกสาวทันที

(หักลิ้นช้าง เล่ม 2, 2533, น.385)

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการสืบสวนของธนุสในการสืบพฤติกรรมต้องสงสัยของนายปรอปต์นั้น ได้ดึงตัวลำเพาเข้ามาเกี่ยวข้องกับภารกิจส่วนตัวของธนุส และการสืบสวนซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของธนุสนั้นได้กลายเป็นเรื่องของหน่วยสืบราชการลับ เมื่อเรื่องได้ดำเนินมาที่ธนุสพบหลักฐานการกระทำผิดของนายปรอปต์ เรื่องก็ได้คลี่คลายมาที่หน่วยสืบราชการลับสามารถช่วยเหลือลำเพาจากคนร้ายที่สนามบินได้สำเร็จ ลำเพาเดินทางเข้าประเทศไทย ตัวละครทั้งสองได้มีโอกาสพบกันอีกครั้ง แต่ทั้งสองก็ต้องผิดหวังอีกครั้งเมื่อธนุสพบลำเพาดูแลพลายเจ้าหน้าที่ “บราโว่” ที่ปฏิบัติการช่วยเหลือลำเพาจนได้รับบาดเจ็บ ดังบรรยายเหตุการณ์ไว้ดังนี้

เกือบจะในวินาทีเดียวกันนั่นเอง ประตูห้องนั้นก็เปิดออก ชายร่างสูงผิวดำกำลังก้าวเข้ามาในห้องหยุดชะงักอยู่กับที่เหมือนต้องมนต์สะกด เมื่อเห็นภาพความใกล้ชิดระหว่างลำเพาและชายหนุ่มผู้กำลังทอดร่างเหยียดยาวอยู่บนเตียง

ธนุสรู้สึกตัวชาและเย็นวับไปตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เขายืนตะลึงจ้องดูภาพลำเพา หญิงสาวคนที่เขารักและใฝ่ฝันถึง ซึ่งกำลังกอดชายหนุ่มผู้นั้นอยู่อย่างรัตรึง นายตำรวจสันติบาลสาวไม่ได้ยินเสียงฝีเท้าของเขาหรือเสียงประตูเปิด หรือมิฉะนั้นหล่อนก็ได้แต่แสร้งว่าใครจะเดินเขาไปเห็นภาพนั้นหรือไม่ หล่อนเหวี่ยงร่างของชายหนุ่มผู้นั้นไปมาในอ้อมแขนของหล่อนขณะที่ปากพร่ำบอกเสียงดังว่า “พลาญ! คุณต้องไม่ตาย! คุณต้องไม่ตาย!”

(หักลิ้นช้าง เล่ม 2, 2533, น.569-571)

จากข้อความข้างต้น ธนุสเห็นลำเพาแสดงความสัมพันธ์แก่ชายหนุ่มบนเตียงคนไข้ สร้างความสะเทือนใจแก่ธนุสครั้งใหญ่ ความหวังจะใช้ชีวิตร่วมกันก็ต้องผิดหวังอีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้เป็นการตัดสินใจของธนุสในการยุติความสัมพันธ์กับลำเพา เนื่องจากเกิดอาการน้อยใจที่เห็นหญิงคนรักให้ความสนใจแก่ชายอื่น

เรื่อง *บ่วงบาป* ในแง่อาชญาวิทยาก็เป็นเรื่องการสืบหาเหตุการณ์เสียชีวิตของพลโทรำบาญ อธิบดีหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” และการช่วยเหลือลำเพาจากคนร้าย ทำหน้าที่เป็นเหตุการณ์จุดสูงสุดของเรื่องขนาดยาว คือ การตัดสินใจการใช้ชีวิตคู่ของตัวละครเอกทั้งสอง กล่าวคือ พลโทรำบาญ อธิบดีหน่วยสืบราชการลับ ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์และลำเพาถูกคนร้ายลักพาตัวขณะออกบินตกบาต ธนุสลาสิกขาบทมาช่วยเหลือลำเพาและสืบหาสาเหตุการเสียชีวิตของพลโทรำบาญ การสืบสวนของธนุสนำไปพบกับนายประมุข รองผู้อำนวยการหน่วยสืบราชการลับ ผู้วางแผนฆาตกรรมพลโทรำบาญเพื่อเข้าถึงข้อมูลภารกิจ “ดับดาว” เมื่อธนุสสะสางหาตัวผู้กระทำผิดสำเร็จแล้ว ธนุสต้องเลือกตัดสินใจครั้งใหญ่ดังที่ธนุสบอกแก่ลำเพาถึงการตัดสินใจครั้งสุดท้ายเรื่อง “ความรัก” ของตัวละครทั้งสองไว้ดังนี้

“นี่ก็เป็นเรื่องของคุณและผม” หัวใจของลำเพาเต้นแรงขึ้นมาทันทีเมื่อได้ยินประโยคนั้น “คุณก็รู้ว่าลำเพา ว่าความรู้สึกของผมที่มีต่อคุณเคยเป็นอย่างไร บัดนี้คุณคงจะสงสัยว่ามันยังเป็นอย่างนั้นอยู่หรือเปล่า ผมโกหกไม่ได้และต้องบอกคุณตามตรงว่า ความรู้สึกของผมที่มีต่อคุณได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วอย่างแน่นอน ผมไม่มีความรู้สึกอย่างนั้นต่อไปอีกแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกับคุณหรือกับผู้หญิงอื่นใดทั้งสิ้น”

“หมายความว่า-” ลำเพาสอดเข้าไปจนได้ “หัวหน้าไม่คิดว่าหัวหน้าจะมีครอบครัวเลยยังงั้นหรือคะ?”

“ถ้าผมมีครอบครัว ผมก็ต้องมีเมีย แล้วก็ต้องมีลูก” ธนุสตอบอย่างไม่รีรอ เหมือนกับที่ตอบเอาไว้แล้วขึ้นใจ “พันธะของชีวิตมันก็จะยิ่งยืดเยื้อยาวนานออกไปอีก ผมไม่เห็นภาพของชีวิตของผมอย่างนั้นแล้วละลำเพา ผมมองเห็นผมเป็นคนแก่ ที่จะต้องแก่ลง แก่ลง แล้วในที่สุดก็ต้องตาย ก่อนจะตาย ผมก็ไม่รู้ว่าผมจะต้องเจ็บต้องป่วยมากน้อยเพียงใด ถ้าจะให้สันนิษฐาน ผมก็คิดว่าผมจะตายผมคงจะต้องเจ็บหนักหรือทรมานทุกข์ทรมานไม่น้อย เพราะผมทำกรรมชั่ว

เอาไว้มาก คุณก็รู้ว่าผมฆ่าคนและทรมานคนจนเขาตายไปแล้วหลายคน”

(ปวงบาท, 2543, น.820-821)

จากข้อความข้างต้น ธนุสตัดสินใจครั้งสุดท้ายเรื่อง “ความรัก” การดำเนินชีวิตในอนาคตของตัวละครทั้งสอง ธนุสเลือกตัดสินใจยุติความสัมพันธ์ต่อลำเพาอย่างสิ้นเชิง เลือกทางเดินชีวิตในทางพุทธศาสนาด้วยการอุปสมบท และฝ่ายลำเพายอมรับการตัดสินใจเลือกทางเดินของธนุส

เรื่อง*ประกาศิตอสูร* ในแง่อาชญาวิทยามุ่งเน้นการกล่าวถึงการลักลอบค้ายาเสพติดขององค์กรลับกลุ่มหนึ่ง ในแง่เรื่องขนาดยาวทำหน้าที่ปิดเรื่อง แสดงให้เห็นบทสรุปเรื่อง “ความรัก” ของตัวละครทั้งสองที่ไม่อาจเดินร่วมกันได้อีกเนื่องจากความแตกต่างด้านสถานะ คือ ตัวละครเอกฝ่ายชายคงอยู่ในสมณเพศปฏิบัติธรรมทางพุทธศาสนา ขณะที่ตัวละครเอกฝ่ายหญิงเลือกใช้ชีวิตฆราวาสปฏิบัติราชการในหน่วยงานตำรวจสันติบาล ต้องทนทุกข์ใจระทม ผิดหวังในเรื่องความรัก พร้อมกันนี้ลำเพายังคงยึดมั่นต่อรักที่มีต่อธนุส รอคอยให้ธนุสกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันตามความตั้งใจเดิม ดังความคิดของลำเพาเมื่อพบกับพระธนุสดังนี้

พระธนุสใช้สรรพนาม “คุณลำเพา” แทนที่จะใช้ “โยม” ซึ่งยืนยันความคุ้นเคยแต่อดีต เมื่อนึกถึงความหลัง คำถามต่างๆ ก็ผุดขึ้นในใจของหล่อนมากมาย แต่เมื่อตระหนักว่ามันล้วนแต่เป็นคำถามเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพอันแนบแน่นและลึกลับที่หล่อนเคยมีกับธนุส นิราลัย ลำเพาก็ต้องระงับความอยากรู้อยากถามเอาไว้ทันที หล่อนเตือนตนเองว่า ไม่ว่าหล่อนจะยังรักเขาเพียงใด และไม่ว่าเขาจะเคยแสดงความรักหล่อนอย่างไรและเพียงใด บัดนี้ก็ไม่มี “ธนุส นิราลัย” อีกต่อไปแล้ว มีแต่พระธนุส หรือนิราลโยภิกขุ สาวกูปหนึ่งของพระพุทธองค์ที่หล่อนจะให้ได้แต่ความเคารพสักการะเท่านั้น

(ประกาศิตอสูร, 2549, น.910)

จากข้อความข้างต้น แสดงความคิดของลำเพาที่ยังคงจมปลักกับความรัก หวังว่าพระธนุสคงจะเปลี่ยนใจมาใช้ชีวิตกับตนตามความตั้งใจเดิม และสุดท้ายลำเพาก็ตอบรับ “ความรัก” ของตนที่เคยมีความสัมพันธ์กับธนุสนั้นจบสิ้นแล้ว ธนุสที่เคยมีความสัมพันธ์กับตนนั้นไม่มีอีกแล้ว คงมีแต่พระธนุสที่อยู่ตรงหน้าตนเท่านั้น

จากการศึกษาประเด็นเรื่อง “ความรัก” พบว่าเมื่อนำอาชญาวิทยาทั้ง 5 เรื่องมาเรียงต่อกัน เนื้อเรื่องได้กลายเป็นเรื่องราวความรักของ ธนุส นิราลัย ตัวละครเอกของเรื่อง กับ ลำเพา สายสัมพันธ์ เจ้าน้ำที่หน่วยงานสืบราชการลับ ซึ่งทั้งคู่ได้ทำงานร่วมกันและก่อเกิดเป็นความรักขึ้น

ปกติเรื่องความรักจะไม่ปรากฏในนวนิยายแนวเรื่องนักสืบ เนื่องจากจุดประสงค์สำคัญของเรื่อง คือ การสืบหาตัวผู้กระทำผิดในคดีต่างๆ ของนักสืบ (ชัยพร อินทวิศาลกุล, 2552, น.108-115) ความรักของคนทั้งสองนี้ได้เปลี่ยนแปลงขึ้นจาก “ความรัก” ของหนุ่มสาวในเรื่อง *แม่ลาวเลือด* และเรื่อง *หักลิ้นช้าง* มาสู่ความรักที่เชื่อในกฎแห่งการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธศาสนาในเรื่อง *บ่วงบาต* และเรื่อง *ประกาศิตอสูร* อันทำให้คนทั้งสองยอมรับการสิ้นสุดของ “ความรัก” ของตนได้

การที่วชิษฐ เดชกุญชร นำเรื่อง “ความรัก” เข้ามาในนวนิยายแนวเรื่องนักสืบเป็นเหมือน การ “แหวกขนบ” ของเรื่องอาชญากรรม โดยผู้แต่งนำเรื่อง “ความรัก” มาเป็นตัวประสานเรื่อง อาชญากรรมทั้ง 5 เรื่องกลายเป็นเรื่องขนาดยาวเรื่องหนึ่ง การนำ “ความรัก” เข้ามายังช่วยลดความ ตึงเครียดของเรื่องที่คุณผู้อ่านเฝ้าติดตามการสืบสวนของตัวนักสืบ มาให้ความสำคัญกับเรื่องราวความ รักของตัวละครทั้งสองว่าจะลงเอยประการใด ซึ่งก็ได้ทำให้ลักษณะโครงเรื่องของอาชญากรรม ของวชิษฐ เดชกุญชร มีความโดดเด่นต่างจากนวนิยายนักสืบของผู้แต่งคนอื่น

นอกจากนี้ “ความรัก” ยังทำให้เรื่องมีความเข้มข้น กล่าวคือ ในเรื่อง *หักลิ้นช้าง* นาย ปราปต์ได้จับตัวลำเพาเป็นตัวประกัน ทำให้หนุสต้องพยายามหาทางช่วยเหลือลำเพา พร้อมกับ การหาพยานหลักฐานการกระทำผิดของนายปราปต์ และในเรื่อง *บ่วงบาต* เมื่อลำเพาตกอยู่ใน อันตรายถูกคนร้ายจับเป็นตัวประกัน จึงกลายเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของหนุสในการหาทาง ช่วยเหลือลำเพาจากคนร้ายให้ได้ และความรักที่ลำเพามีต่อหนุสทำให้เกิดความน้อยใจและปลื้ม ตัวออกจากกลุ่มจนกลายเป็นต้นเหตุให้หนุสตกอยู่ในอันตราย จึงกล่าวได้ว่า “ความรัก” ได้มีส่วน เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการสืบสวนในเรื่อง

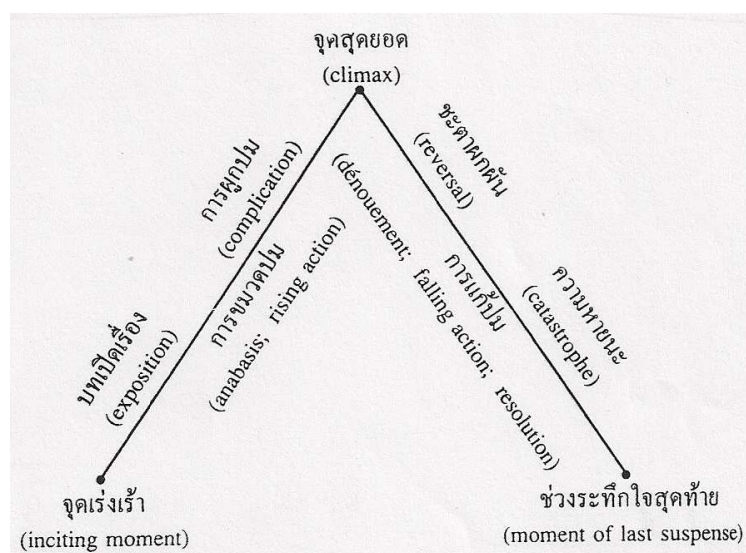
4.2.3 การใช้โครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid

โครงเรื่องมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545, น.328) ให้ความหมายไว้ว่าโครงเรื่อง คือ คำโครงของเหตุการณ์ในบทละคร บทกวี หรือนวนิยาย การประมวลสถานการณ์และตัวละครในลักษณะที่ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความกระหายใคร่รู้ และความระทึกใจ

ศัพท์วรรณกรรม (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2540, น.66) ให้ความหมายไว้ว่าโครงเรื่อง คือ การผูกเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยมีตัวละครเป็นผู้กระทำและดำเนินเรื่องราว โครงเรื่องจะมีความ ขัดแย้งหรือปัญหาชวนให้ผู้อ่านอยากรู้อยากเห็นว่าต่อไปเรื่องจะเป็นไปอย่างไร หรือค้างคาให้ ผู้อ่านนำไปขบคิดก็ได้

โครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid คือ การอธิบายโครงเรื่องของนวนิยายตามหลักการ
สากลมีลักษณะการดำเนินเรื่องเป็นแบบพีระมิด (ประคอง เจริญจิตกรรรม, 2551, น.48) ดังนี้

(อิรวดี ไตลิ่งคะ, 2543, น.4)

จากการศึกษาอาชญนิยายทั้ง 5 เรื่อง ตามโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid สามารถ
อธิบายโครงเรื่องของนวนิยายแต่ละเรื่องได้ดังนี้

เรื่อง *สารวัตรเถื่อน* มีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่องด้วยการนำเสนอปัญหาของเรื่อง คือ พ.ต.ท. เซษฐ์ สารวัตรอำเภอวัฒน
นิมิต จังหวัดเพชรบูรณ์ เสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่ และการแนะนำตัวละครประกอบ คือ นาย
ทองยศ อัครวานิชย์ จากบทสนทนาของนายทองยศกับตัวละครตัวหนึ่งในสโมสรแห่งหนึ่งว่า

“สำเร็จหรือเปล่า?”

“ไม่มีปัญหา” ชายร่างอ้วนเตี้ยตอบพลางขยับกายอย่างอึดอัดหรือไม่
สบายใจ “คำสั่งคงจะออกมาภายในอาทิตย์นี้”

“ใครละ คนใหม่นี้ละ” อีกฝ่ายหนึ่งถามด้วยน้ำเสียงรุกรัว “ได้คนอย่าง
ที่ผมต้องการหรือเปล่า? หรือว่าดันส่งคนอย่างไอ้เซษฐ์ไปให้ผมอีก?”

“อย่าห่วง” ชายร่างอ้วนเตี้ยบอก

“ผมให้เด็กที่กำลังพลช่วยคัดเลือกให้ คนใหม่นี้นอกจากจะไม่มีพิษสง
อะไรแล้วเวลายังกำลังลาป่วยอยู่ด้วย ดูเหมือนจะเป็นโรคปอดทำท่าว่าจะเป็น

มะเร็งเสียด้วย คงไปปรับตำแหน่งยังไม่ได้หรอก ระหว่างนี้ รองสารวัตรอาวุโสก็ คงจะรักษาการไปพลางก่อน วัฒนาอยู่ในกำมือของคุณร้อยเปอร์เซ็นต์อยากจะ ทำอะไรก็ทำเถอะ ข้อสำคัญอย่าลืมที่เราตกลงกันไปแล้วกัน”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.5)

จากข้อความข้างต้น บทสนทนาได้แนะนำให้ผู้อ่านเห็นว่าสาเหตุการเสียชีวิตของ พ.ต.ท. เศรษฐ์ คงจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับนายทรงยศและกับตัวละครชายคนดังกล่าว

ปมปัญหาของเรื่อง เป็นความขัดแย้งระหว่างนายทรงยศ อัครวาณิชย์อุดม กับ ธนุส นิราลัย ที่ปลอมตัวเป็น พ.ต.ท. ยม ที่ต้องการรายชื่อคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายา เสพติคของนายทรงยศ

การดำเนินเรื่อง เรื่องดำเนินไปโดยพัฒนาความขัดแย้งระหว่าง พ.ต.ท.ยมกับนายทรงยศ ขึ้นเรื่อยๆ แสดงให้เห็นการกระทำผิดของนายทรงยศชัดเจนขึ้นตามลำดับ ขณะเดียวกันก็เริ่มแสดง ความขัดแย้งของเรื่องชัดเจนขึ้น โดย พ.ต.ท.ยม เข้าไปขัดขวางการกระทำผิดของนายทรงยศ ดัง เหตุการณ์นายทรงยศกังวลเรื่องการลอบสังหารสารวัตรยมล้มเหลวว่า

ทรงยศเดินวนเวียนอยู่ภายในห้องทำงานของตนแต่ลำพัง อาการของเขา เหมือนกับสัตว์ป่าที่กำลังหาทางออกจากกรง ราวไฟออกจากห้องนั้นและกลับไปยัง ห้องของหล่อนานแล้ว ทรงยศพยายามทบทวนความจำ นายเพื่อนช่างไฟฟ้าเชื้อ ญวนผู้นั้นบอกเขาว่าดินระเบิดที่บรรจุอยู่ในรถยนต์นั่งฝรั่งเศสยี่ห้อซีตรองคันนั้นมี ปริมาณไม่มากนัก แต่มีอำนาจร้ายกาจและสูงส่ง เพื่อความแน่ใจการระเบิดจะ ไม่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังเวลาที่ต้องการเกินไป นายเพื่อนจะบังคับให้ระเบิดด้วย เครื่องส่งวิทยุด้วยตนเอง

ถ้าหากว่านายเพื่อนทำงานพลาด เป็นเหตุให้นายพันตำรวจโทมยี่ตรองยนต์ บรรทุกมหาประลัยคันนั้นได้ และกลับย้อนนำมันมาคุกคามเขาและธุรกิจของเขา ก็หมายความว่า ขณะที่รถคันนั้นจอดอยู่ที่อุโมงค์ของเขา เครื่องส่งวิทยุที่จะชี้ เป็นชีตายเครื่องนั้นก็คงจะอยู่ในมือของสารวัตรตำรวจร่างสูงผิวดำนั้น

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.209)

จากข้อความข้างต้น ความคิดของนายทรงยศที่มุ่งกระทำต่อ พ.ต.ท.ยม ด้วยการลอบ วางระเบิดในรถยนต์เพื่อสังหารนั้น เป็นการแสดงให้เห็นความขัดแย้งของนายทรงยศกับ พ.ต.ท.ยม จนต้องมีการมุ่งทำร้ายกันถึงกับต้องสังหารกัน

จุดสูงสุดของเรื่อง เรื่องได้ดำเนินเรื่องมาถึงจุดสูงสุดของเรื่องที่ พ.ต.ท.ยม ไกล่บรรลุม
ภารกิจด้วยการเข้าพบกับนายทรงยศ ยื่นข้อเสนอแลกเปลี่ยนกับนายทรงยศไว้ดังนี้

“คุณต้องการให้ผมชี้ตัวสมาชิก “บอर्ड” มันไม่ง่ายนักหรอกนะ” ทรงยศ
ปรารภ

“ผมอาจจะใช้ถ้อยคำไม่ตรงกับที่ผมตั้งใจนัก” ชายร่างสูงผิวดำบอกโดย
“ผมรู้ว่าการที่จะให้คุณไปยื่นชื่อนี้บอกว่าเป็นใครเป็นใครนะ มันอันตรายเกินไป ที่จริง
ผมต้องการเพียงให้คุณยืนยันกับผมเท่านั้นแหละ ว่าสมาชิกขอ “บอर्ड” คือใคร
บ้าง คุณจะยืนยันด้วยวาจาหรือเขียนใส่กระดาษมาให้ผมก็ตามใจ ผมใช้คำว่า
“ยืนยัน” เพราะผมรู้แล้วว่า “บอर्ड” มีใครบ้าง แต่ผมต้องการยืนยันจากผู้ที่คุณ
ถือได้ คือจากสมาชิก “บอर्ड” อีกคนหนึ่งเท่านั้นเอง”

“แล้วนางประหลาดล่ะ?”

“คุณส่งชื่อสมาชิก “บอर्ड” ให้ผม ผมก็ส่งตัวนางประหลาดให้คุณ เรา
นัดกันยืนยันหมยี่นแมว จะเอาที่ไหนก็ได้”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.314)

จากข้อความข้างต้น เป็นการทำข้อตกลงแลกเปลี่ยนรายชื่อคณะกรรมการ “บอर्ड”
ขององค์การลับค้ายาเสพติดกับตัวนางประหลาด ข้อตกลงดังกล่าวทำขึ้นระหว่างนายทรงยศกับ
ธนุส นิราลัย ทำให้ภารกิจของธนุสใกล้สำเร็จตามเป้าหมาย

จุดคลี่คลายเรื่อง คือการส่งมอบแลกเปลี่ยนของระหว่างนายทรงยศกับธนุส นิราลัย
และภารกิจสำเร็จด้วยการนำรายชื่อคณะกรรมการ “บอर्ड” ขององค์การลับค้ายาเสพติดยื่นต่อ
พลโทรำบาญและนายทรงยศภูภูมิวิสาหมัฏฐาตกรรม ดังนี้

“ดูเหมือนเราจะมีข้อตกลงกันอยู่ใช่ไหม” ชายผู้สูงวัยกว่าถามด้วยเสียง
เอางานเอาการ “ว่าคุณจะมาปรากฏตัวในห้องนี้ได้ ต่อเมื่อภารกิจของคุณเสร็จ
สิ้นบริบูรณ์แล้ว หรือมิฉะนั้นก็ล้มเหลวจนคุณไม่สามารถจะทำอะไรต่อไป
ได้อีก?”

ชายร่างสูงผิวดำหยุดยั้ง เขาสอดมือเข้าไปในอกเสื้อ ล้วงเอาซองสีขาว
ออกมาส่งให้ “อริบดี” พลางบอกโดยปราศจากสำเนียงสัพยอกหรือล้อเล่นอย่าง
แต่แรกว่า

“รายชื่อสมาชิกของ “บอर्ड” อยู่ในซองนี้”

“อธิบดี” รับซองมาเปิดแล้วหยิบกระดาษที่บรรจุอยู่ในซองออกมาคลี่ดู
สีหน้าของเขาไม่แสดงอารมณ์ใดๆ เมื่ออ่านจบแล้วเขาเงยหน้าและพูดว่า

“แหล่งข่าวของคุณตามปกติเชื่อถือได้แน่รี?”

“ทรงยศ อัครวานิชย์อุดม” ชายร่างสูงผิวดำล้าตอบเสียงเรียบๆ

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.326-327)

จากข้อความข้างต้น ธนุสนำรายชื่อคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายาเสพติดไปยื่นต่อ พลโทรำบาญ พร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่และกล่าวถึงชะตากรรมของนายทรงยศ คือ การวิสามัญฆาตกรรมภายหลังการแลกเปลี่ยนของกัน

จุดปิดเรื่อง เรื่องจบลงด้วยการเปิดเผยสถานะที่แท้จริงของ พ.ต.ท. ยม คือ ธนุสนิราลัย ขณะนำรายชื่อคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายาเสพติดส่งมอบแก่พลโทรำบาญ ดังนี้

“ในตำแหน่งและความรับผิดชอบของผม คุณก็รู้อยู่แล้วว่า ผมไม่สามารถจะเชื่อว่าใครทำความผิดจนกว่าผมจะรู้เห็นพยานหลักฐานแน่นอนแล้วเท่านั้น การที่ผมใช้คุณ ไม่ใช่เพราะผมเชื่อว่าใครเป็นภัยอันตรายต่อบ้านเมือง ผมยังไม่เชื่อเพราะผมยังไม่เห็นหลักฐาน ผมใช้คุณก็เพราะผมเห็นว่า กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เรามีอยู่ในขณะนี้ มันมีช่องโหว่และมัดมือเจ้าหน้าที่จนกระดิกกระเดี้ยแทบไม่ไหว ถ้านายทรงยศและคณะของเขาทำผิดจริงๆ เขาก็คงจะใช้วิธีนอกแบบที่เราจะไม่สามารถเผชิญกับเขาได้อย่างเต็มภาคภูมิและทันทั่วทั้งที่ ผมใช้ราชการไม่ได้ ผมจึงต้องใช้ -เฮ้อ- ข้าราชการเถื่อนอย่างคุณ”

“ขอบพระคุณสำหรับคำอธิบาย” ชายร่างสูงผิวดำล้าสออดโดยไม่มีสำเนียง ประชดประชันอยู่แต่น้อย “เมื่อผมส่ง “หลักฐาน” ที่ผมเก็บรวบรวมมาได้ให้ท่านหมดแล้ว ภารกิจของผมก็เป็นอันว่าสิ้นสุดลง และความเป็นข้าราชการเถื่อนของผมก็ควรจะยุติลงได้แล้ว”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.329)

จากข้อความข้างต้น ธนุสรายงานภารกิจพร้อมกับนำรายชื่อคณะกรรมการ “บอร์ด” ขององค์การลับค้ายาเสพติดมายื่นต่อพลโทรำบาญ เท่ากับการปฏิบัติหน้าที่ของธนุเสร็จสมบูรณ์

เรื่องแม่ลาวเลือดมีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่อง ด้วยการนำเสนอปัญหาของเรื่อง แสดงที่มาการสืบสวนของตัวละครเอก คือ นายเกียรติฤกษ์ฆาตกรรม และธนุสตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดี ดังในบทสนทนาระหว่างธนุสกับตำรวจที่จับกุมเขา ดังนี้

“สารวัตรคงไม่คิดว่าผมจะโง่พอที่จะเอาผิดที่ใช้ฆ่าเกียรติมาโยนทิ้งไว้ได้
เพียงของผมเอง เพื่อให้สารวัตรค้นพบนะครับ” เสียงของเขายังเรียบไม่เปลี่ยนแปลง

“ผมยังไม่คิดอะไรทั้งนั้น คุณธนุส” นายพันตำรวจตรีกำแหงบอก ความ
เป็นมิตรสูญสิ้นไปจากน้ำเสียงของเขา “ผมรู้แต่ที่ผมพบมีดเล่มหนึ่งอยู่ใต้เตียง
ของคุณ มีเลือดติดอยู่ทั่วทั้งเล่ม มีดเล่มนี้จะเป็นเล่มที่ผู้ร้ายใช้ฆ่าคุณเกียรติ
หรือไม่ จะต้องรอการพิสูจน์เสียก่อน แต่ในระหว่างที่คอยการตรวจพิสูจน์นี้
ผมจำเป็นที่จะต้องควบคุมตัวคุณไว้ก่อน”

“ในข้อหาว่าฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา?” ธนุสถาม เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งพยักหน้า
ชายร่างสูงผิวดำก็หัวเราะแล้วถามต่อว่า “สันนิษฐานไว้ก่อนว่าได้กระทำ
ความผิด จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าบริสุทธิ์ ตามหลักกฎหมายไทย ใช่ไหมครับ?”

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.56)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคดีนายเกียรติฤกษ์ฆาตกรรมกลายเป็นปัญหาของ
ธนุส ทำให้ธนุสตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีและเป็นที่มาของการสืบหาตัวฆาตกรในเรื่อง

ปมปัญหาของเรื่อง เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกัน ระหว่างตัว
ฆาตกรกับธนุส และขบวนการค้ายาเสพติดกับธนุส เกิดจากการสืบหาตัวฆาตกรและการสืบหา
ขบวนการค้ายาเสพติดในภาคเหนือ

การดำเนินเรื่อง การดำเนินเรื่องเริ่มต้นที่การสืบหาตัวฆาตกร ต่อมาดำเนินเรื่องมาที่
การสืบหาข้อมูลของกองกำลังนอกกฎหมาย “สองศูนย์” พร้อมกันนี้เรื่องได้พัฒนาให้เห็นความ
ขัดแย้งระหว่างธนุสกับผู้การสมหมาย หัวหน้ากองกำลังนอกกฎหมาย “สองศูนย์” ซึ่งเป็นทั้ง
ฆาตกรที่ฆ่านายเกียรติและเป็นกำลังหลักขององค์การลับค้ายาเสพติด การสืบสวนของธนุสเรื่อง
“สองศูนย์” จึงมีความเชื่อมโยงกับคดีนายเกียรติฤกษ์ฆาตกรรม ดังในเหตุการณ์ผู้การสมหมาย
เรียกร้องให้ธนุสนำของมาแลกเปลี่ยนตัวลำเพา ดังนี้

“ถ้าคุณไม่ยอมบอกสิ่งที่เราต้องการรู้” สมหมายพูดซ้ำๆ สายตาประสาน
กับสายตาของธนุส “คุณจะได้พบกับผู้หญิงของคุณ แต่จะได้พบที่ละส่วนๆ เรา
จะเริ่มด้วยนิ้วเท้าของผู้หญิงคนนั้นก่อน ทุกครั้งที่ผมถามคุณและคุณปฏิเสธไม่

ยอมตอบ เราจะให้นิ้วเท้าผู้หญิงคนนั้นหนึ่งนิ้ว เมื่อหมดเท้าข้างหนึ่งแล้ว เรา
จะเริ่มต้นอีกข้างหนึ่ง หมดตีนแล้ว เราจะเริ่มด้วยมือ”

ธนูสึงอึ้งและยอมรับว่า เขารู้สึกกังวลและหมดหวัง ขณะที่เขากำลัง
หาทางออกอยู่นั่นเอง สมหมายก็พูดขึ้นว่า

“บอกผมมาสิว่า คุณได้อะไรมาจากธนาคารกสิกรไทย สาขาข้างเผือก”

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.202)

จากข้อความข้างต้น คำถามของผู้การสมหมายที่สอบถามถึงสิ่งของที่คาดว่าอยู่ใน
ธนาคารกสิกรไทย สาขาข้างเผือก เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ธนูสึงเชื่อว่าคดีนายเกียรติฤกษ์ฆาตกรรม
จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับผู้การสมหมาย อันทำให้เรื่องพัฒนาความขัดแย้งมากขึ้นตามลำดับ

จุดสูงสุดของเรื่อง เรื่องดำเนินมาที่ธนูสึงพบของที่ชุกซ่อนอยู่ในธนาคารกสิกรไทย
สาขาข้างเผือกเป็นข้อความที่นายเกียรติฝากให้แก่ธนูสึง ตามมาด้วยการรู้ตัวฆาตกรจากการ
สอบปากคำนายบรรพต บุตรบุญธรรมของนายเกียรติไว้ดังนี้

บรรพตเช็ดหน้าอย่างทะนง และในทันใดนั้น พ้าเป็กก็เหนียวไวกป็น เสียง
เอ็ม -16 กระบอกลั่นคำรามก็ก้องขึ้น จนแม้แต่ธนูสึงซึ่งเฝ้ามองและระวังตัวอยู่
แล้วก็อดสะดุ้งไม่ได้ เมื่อสิ้นเสียงปืน ตรงที่เคยเป็นที่ตั้งของโบหูข้างขวาของ
บรรพตก็ว่างเปล่าและกลายเป็นแผลฉกรรจ์ เลือดสดๆ ไหลโกรกออกมาจากแผล
ที่น่าเกลียดนั้น

“คนที่ฆ่าไอ้เกียรติกำลังจะมาฆ่าพวกมึงที่นี่ เดี่ยวนี้!” บรรพตตะโกน
อย่างเสียสติพลางส่ายศีรษะไปมา “จะฆ่ากูก็เชิญ ประเดี๋ยวพวกมึงก็จะต้องถูก
ฆ่าเหมือนกัน!”

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.394)

จากข้อความข้างต้น การเปิดเผยตัวฆาตกรของนายบรรพตแก่ธนูสึงนั้น ทำให้ธนูสึงรู้ตัว
ฆาตกรหลังจากที่ได้พยายามติดตามเบาะแสจนถึงตัวนายบรรพตซึ่งรู้เห็นการฆาตกรรมนายเกียรติ

จุดคลี่คลาย หลังจากบรรพตเปิดเผยตัวฆาตกรว่าเป็นผู้การสมหมาย ธนูสึงหาร
ผู้การสมหมายเป็นการล้างแค้นแก่นายเกียรติ ดังนี้

เมื่อชายร่างสูงผิวคล้ำเงิอมิดขั้นมาอีกครั้งหนึ่งนั้น พ้าเป้และสมาชิกชุด
ปฏิบัติการมั่งเบือนหน้าไปอีกทางหนึ่ง เพราะฉะนั้น ทุกคนจะไม่เห็นว่า มิดเล่ม
นั้นพุ่งลงตรงคอหอยของสมหมาย โบมิดหายเข้าไปจนเหลือแต่ด้าม สมหมายอ้า

ปากร้องแต่ไม่มีเสียง เขาแน่นกายขึ้นเป็นครั้งสุดท้าย ในขณะที่ธนูสปล่อยมือ
จากด้ามมีดให้มีดปักคาเป้าอยู่เช่นนั้น

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.412)

จากข้อความข้างต้น การสังหารผู้การสมหมายเท่ากับภารกิจของธนูสสำเร็จตาม
เป้าหมายขั้นหนึ่ง คือ การหาตัวฆาตกร

จุดปิดเรื่อง ธนูสทำภารกิจที่หน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” มอบหมายได้สำเร็จ คือ
การทลายกองกำลังนอกกฎหมายของขบวนการค้ายาเสพติด ดังที่ติดต่อสั่งการกับหน่วยสืบ
ราชการลับ “บราโว่” ทางวิทยุ ดังนี้

“แดนจากบราโว่” เสียงนั้นตอบเพียงครั้งเดียวและชัดเจน แต่ไม่อาจจะ
ซ่อนแนวของความตึงตันและยินดีของผู้พูดได้

“การเจรจาซื้อขายสำเร็จเรียบร้อยแล้ว” ธนูสรายงาน “ขอให้ปรับเปลี่ยนคำที่
สั่งได้ทันที เปลี่ยน”

เมื่อ “บราโว่” ตอบรับ ธนูสปิดเครื่องรับ-ส่งวิทยุแล้วเดินเลยเข้าไปยังครัว
และเปิดตู้เก็บเหล้า ชายร่างสูงผิวคล้ำหยิบขวดวอดก้าและดราวยเวอร์มูทออกมา
หลังจากที่คิดว่าระหว่างที่คอยให้เฮลิคอปเตอร์ “กันจิป” หรือเรือปืนของกองทัพ
อากาศกล่มที่ตั้งของ “สองศูนย์” ที่ลุ่มแม่ลาวได้คอยผาเหลือนั้น คือกugel ที่
เหมาะที่สุดสำหรับการคอยของเขาน่าจะได้แก่วอดก้ามาร์ตินี่

(แม่ลาวเลือด, 2530, น.417)

จากข้อความข้างต้น ธนูสรายงานผ่านเครื่องรับวิทยุให้ “บราโว่” สั่งหน่วย
ปฏิบัติการเข้าทำลายที่ตั้งของ “สองศูนย์” เท่ากับว่าภารกิจดังกล่าวสำเร็จตามหน้าที่ คือ การสืบ
หาตัวฆาตกรที่สังหารนายเกียรติและการทลายกองกำลังนอกกฎหมายของขบวนการค้ายาเสพติด
ในภาคเหนือ

เรื่องหักล้นข้างมีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่อง ด้วยการนำเสนอที่มาของปัญหาของตัวละครเอก คือธนูสได้รับการว่าจ้าง
จากนางยูวดีภริยาของนายปรปตให้ช่วยเก็บรักษาของเอกสาร และนำเสนอปัญหาของธนูส คือ
นางยูวดีถูกฆาตกรรม ธนูสจึงต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตาย คือนำของเอกสารไปมอบแก่บุคคล
หนึ่งแต่เขากลับถูกปองร้าย

ปมปัญหาของเรื่อง เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ระหว่างธนูสกับนายปราปต์ ซึ่งปรากฏเป็นการทลายขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มนายปราปต์ โดยเริ่มจากการสืบหาตัวฆาตกรที่ธนูสเชื่อว่าสังหารนางยวดี

การดำเนินเรื่อง เริ่มต้นที่การสืบหาตัวฆาตกรที่สังหารนางยวดีของธนูส โดยมีไถ่เป็นทองคำเป็นหลักฐานสำคัญ ต่อมาธนูสมุ่งเป้าการสืบมาที่นายปราปต์ที่อาจเป็นผู้บงการ ทำให้การสืบหาตัวฆาตกรนางยวดีนำธนูสไปพบกับการลักลอบค้ายาเสพติดของนายปราปต์ โดยพบหลักฐานการกระทำผิดของนายปราปต์ที่ห้องลับของนายปราปต์ ดังนี้

...เขาใช้แว่นขยายส่อง แต่ก็ไม่เห็นร่องรอยอะไรที่จะทำให้รู้สึกสงสัยว่า มีความผิดปกติอยู่ที่กำไลงาอันนั้น ชายร่างสูงผิวดำเกือบจะวางกำไลไว้ในที่เดิมอยู่แล้ว เมื่อความรู้สึกสังหรณ์ชนิดเดียวกับที่เคยเกิดกับเขามาก่อนทำให้เขาชะงัก ธนูสก็ลงมือดูกำไลทองในมือแล้วตัดสินใจอย่างฉับพลัน ธนูสเอามือบิดกำไลอันนั้นจนมันเบี้ยวบิดและในที่สุดก็หัก และในทันทีที่กำไลหักนั้นเอง ผงละเอียดสีขาวบริสุทธิ์จำนวนหนึ่งก็ทะลักออกมาจากรูกลวงของกำไลกำไลและไหลพรั่งไปกองอยู่บนพื้นข้างเท้าของธนูส

ชายร่างสูงผิวดำย่อกายลงในท่าคุกเข่าเพื่อมองดูกองผงสีขาวกองนั้นอย่างใกล้ชิด ธนูสไม่จำเป็นต้องเอานิ้วแตะขึ้นมาชิมก็รู้ว่า ผงละเอียดสีขาวกองนั้นมิได้บริสุทธิ์อย่างลักษณะหรือสีของมัน เขารู้ว่ามันคือโคเคเทิลมอร์ฟิน สูตรเคมีของมันคือ $C_{21}H_{23}NO_5$ โลกรู้จักมันในชื่อสั้นๆ ว่า เฮโรอีน

(หักลิ้นช้าง เล่ม 2, 2533, น.512)

จากข้อความข้างต้น การสืบสวนหาตัวฆาตกรที่สังหารนางยวดีได้นำธนูสเข้ามาพบความลับของนายปราปต์เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายาเสพติด จากการพบห้องลับภายในคฤหาสน์ของนายปราปต์

จุดสูงสุดของเรื่อง อยู่กับการติดตามจับกุมตัวนายปราปต์ในข้อหาลักลอบค้ายาเสพติด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกับหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” นายปราปต์หลบหนีการจับกุมของตำรวจนำไปสู่จุดจบของนายปราปต์ ดังนี้

ธนูสคลานไปปะทะกับร่างของใครคนหนึ่งเข้า เขาไม่มีความประสงค์ที่จะรู้ว่า เป็นใคร เขาบอกคนผู้นั้นว่า “บอกต่อๆ ขึ้นไป อย่ายิงจนกว่าจะเห็นที่หมาย อย่ายิงจนกว่าจะเห็นที่หมาย” เขาได้ยินเสียงชายผู้นั้นและเสียงของผู้ที่อยู่ห่าง

ออกไปทวนคำสั่งของเขา สักครูหนึ่ง เสียงปืนของทั้งสองฝ่ายก็เงียบลงเหลือแต่เสียงร้องครวญครางของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ

ผู้บังคับการกองปราบปรามพิสูจน์ให้ประจักษ์ว่า เป็นนักรบที่ชาญสนามผู้หนึ่ง ธนุสไม่รู้ว่านายพลตำรวจตรีหนุ่มผู้นั้นอยู่ตรงไหน จนกระทั่งได้ยินเสียงเขาสั่งตำรวจในบังคับบัญชาให้ยิงพลุ ธนุสจึงมองไปยังความมืดเบื้องหน้าของเขา ครู่ต่อมาเขาได้ยินเสียงระเบิดของกระสุนนัดหนึ่ง ครั้นแล้ว ความสว่างกระจ่างจ้าก็วาบขึ้นและอาบไปทั่วอุโมงค์ ในทันทีที่แลเห็นร่างของปราบปรามยืนจังก้าอยู่กลางความสว่างนั้น

ธนุสอ้าปากจะร้องว่า “อย่ายิง” แต่เสียงของเขาถูกกลบเสียหมดสิ้นโดยเสียงระเบิดของห่ากระสุนปืน

(หักลั่นข้าง เล่ม 2, 2533, น.550)

จากข้อความข้างต้น นายปราบต์ถูกวิสามัญฆาตกรรมขณะหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและใช้อาวุธปืนยิงต่อสู้ การเสียชีวิตของนายปราบต์ทำให้เรื่องคลี่คลายลง ธนุสจับกุมยาเสพติดของนายปราบต์และลำพาได้รับการช่วยเหลือจนปลอดภัย

จุดพลิกผันของเรื่อง ภายหลังนายปราบต์ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจวิสามัญฆาตกรรมแล้วนั้น ธนุสพบความจริงของเรื่องทั้งหมดจากการพบนางเคลือบ รูปโอ หญิงชราผู้มอแป้นทองคำแก่ธนุส ดังนี้

ขาดคำ ธนุสก็เอามือตะครุบลงบนมวยผมของนางเคลือบ แล้วกระชากโดยแรงอย่างไม่ปราณีปราศรัย มิใช่แต่มวยผมของนางเท่านั้นที่หลุดติดมือเขามา แต่ส่วนหนึ่งของหน้ากากที่นางเคลือบสวมอยู่ก็หลุดตามออกมาด้วย

“ผมนี่อยู่แล้วที่เดียวว่าจะต้องเป็นคุณ คุณยวดี” เสียงของชายร่างสูงผิวคล้ำทึมและหนุ่มฉกรรจ์และอ่อนโยน รวากับว่ากำลังพูดอยู่กับน้องหรือเพื่อนผู้อ่อนอาวุโสกว่า แต่ธนุสยังอยู่ในท่าพร้อมที่จะตอบโต้ด้วยกำลังได้ทันที เขายังไม่ลืมว่า หล่อนเพิ่งจะพยายามยิงเขาด้วยปืนพกกระบอกที่เขายึดได้จากหล่อน

(หักลั่นข้าง เล่ม 2, 2533, น. 607-609)

จากข้อความข้างต้น ธนุสพบว่านางเคลือบ รูปโอ ที่แท้คือนางยวดี เหตุการณ์นี้เป็นจุดพลิกผันของเรื่อง เนื่องจากตอนต้นเรื่องธนุสทราบข่าวนางยวดีถูกฆาตกรรม ชักนำให้ธนุสเข้ามาสืบหาตัวฆาตกร เมื่อพบว่านางยวดียังมีชีวิตอยู่ ธนุสจึงรู้ว่าตนเองนั้นถูกนางยวดีหลอกใช้ให้

เข้าไปสู่การทลายขบวนการค้ายาเสพติดของนายปรាប់ต์ เหตุการณ์ทั้งหมดล้วนเป็นแผนการของนางยุวดีทั้งสิ้น

จุดปิดเรื่อง การสืบสวนหาเครือข่ายการค้ายาเสพติดกลุ่มนายปรាប់ต์ต้องยุติลงเนื่องจากหลักฐานถูกระเบิดทำลายเสียหาย

เรื่อง *บ่วงบาต* มีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่อง ด้วยการนำเสนอปัญหาของเรื่องแก่ตัวละครเอก คือ ธนุสทราบข่าวพลโทปราบญาเสียชีวิต

“ผมมีข่าวร้ายครับ หลวงพี่” ทั้งสีหน้าและเสียงของโกษชัยบอกความกังวล ธนุสยังมีทันจะพูด โกษชัยก็ส่งหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งให้เขา พอเห็นพาดหัวข่าวในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น แม้จะยังมีได้อ่านเนื้อหาข่าว ธนุสก็เดาออกทันที และรู้ว่าข่าวนั้นเป็นข่าวที่ร้ายกว่าที่เขาคาดหมาย

“เทรลเลอร์มหาภัยชัยพลโทและรปภ.ละ!”

หัวหน้ารองลงมายืนยันว่าการเดาของอดีตหัวหน้าหน่วยปราบกองโจรถูกต้อง

“ผอ.หน่วยสืบราชการลับสูงสุดดับพร้อมพลขับและสองรปภ. นายกษัตริ์สันติบาลและศรภ.คุมคดี สงสัยเป็นแผนสังหาร”

(*บ่วงบาต*, 2543, น.90)

และลำเพาคนรักถูกคนร้ายลักพาตัว ตามด้วยตัวธนุสถูกคนร้ายลักพาตัว ดังนี้

ข่าวขึ้นนั้นมิได้อยู่ในหน้าแรก แต่อยู่ในหน้าข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น และมีข้อความสั้นๆ ซึ่งน่าจะกระทบความรู้สึกของธนุสแรงไม่แพ้ข่าวการถึงแก่กรรมของ “เสธ.” หัวหน้ามีดังนี้

“ชุดแม่ชีนายตำรวจสันติบาลขณะเดินบิณฑบาต”

รายละเอียดของข่าวแจ้งว่า ในตอนเช้าของวันที่เกิดเหตุ ขณะที่แม่ชีจากวัดเล็กๆ แห่งนั้นกำลังเดินแถวอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ แห่งนั้น เพื่อรับอาหารจากชาวบ้านที่มีจิตศรัทธา ได้มีคนร้ายกลุ่มหนึ่งเป็นชายจำนวนประมาณ 4-5 คน จู่โจมเข้าจุดคร่าแม่ชีสาวคนหนึ่ง ทราบชื่อภายหลังว่า คือ พ.ต.ท.(หญิง) ลำเพา สายสัทกุล แล้วอุ้มตัวเธอขึ้นรถยนต์โดยสารแบบตู้หลบหนีไป มีผู้เห็นเหตุการณ์และจำเลขทะเบียนรถยนต์คันนั้นได้ ขณะรายงานข่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธร

ท้องที่กำลังสืบสวนติดตามจับกุมคนร้าย เจ้าหน้าที่สันนิษฐานว่า สาเหตุอาจเป็น
เรื่องชู้สาว

(บัวบาศ, 2543, น.99)

จากข้อความข้างต้น ธนุสทราบข่าวพลโทรำบาญเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุก่อนและต่อมา
จึงทราบข่าวล่าพาถูกคนร้ายลักพาตัว เหตุการณ์ดังกล่าวกลายเป็นที่มาสืบสวนของธนุสใน
เวลาต่อมา

ปมปัญหาของเรื่อง ได้แก่การหาทางช่วยเหลือล่าพาจากคนร้ายและการสืบสาเหตุ
การเสียชีวิตของพลโทรำบาญ เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ คือ ธนุสกับนายประมุท

การดำเนินเรื่อง เรื่องดำเนินไปตามการสืบสวนของธนุส พร้อมกับการพัฒนาให้เห็น
ความขัดแย้งของธนุสกับนายประมุทยิ่งขึ้น การดำเนินเรื่องนำไปสู่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการ
สืบสวนทีละคน คือ นายผจงคนขับรถบรรทุก นายมงคลเจ้าของรถบรรทุก ดร.พิพิทพร ผู้จ้างวาน
และสุดท้ายมาที่นายประมุท รองผู้อำนวยการหน่วยสืบราชการลับ“บราโว่” ดังเห็นได้จากความ
พยายามของธนุสที่จะโยง ดร.พิพิทพร มายังนายประมุท ดังนี้

ธนุสอธิบายให้อดีตนายพันตำรวจตรีคู่คิดของเขาทราบว่า เพียงแต่
การยืนยันว่ายามีคั่นนั้นคือแอมฟาทามีน อาจจะไปสู่การจับกุม ดร.พิพิทพร
ฐานลักลอบค้ายาเสพติดให้โทษ แต่นั่นมิใช่วัตถุประสงค์ของภารกิจที่เขาและ
นำพลกำลังร่วมกันปฏิบัติอยู่ สิ่งที่เขาต้องการอันเป็นเงื่อนไขสำคัญนั้น คือ
การพิสูจน์ว่าดร.พิพิทพรมีความเกี่ยวพันกันอย่างไรกับประมุท รองผู้อำนวยการ
ผู้รักษาราชการในตำแหน่งประมุทของ “บราโว่”

และสิ่งที่เขาต้องการยิ่งกว่านั้นก็คือ พยานหลักฐานที่จะยืนยันว่าดร.พิพิทพร
หรือประมุท หรือทั้งสองคนเกี่ยวข้องรู้เห็นกับมรณกรรมของ “เสธ.” หรือไม่

(บัวบาศ, 2543, น.622)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าจากการสืบสวนที่ดำเนินมาก่อนหน้านั้น ธนุส
ทราบว่าทั้ง ดร.พิพิทพร และประมุท ต่างเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของพลโทรำบาญ ความพยายาม
ของธนุสที่จะโยงคนทั้งสองเข้าด้วยกันทำให้เรื่องดำเนินเรื่องมาถึงจุดสูงสุดของเรื่อง

จุดสูงสุดของเรื่อง ธนุสทราบว่านายประมุทเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ธนุส
วางแผนเก็บหลักฐานการกระทำผิดของนายประมุท จนทำให้ประมุทร้อนใจและในที่สุดวางแผน
กำจัด ดร.พิพิทพร เพื่อไม่ให้โยงความผิดมาถึงเขาได้ ดังนี้

ประมุขยอมรับกับตนเองว่า ฝีมือของเขาอ่อนและเขาทำงานพลาด และไม่สามารถที่จะรีดเอาความจริงเกี่ยวกับยุทธการ “ดับดาว” จากธนูสหรือล่าพาได้ ไม่ว่าจะด้วยการใช้ชุดปฏิบัติการของ “บราโว่” เอง หรือโดยใช้โจอาซีฟก็ตาม แต่พิพิธพรก็ได้ประสบความสำเร็จยิ่งไปกว่าเขาเท่าใดนัก ถึงแม้ว่าในที่สุดคนขับรถยนต์บรรทุกผู้เป็นลูกโซ่สำคัญในคดี “อุบัติเหตุ” จะถูกกำจัดไปแล้ว แต่ตำรวจยังไม่ล้มเลิกและติดตามหาร่องรอยของคดีอยู่ จนร้อนถึงเขาต้องใช้อิทธิพลทางการเมืองเข้าไปยับยั้ง

บัดนี้ที่ทำให้ประมุขวิตกเป็นอย่างยิ่งก็เพราะว่า ดูเหมือนพิพิธพรเองจะสิ้นความสามารถที่จะควบคุมตัวเองไว้ได้เสียแล้ว

ประมุขหยิบสมุดบัญชีธนาคารของเขาออกมาและตรวจสอบตัวเลขแสดงจำนวนเงินในบัญชีอีกครั้งหนึ่ง เขายังรู้สึกเสียดายและอยากจะให้ “ธุรกิจ” ที่เขาลงทุนร่วมกับพิพิธพรดำเนินต่อไปอีก แต่ประมุขรู้ว่าถึงหาก “ธุรกิจ” นั้นจะมีอันเป็นต้องชะงักหรือล้มเลิกไป เงินก้อนมหาศาลที่เขาถืออยู่ในธนาคารนั้นก็เพียงพอแล้วที่จะทำให้เขาอยู่ต่อไปด้วยความสุขสำราญจนตลอดชีวิต แม้จะไม่ทำงานหรือรับราชการเลยก็ตาม

ประมุขสรุปว่า ฝันของเขาที่จะอยู่ต่อไปจนตลอดชีวิตนั้นจะต้องเป็นความจริง และเขาจะยอมให้อะไร หรือผู้ใดมาทำลายฝันนั้นไม่ได้เป็นอันขาด และถ้าหากพิพิธพรจะเป็นผู้ทำลายฝันของเขา พิพิธพรนั้นแหละที่จะต้องถูกทำลายเสียก่อนโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

(บ่วงบาบ, 2543, น. 791-792)

จากข้อความข้างต้น ประมุขตัดสินใจกำจัด ดร.พิพิธพร การตัดสินใจของประมุขแสดงให้เห็นความรู้สึกจนตรอกอันเกิดจากถูกธนูสสืบเรื่องราวเข้ามาใกล้ตัวเข้ามาทุกขณะ

จุดปิดเรื่อง หลังการสืบสวนและรวบรวมหลักฐานเพียงพอ ธนูสเดินทางไปยังสำนักงานหน่วยสืบราชการลับเพื่อรอพบนายประมุขที่หน้าห้องทำงานเป็นสัญญาณให้ประมุขเห็นว่าตนหนีไม่พ้นความผิดและกำลังแพ้ต่อธนูส เรื่องจบลงด้วยการตัดสินใจฆ่าตัวตายของนายประมุข ดังนี้

ประมุขขบกรามเพื่อไล่ความปวดร้าวที่ดูเหมือนจะลามไปทั่วทั้งศีรษะ เขาหยิบรีวอลเวอร์กระบอกนั้นขึ้นมาเปิดลูกไม่และเห็นว่ากระสุนทั้งหกนัดยังอยู่ครบ เขาผลักลูกไม่ให้กลับเข้าที่เดิม วางปืนลง แล้วเอื้อมมือไปที่เครื่องโทรศัพท์ ใจหนึ่งคิดจะยกหูขึ้นแล้วบอกเลขานุการให้อนุญาตให้ธนูสเข้ามาเผชิญหน้ากันกับ

เขาเพื่อให้รู้ไปว่า ชายร่างสูงผิวดำนั้นจะมาไม่ไหน แต่อีกใจก็ไม่กล้า ประมุขชักมือกลับมาหยิบปืนพกกระบอกนั้นขึ้นมาอีก

อย่างเลือนลอยเหมือนไม่รู้ตัว เขาหันปากกระบอกปืนมาตรงกับแนวสายตาขวา แล้วมองลึกลงไปในปากกระบอกปืน ประมุขเห็นโลหะทองแดงอันเป็นหัวกระสุนขนาด .38 สเปเชียลวางอยู่ในกระบอกปืนนั้น เหมือนแนวตาของสัตว์ร้ายที่กำลังจ้องจะขย้ำเขา

(บัวบาท, 2543, น.816)

จากข้อความข้างต้น นายประมุขเลือกตัดสินใจกระทำอัตวินิบาตกรรมในห้องทำงานเป็นการยอมรับความผิดที่ตนเองได้ก่อไว้ เนื่องจากการปรากฏตัวของธนุสทำให้เชื่อว่าตนหนีไม่พ้นความผิด

เรื่อง*ประกาศิตอสูร*มีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่อง ด้วยการนำเสนอปัญหาของตัวละครเอก คือ ไกษย์ตกเป็นผู้ต้องหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาเนื่องจากเข้าช่วยเหลือหญิงสาวลึกลับจากการคุกคามของคนร้าย และหลังจากนั้น ไกษย์ยังถูกคนร้ายคุกคามหลายครั้ง

ปมปัญหาของเรื่อง เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือ ไกษย์กับกลุ่มอาชญากรในองค์กรลับ แม้ตอนแรกจะเป็นการสืบหาตัวนางสาวทิพวรรณหญิงสาวลึกลับเจ้าของซองเอกสาร

การดำเนินเรื่อง เรื่องเริ่มต้นที่การสืบหาตัวนางสาวทิพวรรณ หญิงสาวเจ้าของซองเอกสาร การพบตัวนางสาวทิพวรรณนำไปสู่การค้นพบขบวนการค้ายาเสพติด นำไปสู่การร่วมมือกับตำรวจสืบสวนและจับกุมยาเสพติดบนเรือบรรทุกสินค้าที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ดังในเหตุการณ์ฝ่ายตำรวจและ “ทาสก์ฟอร์ซ” ตรวจพบยาเสพติดบนเรือบรรทุกสินค้า ดังนี้

นฤสธรณ์กลับขึ้นมาจากข้างล่าง สีหน้าของนายพันตำรวจโทหนุ่มหล่อความตื่นเต้น ในมือขวาของเขามีแฉับเป็ลลูกหนึ่ง

“ผมผ่าแฉับเป็ลลูกนี้ออกตามที่ท่านผู้ช่วยสั่ง และพบไอ้นี้”

นฤสธรณ์หยายแฉับเป็ลที่ผ่าออกแล้วเป็นสองซีกให้กรวดดู ภายในผลแฉับเป็ลแทนที่จะเป็นเนื้อแฉับเป็ลกลับเป็นผงสีขาวบรรจุอยู่แทน

“ผมกับเตชาลองผ่าลูกอื่นดูอีก 2-3 ลูก ปรากฏว่ามีผงขาวๆ อยู่ข้างในเหมือนกันทุกลูก เข้าใจว่าคงเป็นยงจี๋หมดทั้งลัง” นฤสธรณ์รายงานต่อ

“และคงไม่ได้มีเพียงอย่างเดียว” กรดว่าพลางหันไปบอกเซลย “เสียใจด้วยนะพรรคพวก เงินแสนของมึงน้อยไป กูจะเอาแปปเปิดแทน”

(ประกาศิตอสูร, 2549, น.810)

จากข้อความข้างต้น การตรวจสอบพบยาเสพติดบนเรือบรรทุกสินค้าของฝ่ายไภษัชย์ ทำให้การดำเนินเรื่องปรากฏความขัดแย้งชัดเจนขึ้นตามลำดับ

จุดพลิกผัน จากการจับกุมนายจาตุรนต์ทำให้ “ทาสก์ฟอร์ซ” ทราบว่าแท้ที่จริงแล้วนางสาวทิพวรรณเป็นผู้วางแผนบ่อนทำลายขบวนการค้ายาเสพติดเพื่อล้างแค้นให้ครอบครัวนางสาวทิพวรรณเปิดเผยตัวกลับไปเยี่ยมบ้าน ดังนี้

“คุณจะเป็นใครก็ตาม” ลำเพาบอกเสียงดัง “ถ้าจำเป็น ฉันจะยิงคุณและคนที่ฉันเชื่อว่าเป็นอันตรายทันที”

“ปิ่นไม่มีลูกยิงใครไม่ได้หรอกค่ะ พี่ลำเพา” ทิพวรรณบอกขัดถ้อยขัดคำ ขณะที่ชูแม็กกาซีนหรือซองบรรจุกระสุนในมือให้ดู ลำเพาแม้ริมฝีปากพลางเหนียวไกวปิ่นติดกันสองครั้ง หล่อนได้ยिनเสียวฉับๆ โดยไม่มีเสียงระเบิดของกระสุนจากปิ่นพกในมือ

“เราอย่าเสียเวลากันต่อไปดีกว่า” หญิงสาวเชื้อสายจีนฮ่อบอกเสียงเรียบ “เชิญพี่ลำเพาเข้าไปในรถได้แล้ว”

(ประกาศิตอสูร, 2549, น. (7)-(8))

จากข้อความข้างต้น นางสาวทิพวรรณที่ฝ่ายไภษัชย์ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองความปลอดภัยแสดงตนเป็นคนร้าย ทำให้ลำเพาซึ่งได้รับมอบหมายให้คุ้มครองเธอตกอยู่ในอันตราย และ “ทาสก์ฟอร์ซ” ต้องหาทางช่วยเหลือลำเพาต่อไป

จุดสูงสุด “ทาสก์ฟอร์ซ” และตำรวจสืบสวนหาเบาะแสและไภษัชย์กับเจษฎาไปช่วยลำเพา ทั้งสามร่วมกันต่อสู้กับคนร้ายก่อนจะสามารถหนีกลับเข้าสู่ชายแดนไทยได้ ดังการบรรยายการต่อสู้ช่วงหนึ่ง ดังนี้

นั่นคือวินาทีที่นายตำรวจสันติบาลสาวอดีตสายลับผู้เจนสนามคอยอยู่ หล่อนหงายร่างขึ้นตามแรงกระชากขณะที่มือทั้งสองฉกออกไปตะครุบทั้งสองแขนของมันแล้วดึงสุดแรงให้ร่างของมันเสียหลักและถลาลงเข้าไปหาหล่อน ในเวลาเดียวกันลำเพาก็เตะช้อนด้วยเท้าทั้งสองเข้าไปที่ท่อนล่างของร่างของมัน และส่งร่างนั้นให้ลอยข้ามหัวหล่อนออกไปทางประตูเครื่องบินที่เปิดอยู่ เสียงร้องไม่เป็นภาษาของมันดังก้องกลบเสียงเครื่องยนต์

เกือบจะในเวลาเดียวกัน ไกษย์ก็ร้องออกมาว่า “บราโว!”

ผู้ซึ่งตั้งชื่อรหัส “บราโว” หรือ Bravo ให้แก่องค์การสืบราชการลับสูงสุดที่สิ้นสภาพไปแล้วนั้นตั้งใจจะให้ชื่อนั้นหมายความว่า Bangkok อันเป็นที่ตั้งของสำนักงานองค์การ และจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ในภาษาอังกฤษ คำนั้นยังหมายถึงผู้ร้ายสำคัญ โดยเฉพาะฆาตกรรับจ้างด้วย

และในการฝึกการต่อสู้ของเจ้าหน้าที่ของ “บราโว” นั้น ครูผู้ฝึกได้กำหนดไว้ให้ใช้คำ “บราโว” เป็นรหัสหมายความว่า เมื่อได้ยินคำนั้นเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในสถานการณ์คับขันจะต้องปฏิบัติตามตอบโต้พร้อมกันอย่างฉับพลันและเด็ดขาด โดยใช้อาวุธและยุทธวิธีทุกชนิด โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นอย่างใดทั้งสิ้น มุ่งแต่จะให้พิชิตฝ่ายตรงกันข้ามสถานเดียว

พอสิ้นเสียงร้อง “บราโว!” ของไกษย์ เจษฎาและไกษย์ก็เฝ้าพร้อมกันเข้าหาชายคลุมหน้าทั้งสองคนที่ยังตะลึงมองประตูลูกศรที่เพิ่งจะคายร่างของเพื่อนของมันออกไป

(ประกาศิตอสูร, 2549, น.956-957)

จุดปิดเรื่อง เรื่องยังคงความเป็นปริศนาขององค์การลับต่อไป โดยที่ฝ่ายไกษย์ต้องยุติการสืบสวนลง และเรื่องได้เปิดเผยตัวหัวหน้าองค์การลับแก่ผู้อ่านในตอนจบของเรื่อง ดังนี้

โทนี่เก็บโทรศัพท์ลงกระเป๋าเอกสาร อีกชั่วโหม่งต่อมา เขาก็อยู่ในกลุ่มผู้โดยสารซึ่งกำลังเดินทางจากคุนหมิงไปยังท่าอากาศยานฮ่องกง และอย่างข้ามะริ่นนี้ เขาก็จะถึงเมืองแวนคูเวอร์ อันเป็นภูมิลำเนาตามกฎหมายของเขา

โทรศัพท์เครื่องสุดท้ายที่รับสัญญาณจากโทนี่นั้นเป็นโทรศัพท์สีแดง และเป็นเครื่องหนึ่งในจำนวนหลายเครื่องที่วางอยู่บนโต๊ะตัวใหญ่ที่สุดในท่าเทียบรัฐบาล

เจ้าของโทรศัพท์ตัวนั้นคือผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย

(ประกาศิตอสูร, 2549, น.1092)

จากข้อความข้างต้น ในตอนจบของเรื่องได้เปิดเผยตัวนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าองค์การลับ ดังที่นายโทนี่ สมาชิกองค์การลับที่ได้โทรศัพท์รายงานภารกิจของตนให้นายกรัฐมนตรีทราบ

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่าอาชญาวิทยาทั้ง 5 เรื่องของวลีขลุ่ย เดชกฤษณ์มีลักษณะโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ดังนี้

เปิดเรื่อง ผู้แต่งปูพื้นฐานของเรื่องซึ่งเป็นต้นเหตุของการสืบสวนของนักสืบในแต่ละเรื่อง บอกถึงภารกิจการทำงานของตัวนักสืบในแต่ละเรื่องว่าเป็นไปในลักษณะของงานราชการหรือเป็นการทำงานในลักษณะเรื่องส่วนตัว กล่าวคือ ในเรื่อง*สารวัตรเถื่อน* เรื่อง*แม่ลาวเลือด* และเรื่อง*หักลั่นช้าง*เป็นภารกิจของทางราชการ ส่วนเรื่อง*บ่วงบาต*และเรื่อง*ประกาศิตต่อสูร*เป็นเรื่องของส่วนตัวของนักสืบเอง

ปมปัญหาของเรื่อง อาชญาวิทยาทั้ง 5 เรื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกัน เป็นความขัดแย้งในเชิงสัญลักษณ์ระหว่างความถูกต้องกับการกระทำผิด กล่าวคือ ตัวนักสืบกับตัวอาชญากรในเรื่องมีความขัดแย้งกัน เนื่องจากมีความแตกต่างกันในด้านความประพฤติระหว่างผู้รักษากฎหมายกับผู้ละเมิดกฎหมาย

การดำเนินเรื่อง เป็นช่วงของการทำลายล้างฝ่ายตรงข้ามกัน โดยฝ่ายนักสืบจะเป็นผู้ถูกกระทำจากตัวอาชญากร ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวกลายเป็นตัวกระตุ้นให้นักสืบต้องดำเนินการสืบสวนเพื่อหาร่องรอยการกระทำผิดของตัวอาชญากร ขณะที่ฝ่ายตัวอาชญากรจะพยายามขัดขวางมุ่งทำลายล้างฝ่ายนักสืบ

จุดสูงสุดของเรื่อง ฝ่ายตัวนักสืบได้ข้อมูลสำคัญซึ่งความผิดของตัวอาชญากร มักจะเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายาเสพติดขององค์กรลับ หรือเหตุการณ์ที่ตัวนักสืบตกอยู่ในอันตรายจากการปองร้ายของอาชญากรเอง

จุดคลี่คลายเรื่อง ตัวอาชญากรมักถูกฝ่ายนักสืบวิสามัญฆาตกรรมและตัวนักสืบรอดพ้นจากภัยอันตรายจากฝ่ายอาชญากร

จุดพลิกผัน สร้างความประหลาดใจแก่ตัวนักสืบและตัวผู้อ่าน มักปรากฏอยู่เสมอในการสร้างเหตุการณ์พลิกผันในเรื่องนักสืบที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง กล่าวคือ ตัวละครที่เชื่อกันว่าเสียชีวิตแล้วกลับปรากฏว่ายังมีชีวิตอยู่ในตอนท้ายเรื่อง จุดพลิกผันพบเพียง 2 เรื่อง คือ เรื่อง*หักลั่นช้าง* และเรื่อง*ประกาศิตต่อสูร* กล่าวคือ *หักลั่นช้าง* นางยุวดีที่ถูกฆาตกรรมในตอนต้นเรื่องยังมีชีวิตอยู่โดยปลอมตัวเป็นนางเคลือบ รูปโฉมผู้วางแผนชักนำให้ธนูสเข้ามาสืบหาตัวฆาตกร จนนำไปสู่การพบการกระทำผิดของนายปรাপต์ สามีของนางยุวดี และ*ประกาศิตต่อสูร* นางสาวทิพวรรณที่ฝ่าย“ทาสก์ฟอร์ซ” หลงเชื่อมาตลอดว่าเป็นเหยื่อ ถูกกระทำจากฝ่ายองค์กรลับนั้น ที่แท้จริงนางสาวทิพวรรณเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรลับ วางแผนหาทางทำลายองค์กรลับอยู่โดยยืมมือฝ่าย“ทาสก์ฟอร์ซ” ทางอ้อม

จุดปิดเรื่อง ตัวนักสืบทำภารกิจสำเร็จ ส่วนใหญ่มักจะจบลงด้วยฝ่ายนักสืบกระทำวิสามัญฆาตกรรม มีเพียงเรื่อง*ประกาศิตต่อสูร*เพียงเรื่องเดียวที่จบโดยฝ่าย“ทาสก์ฟอร์ซ” ต้องยุติ

การสืบสวนลง ขณะที่ฝ่ายองค์การลับคงดำเนินการจัดการกับสมาชิกองค์การลับด้วยตนเอง เพื่อเก็บรักษาความลับขององค์การต่อไป แสดงให้เห็นอิทธิพลขององค์การลับมีความกว้างขวางเกินกว่าที่ฝ่าย “ทาสก์ฟอร์ซ” จะคาดคิดได้

การใช้โครงสร้างแบบ Freytag Pyramid ทำให้ผู้แต่งสามารถวางโครงเรื่องในแต่ละเรื่องตามที่ต้องการ เพิ่มความสลับซับซ้อนของเรื่องได้ ในเรื่องหักล้นช้างและเรื่องประกาศิตต่อสูร ผู้แต่งวางโครงเรื่องให้ตอนต้นเรื่องหักล้นช้างกำหนดให้นางยุวดีเหมือนเสียชีวิต แต่ตอนท้ายเรื่องกลับมาเฉลยว่านางยุวดีเป็นผู้วางแผนหลอกให้ธนูสเข้ามาสืบเรื่องฆาตกรรมจนมาพบกับการลักลอบค้ายาเสพติดของนายปราบต์ และเรื่องประกาศิตต่อสูร กำหนดให้นางสาวทิพวรรณถูกไล่ล่าจากองค์การลับและต้องได้รับการช่วยเหลือจาก “ทาสก์ฟอร์ซ” แต่ในตอนท้ายเรื่องเปิดเผยสถานะของนางสาวทิพวรรณว่าเป็นคนร้าย จึงกล่าวได้ว่าโครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ช่วยให้ผู้แต่งวางโครงเรื่องให้อาชนวนิยายมีความซับซ้อนตามที่ผู้แต่งต้องการนั่นเอง

4.2.4 การพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละครเอก

อาชนวนิยายทั้ง 5 เรื่องของวลีษฐ เดชกุญชร เป็นนวนิยายชุดที่มีธนูส นิราลัยเป็นตัวละครเอก มีบทบาทเด่นเป็นเหมือนนักสืบหลักในนวนิยาย 4 เรื่องแรก คือ สารวัตรเถื่อน แม่ลาวเลือด หักล้นช้าง และบ่วงบาต ส่วนเรื่องประกาศิตต่อสูรเป็นนวนิยายเรื่องสุดท้าย ธนูสอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางโลกต่อไป บทบาทของธนูส นิราลัย ในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างชัดเจน

ธนูสเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” ในอดีตรับราชการทหารในหน่วยปฏิบัติการพิเศษนอกราชอาณาจักร หน้าที่การงานหล่อหลอมให้ธนูสมีบุคลิกลักษณะแข็งแกร่ง เลือดเย็น ดูเหมือนเหี้ยมโหด ในนวนิยาย 2 เรื่องแรก ธนูสปฏิบัติการกิจอย่างเยือกเย็นสามารถกระทำทารุณและสังหารฝ่ายตรงกันข้ามได้อย่างไม่สะทกสะท้านหรือลังเล โดยไม่เชื่อหรือศรัทธาในคำสอนของพุทธศาสนา ดังในเรื่องสารวัตรเถื่อน ธนูสขอให้พระภิกษุ อดีตเจ้าหน้าที่ของหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” ช่วยเหลือในการปฏิบัติการกิจของเขา

“ผมกำลังเดือดร้อน” ชายร่างสูงผิวคล้ำบอก เสียงของเขาอ่อนลง
“เวลานี้ทรงยศหายตัวไป หายไปจากวัฒนธรรมนิมิต แต่ผมเชื่อว่ายังอยู่ในเมืองไทย
ผมเองกลายเป็นฝ่ายที่ถูกล่า และอาจจะเสียที ถ้าหากว่าผมรู้ว่าทรงยศอยู่ที่ไหน ผมยังอาจจะพอแก้สถานการณ์ได้ ท่านคงจะพอนึกได้ว่าระหว่างอยู่ที่วัด

เขมาวาสเขาเคยพูดอะไรกับเจ้าอาวาสวัดนั้น ที่พอจะให้สันนิษฐานได้ว่าที่ซ่อนที่อื่นของเขาอยู่ที่ไหนบ้าง”

“โยมต้องการจะให้อาตมาบอก เพื่อว่าในที่สุดโยมจะได้ผ่านนายทองยศได้ใช่ไหมละ?” พระภิกษุหนุ่มถาม “โยมต้องการจะให้พระภิกษุในพระพุทธศาสนามีส่วนร่วมในการฆ่าคนยังงั้นรึ?”

“ไอ้ทองยศมันไม่ใช่คนนะครับ ท่าน” เสียงของชายร่างสูงผิวดำกลับกร้าวขึ้นอีก “ท่านก็รู้ว่ามันกำลังค้ายาเสพติดข้ามทวีป และในการค้าของมัน มันฆ่าได้ทุกคน-ทุกชีวิตที่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรค ท่านจะช่วยผมหรือว่าจะช่วยผู้ร้าย?”

“ถ้าหากว่าจะฆ่ากันละก็ อาตมาช่วยไม่ได้ทั้งนั้นไม่ว่าจะเป็นใคร” พระภิกษุหนุ่มตอบสวนออกมาทันที “อาตมาทราบดีว่านายทองยศทำบาปทำกรรมไว้เพียงไว้เพียงไหน เช่นเดียวกัน อาตมาก็ไม่เคยลืมว่า โยมเองฆ่าใครไว้กี่คน-อย่างน้อยก็ระหว่างที่อาตมามายู้งกับโยม อาตมาเชื่อว่าในที่สุดทั้งนายทองยศและโยมเองจะต้องใช้กรรมของตน ไม่ช้าก็เร็ว และในฐานะปัจจุบันของอาตมาในฐานะที่เป็นพระ พระจริง ๆ ไม่ใช่พระปลอม อาตมาไม่มีหน้าที่ที่จะช่วยเพิ่มกรรมให้ใครหรือช่างไหน ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว โยมอยากจะทำ โยมก็รับผลของกรรมชั่วเอง แต่ถ้าโยมอยากจะทำชีวิตเขา กรรมดีก็เป็นของโยมเอง”

เมื่อพระภิกษุหนุ่มพูดจบลง ปากกระบอกปืนขนาด .45 ในมือของชายร่างสูงผิวดำจ้องอยู่ตรงหน้าของพระภิกษุหนุ่ม

“คุณจะเป็นพระหรือเป็นอะไรก็ตาม” เสียงของชายร่างสูงผิวดำราบเรียบและเย็นเยียบ “คุณจะหนีเงื่อนไผ่ของคำสาบานที่เราให้แกกันและกันไว้ไม่ได้ จำได้ไหม-ถ้าใครคนใดคนหนึ่งในขบวนการของเราผิดสาบาน สมาชิกคนใดก็ได้ มีสิทธิที่จะเอาชีวิตสมาชิกผู้ผิดสาบาน”

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.266)

บทสนทนาระหว่างธนูสกับพระปราบแสดงให้เห็นว่าธนูสกำลังบีบบังคับให้พระภิกษุร่วมมือกับเขาในการกระทำที่ผิดศีล บอกถึงความไม่เชื่อถือศรัทธาในพุทธศาสนาของธนูส นอกจากนี้ เขายังเห็นว่าการสังหารนายทองยศเป็นการกระทำที่ถูกต้องแล้ว ดังจะสังเกตได้จากน้ำเสียงธนูสที่กล่าวถึงชะตากรรมของนายทองยศต่อพลโทรำบาญว่า “ผมไม่เคยคิดเลยครับว่าจะ

ปล่อยตัวทรงยศไป คนอย่างมันถ้าปล่อยเอาไว้ก็หนักแผ่นดินเปล่าๆ!” (สารวัตรเถื่อน, 2528, น. 334) น้ำเสียงบ่งบอกถึงความเหี้ยมโหด ไร้ความปรานี ไม่รู้สึกว่าการตัดสินโทษนายทรงยศจะดูรุนแรงเกินกว่าเหตุ

ในเรื่อง*แม่ลาวเลือด* ความเลือดเย็นของธนูสเห็นได้จากความคิดของเขาที่เกิดขึ้นระหว่างที่ถูกผู้การสมหมายจับตัวไปทรมาน ดังนี้

ชายร่างสูงผิวดำใช้ลิ้นดันฟันซี่หนึ่งโดยไม่ได้ตั้งใจ ฟันซี่นั้นไม่ใช่ฟันแท้หากเป็นฟันปลอมที่ทันตแพทย์ของ “บราโว่” ใส่ให้เขาไว้ก่อนที่เขาจะรับคำสั่งให้ไปปฏิบัติการกิจลับที่สุดครั้งหนึ่งเมื่อ 4-5 ปีก่อนหน้านั้น ที่รากฟันปลอมซี่นั้นมีหลอดโลหะขนาดเล็กซ่อนอยู่ ภายในหลอดนั้นมีไซยาไนด์จำนวนหนึ่งบรรจุไว้ ถ้ากัดโดยแรงหลอดจะแตกและยาพิษขนาดนั้นจะแล่นเข้าร่างกายทำให้เขาตายทันที ธนูสไม่เคยคิดที่จะตอบโต้การทรมานด้วยวิธีนั้น เขาไม่เคยสิ้นหวังแต่เชื่อมั่นว่า ถ้าหากพยายามจะต้องมีโอกาส ที่เขาพกฟันปลอมซี่นั้นมาด้วยเพราะมิใช่เขาคิดจะใช้กับตนเอง แต่เพราะเขาคาดว่า อาจมีความจำเป็นที่เขาจะต้องใช้มันสักครั้งหนึ่ง กับผู้อื่น

(*แม่ลาวเลือด*, 2530, น.212)

ความคิดของธนูสแสดงให้เห็นความไม่สะทกสะท้านต่อความเจ็บปวดจากการทรมาน ทั้งยังมุ่งหมายเอาชีวิตรอดด้วยการสังหารผู้อื่น และในการสังหารผู้การสมหมายเพื่อล้างแค้นให้นายเกียรติ ธนูสตั้งใจจะกระทำอย่างโหดเหี้ยม “ ‘มึงยังนึกไม่ออกหรือว่ามึงจะตายยังไง’ เสียงของธนูสยังคงทุ้มและราบเรียบอยู่เช่นเคย “แต่กูจะบอกให้ว่า ถ้ามึงอยากตายสบายๆ และตายเร็วๆ มึงควรจะบอกกูว่า ใครเป็นคนใช้มึงให้ไปฆ่าเกียรติไม่งั้นมึงจะต้องตายช้าๆ และตายลำบากด้วย”” (*แม่ลาวเลือด*, 2530, น.412)

ต่อมาในเรื่อง*หักลิ้นช้าง* ธนูสเริ่มมีความสงสาร ความเมตตา มีความเห็นใจต่อมนุษย์ ตัวอาชญากรในเรื่องจึงไม่ถูกธนูสวิสามัญฆาตกรรม เช่น นายสติเวน คนร้ายที่สังหารนางยุวดีและต้องการจะสังหารธนูสด้วยนั้น นายสติเวนได้ต่อสู้กับธนูสจนถูกทำร้ายและสลบไป แต่ธนูสก็ยังไม่สังหารนายสติเวนเมื่อมีโอกาส และยังตะโกนห้ามไม่ให้ตำรวจยิงนายปรាប់ตีซึ่งพยายามหนีอีกด้วย

กล่าวได้ว่าในนวนิยายเรื่อง*สารวัตรเถื่อน*และ*แม่ลาวเลือด* ธนูสมีพฤติกรรมก้าวร้าว แข็งกระด้าง เลือดเย็น และมีทัศนคติด้านลบต่ออาชญากรที่กระทำผิดร้ายแรง โดยเห็นว่าหนทางที่จะทำให้บ้านเมืองสงบสุขคือการกำจัดอาชญากรเหล่านั้น แม้ว่าจะต้องกระทำด้วยการละเมิด

กฎหมายก็ตาม ส่วนในเรื่องหักลิ้นช้าง ทศนคติและพฤติกรรมของธนุสเริ่มเปลี่ยนไป ส่วนหนึ่งเนื่องจากให้บางช่วงของการปฏิบัติภารกิจในเรื่องแม่ลาวเลือด ธนุสได้ใกล้ชิดกับพุทธศาสนาทำให้คำสอนค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในใจของธนุสทีละน้อย

ธนุสรู้ว่าหลักสามประการนั้นคือไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ซึ่งเขาไม่เคยสนใจมาก่อน แต่หลังจากที่ได้รับคำแนะนำจากพระสว่างและทดลองปฏิบัติเช่นนั้นแล้ว เขาเริ่มรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ มิใช่เพราะเห็นว่าพระสว่างแนะนำสิ่งที่ไม่ดีหรือปฏิบัติไม่ได้ แต่เพราะเขาเริ่มแลเห็นว่า ร่างกายของเขาอยู่ใต้อาณัติของไตรลักษณ์อย่างที่พระสว่างว่า เขาเริ่มหวั่นไหวเมื่อตระหนักว่า สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับเขานั้นคือ ทุกข์ ความไม่เที่ยงและความไม่ใช่ตัวใช้ตน และเขาไม่สามารถจะต่อสู้หรือต่อต้านมันได้ ธนุสเริ่มรู้สึกกลัว กลัวทุกข์ กลัว

ความไม่เที่ยง และกลัวความไม่ใช่ตัวใช้ตนของร่างกายซึ่งเขาเคยทึกทักเอาว่าเป็นของเขาโดยสมบูรณ์

(แม่ลาวเลือด, 2530, น. 279)

ในตอนท้ายเรื่องหักลิ้นช้าง ผู้แต่งแสดงให้เห็นว่าธนุสกำลังปลีกตัวจากการทำงานที่ต้องทำลายผู้อื่นและเริ่มหันหน้าเข้าพุทธศาสนาด้วยการเดินทางไปหาพระเปี้ยกซึ่งเคยเตือนให้เขาเลิกทำงานกับ “บราโว่” เสีย

ในตอนต้นเรื่องบ่วงบาต ธนุสอยู่ในสถานะของพระภิกษุสงฆ์และตั้งใจมั่นที่จะไม่ฆ่าใครอีก แม้ว่าจะลาสิกขาบทแล้วก็ตาม ดังที่เขาบอกกับโกษัตถ์ที่ถูกส่งมาคุ้มครองเขาว่า

“ผมฆ่าคนไม่ได้เสียแล้ว” ธนุสบอกข้าฯ ชัดถ้อยชัดคำ “และไม่แม้แต่เฉพาะคนเท่านั้น อะไรๆ ที่ผมรู้ว่ามีชีวิต ผมก็ฆ่าไม่ได้ ผมจะไม่ฆ่า ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ตัวเล็กตัวใหญ่ แม้แต่แมลงตัวเล็กๆ ผมก็ทำไม่ได้”

ความประหลาดใจทำให้โกษัตถ์พูดออกมาทันทีไม่ได้ เขานิ่งนั่งจ้องหน้าธนุสอยู่ต่อไปอีกครู่หนึ่ง ก่อนที่จะโผล่ออกมาว่า

“ถ้าหัวหน้า-หลวงพี่รู้ว่ามันจะฆ่าหลวงพี่ละครับ หลวงพี่จะทำยังไง? ปล่อยให้มันฆ่าหลวงพี่สบายๆ ยังงั้นหรือครับ?”

“ ‘บราโว่’ ไม่ได้สั่งให้ผมมาบวช” เสียงธนุสยังเรียบและชัดเจนอย่างเดิม “ผมบวชเองด้วยความตั้งใจและศรัทธา ผมรู้ตัวว่า ที่แล้วมาหลายสิบชีวิตพินาศย่อยยับไปเพราะน้ำมือของผม เอาละ ผมทำเพื่อความปลอดภัยของผม และ

เพื่อความอยู่รอดของบ้านเมือง แต่มันก็เป็นการฆ่าอยู่นั่นเอง บางรายก่อนตาย ได้รับความเจ็บปวดสาหัส และอย่างทนต์ทุกขัทรมาณ ที่ผมมาบวชนี้ ผมมา เพราะตั้งใจจะอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลที่ได้จากการบวชของผมให้วิญญาณของคนเหล่านั้น

“เมื่อเป็นพระ ผมก็ต้องอยู่ในวินัยของพระอย่างเคร่งครัด เหมือนกับเมื่อผมทำหน้าที่เป็นนักรบหรือนักฆาตนั้นแหละ วินัยของพระห้ามการฆ่าคน เพราะฉะนั้นถึงแม้จะรู้ว่าเขากำลังจะฆ่าผม ผมก็คงจะฆ่าเขาไม่ได้นั่นเอง”

(บ่วงบาต, 2543, น.79)

ในเรื่อง *บ่วงบาต* ธนุสจึงมีทัศนคติขัดแย้งกับความคิดที่ปรากฏในนวนิยาย 2 เรื่องแรก คือ ไม่เห็นด้วยกับการวิสามัญฆาตกรรมจะเป็นวิธีการที่ถูกต้อง และเสนอทัศนคติใหม่ว่าควรมีการปรับเปลี่ยนหลักการทำงานของหน่วยงานสืบราชการลับ “บราโว” เพื่อให้ถูกต้องกับหลักกฎหมายและศีลธรรม จึงเกิดการ “ปะทะ” ผ่านความคิดของพระธนุส ซึ่งได้แสดงทัศนคติไม่เห็นด้วยกับหลักการทำงานของหน่วยสืบราชการลับต่อพลโทรำบาญ และได้โต้แย้งต่อพลโทรำบาญผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานสืบราชการลับไว้ ดังนี้

“บ้านเมืองยังมีของโสโครกอยู่เยอะแยะ” นายพลโทผู้บังคับบัญชาผู้นั้นเคยบอกธนุส “ถ้าไม่มีคนรับจ้างกำจัดขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล แล้วใครจะเป็นคนทำความสะอาดบ้านเมือง?”

ธนุสเคยโต้แย้งผู้บังคับบัญชาของเขาหลายครั้งเกี่ยวกับการกำจัด “ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล” ของบ้านเมือง เขาแย้งว่าตราบไต่ที่ยังมีสังคมมนุษย์อยู่ ตราบนั้นก็จะยังต้องมีคนชั่วที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และหาประโยชน์นั้นโดยไม่คำนึงถึงความมั่นคงของบ้านเมือง เขาเห็นด้วยว่าจะต้องมีการควบคุมและยับยั้งพฤติกรรมอันโสมมเช่นนั้น แต่เขาไม่เห็นด้วยกับมาตรการอันรุนแรงของ “บราโว”

“เสธ.ครับ การฆ่าคนผิดทั้งกฎหมายและศีลธรรม” เขาเคยบอกนายพลโท เสนาธิการผู้นั้น

“เมื่อครั้งที่เรารบอยู่ในเมืองลาวและเวียตนามนั้น เราฆ่าคนไปเป็นจำนวนไม่น้อย แต่สถานการณ์มันต่างกับเดี๋ยวนี้นะ ตอนนั้นเรายังอยู่ในสงคราม ถึงแม้จะเป็น unconventional warfare หรือสงครามนอกระบบก็ตาม แต่เวลานี้งานของ “บราโว” ไม่ได้เกี่ยวกับสงครามต่อไปอีกแล้วนะครับ เรากำลังเผชิญกับอาชญากรที่ควรจะต้องถูกจับกุมแล้วเอาตัวมาให้ศาลพิจารณาลงโทษตามกฎหมาย”

“แดน” นายพลโทเรียกเขาด้วยชื่อรหัสที่เคยใช้ในภารกิจลับ “สงครามกับ อาชญากรรมต่างกันตรงไหน? มันต่างกันก็แต่ชื่อเท่านั้น สงครามกระทำอย่างเปิดเผย โดยข้าศึกศัตรูคู่สงคราม เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะแล้วจะได้เข้ายึด ครองอีกฝ่ายหนึ่ง อาชญากรรมกระทำอย่างเปิดเผยก็มี ปกปิดก็มี แต่ก็เพื่อให้ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ชนะเหมือนกัน ชนะแล้วก็เข้ายึดทรัพย์สินของอีกฝ่ายหนึ่งเอา ไปเป็นของตัวเอง คุณเคยคิดบ้างหรือเปล่าว่า อาชญากรรมที่กระทำโดยปกปิด และอย่างแนบเนียนสมัยนั้นๆ เวลาอาชญากรเป็นผู้ชนะ ผลของมันลึกซึ้งและ กว้างขวางทำความเสียหายให้ไม่แพ้สงคราม หรืออาจจะยิ่งกว่าเสียด้วยซ้ำ ไป?... ”

(บ่วงบาต, 2543, น.59-60)

จากบทสนทนาข้างต้น ตัวละครนายพลโทรำบาญเป็นตัวแทนทัศนคติแบบเก่าดังที่ ปรากฏในอาชญา นิยาย 2 เรื่องแรกที่มองว่าอาชญากรเป็น “ขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล” ควรมีการ กำจัดทิ้งด้วยการวิสามัญฆาตกรรมเพื่อให้ “บ้านเมืองสะอาด” เกิดความสงบเรียบร้อย แนวคิด ดังกล่าวพัฒนามาเป็นหน่วยงานสืบราชการลับที่ชื่อ “บราโว” ที่ใช้วิธีการเฉียบขาดในการกำจัด อาชญากร โดยให้เหตุผลว่าผลของการกระทำของอาชญากรสร้างความเสียหายไม่น้อยไปกว่าผล ของการทำสงครามหรืออาจมากกว่า

ส่วนธนุสเปลี่ยนทัศนคติต่อการวิสามัญฆาตกรรมว่าไม่ใช่วิธีการทำให้บ้านเมืองเกิดความ สงบเรียบร้อย แม้ธนุสจะเห็นคล้อยตามกับหลักการเจตนารมณ์อันดีของ “บราโว” และธนุสได้เสนอ ประเด็นในเรื่อง *บ่วงบาต* ที่น่าสนใจที่ว่า หากผู้ปฏิบัติงานหรือผู้มีอำนาจในหน่วยงานรัฐใช้อำนาจ หน้าที่อันไร้ขอบเขตอาศัยอำนาจของ “บราโว” ที่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐ แอบแฝงใช้ อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องแล้ว หลักการของ “บราโว” ที่ใช้วิธีการที่ผิด กฎหมายเพื่อจัดการกับอาชญากร หากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำหลักการดังกล่าวถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด ก็ย่อมจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดีตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ ข้อสังเกตดังกล่าวปรากฏผ่านความคิดของ พระธนุสว่า “และถ้าหากว่าผู้เป็นหัวหน้าอย่างเขาบกพร่องหรือสะเพร่าในการปฏิบัติงาน หรือมี เจตนาทุจริตแอบแฝงอยู่ ผู้ที่ถูก “บราโว” ปรามปรามอย่างเด็ดขาดโดยไม่คำนึงถึงขอบเขตของ กฎหมายอาจเป็นผู้บริสุทธิ์ได้หรือไม่?” (*บ่วงบาต*, 2543, น. 61)

ด้วยทัศนคติที่เปลี่ยนไปในเรื่อง *บ่วงบาต* ส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจในครั้งนี้ธนุสเน้น การวางแผนจับกุมคนร้ายเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเอาผิดกับผู้อยู่เบื้องหลัง เหตุการณ์เสียชีวิตของ พลโทรำบาญและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับลำพาและตน นายประมุขจึงไม่ถูกธนุสสังหาร ธนุสเพียงนำ

หลักฐานมายืนยันต่อคณะกรรมการสอบวินัยเพื่อดำเนินการต่อไป หลังจากนั้นธนุสได้ตัดสินใจเข้าอุปสมบทอีกครั้งไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางโลกอีกต่อไป แม้เหตุร้ายจะเกิดขึ้นกับลำพา อติคนรักก็ตาม ในเรื่อง*ประกาศิตอสูร* ธนุสจึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสืบสวนแต่อย่างใด เพียงทำหน้าที่ของพระสาวกในพุทธศาสนาซึ่งทางสว่างแก่ผู้หลงผิดให้กลับเดินทางที่ถูกต้อง คือ เตือนสตินางสาวทิพวรรณเพื่อให้ละความแค้นส่วนตัวลง หันกลับมาพิจารณาการกระทำของตนในอดีตส่งผลร้ายต่อผู้อื่นเพียงใด ทำให้นางสาวทิพวรรณเห็นความจริง ละความแค้นอาฆาตต่อสมาชิกองค์การลับอีกต่อไป

ในเรื่อง*ประกาศิตอสูร* ธนุสอยู่ในสมณเพศได้เสนอทัศนคติด้านที่เป็นธรรม ในแง่การจัดการกับอาชญากรรมตามกระบวนการยุติธรรม ผ่านพระธนุสเทศนาให้ข้อคิดการทำงานแก่เจ้าหน้าที่ลำพา สายสัททูล ไภษัชย์ และเจษฎา ซึ่งล้วนแต่เป็นอดีตเจ้าหน้าที่ “บราโว่” ตอนหนึ่งไว้ดังนี้

“...หน้าที่ของตำรวจคือ จับกุมผู้ร้ายเพื่อเอาตัวมันมาให้ศาลพิจารณาลงโทษ ถ้าผู้ร้ายต่อสู้ขัดขวางคุณย่อมมีสิทธิมีหน้าที่ที่จะใช้กำลัง เพื่อจับกุมมันให้ได้ และกฎหมายให้สิทธิคุณที่จะใช้อาวุธ แม้กระนั้น ถ้าคุณกลับไปอ่านกฎหมายก็คงจะเห็นว่า กฎหมายไม่อนุญาต ไม่ให้สิทธิคุณที่จะตั้งตัวเป็นศาลเสียเอง และพิพากษาลงโทษผู้ร้ายเอง การใช้กำลังของคุณจะต้องเป็นไปอย่างสมควรแก่เหตุ และคุณจะต้องอ้างวัตถุประสงค์ของหน้าที่ตามกฎหมายของคุณไว้ตลอดเวลา นั่นคือ เพื่อเอาตัวผู้ร้ายมาให้ศาลพิจารณาลงโทษเท่านั้น แม้ศาลเอง เมื่อพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลย ศาลก็ไม่มีสิทธิที่จะฆ่าจำเลย ศาลไม่ได้เป็นผู้ฆ่า หน้าที่ในการประหารชีวิตเป็นของเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์”

(*ประกาศิตอสูร*, 2549, น.937)

จากข้อความข้างต้น พระธนุสได้เปรียบเทียบการทำงานของเจ้าหน้าที่ “บราโว่” มีลักษณะใกล้เคียงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม เจ้าหน้าที่ “บราโว่” ไม่มีสิทธิพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิด ก้าวล่วงอำนาจศาลตัดสินผู้กระทำผิดข้ามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม การตัดสินคดีควรเป็นหน้าที่ของศาล พระธนุสได้อธิบายยกตัวอย่างลักษณะการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐตามกระบวนการยุติธรรมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแต่ละด้านไว้ชัดเจน และยังได้ตำหนิวิธีการทำงานของหน่วยงานสืบราชการลับ “บราโว่” ว่าขัดต่อกระบวนการยุติธรรมผ่านบทเทศนาของพระธนุสต่ออีกว่า

“ ‘บราโว’ แม้จะเป็นหน่วยงานราชการ แต่ก็ยังเป็นหน่วยงานลับ ตั้งขึ้นเพื่อภารกิจที่ผิดกฎหมาย” พระธนุสยกมือห้ามก่อนที่ลำเพาจะทันขัดหรือตอบได้ “เจตนาของผู้ตั้ง ‘บราโว’ อาจจะเป็นเจตนาดีต่อบ้านเมือง ต้องการที่จะทำให้บ้านเมืองสะอาดและหมดคนชั่ว แต่วิธีการของ ‘บราโว’ นั้น คุณทุกคนก็รู้ว่า ผิดทั้งศีลธรรมและกฎหมาย ผิดศีลธรรมเพราะอนุญาตให้คุณฆ่าคน...และการฆ่าคนโดยเจตนายังผิดกฎหมายอาญาอีกต่างหาก...”

(ประกาศิตอสูร, 2549, น. 937-938)

จากบทเทศนาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พระธนุสไม่เห็นด้วยกับวิธีการของ “บราโว” ที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ “บราโว” สามารถวิสามัญฆาตกรรมหรืออีกนัยก็คือการฆาตกรรมผู้กระทำผิดได้ แม้โดยหลักการพระธนุสจะเห็นด้วยกับเจตนาของ “บราโว” ที่จัดตั้งเพื่อจัดการกับอาชญากรรุนแรงและเหล่ามิจฉาชีพรูปแบบต่างๆ แต่เมื่อพิจารณาด้วยเหตุผล “บราโว” เป็นหน่วยงานของรัฐ ก็ควรจะต้องปฏิบัติตามได้กรอบของกฎหมายเช่นเดียวกัน การทำงานของ “บราโว” ยอมละเมิดละเลยกฎหมายเพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวม เนื่องจากมองว่าอาชญากรที่กระทำผิดในคดีร้ายแรง พฤติกรรมสอดคล้องถึงลักษณะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ทำลายอำนาจรัฐ จึงควรให้วิธีการนอกกฎหมายเพื่อใช้จัดการกับอาชญากรร้ายแรงจึงจะเป็นเรื่องที่เหมาะสม พระธนุสกลับเห็นว่าวิธีการดังกล่าวไม่แตกต่างกับการใช้วิธีผิดกฎหมาย นอกจากนี้ในเรื่องประกาศิตอสูร พระธนุสยังเป็นผู้เทศนาสั่งสอนนางสาวทิพวรรณถึงต้นเหตุแห่งความทุกข์มาจากการกระทำของตนเอง ดังที่นางสาวทิพวรรณได้สนทนากับไภษัชยถึงการพบกับพระธนุส ดังนี้

“พระพุทเหมือนกับว่ารู้จักหนูมาตั้งแต่เกิด ทั้งๆ ที่หนูแน่ใจว่า หนูไม่เคยพบหรือรู้จักท่านมาก่อน ท่านพูดถึงชีวิตหนูตั้งแต่เด็กมาจนกระทั่งปัจจุบัน ท่านไม่ได้พูดถึงรายละเอียด แต่ท่านรู้ปัญหาของหนูหมดและถูกต้องด้วย รู้ว่าหนูลำบากมาอย่างไรตั้งแต่เล็กๆ รู้ด้วยว่าหนูทำบาปกรรมอย่างหนัก ทำให้คนต้องตายและเจ็บเป็นจำนวนมากเพราะความพยาบาทของหนู ท่านบอกว่าเพราะกรรมของหนู หนูจึงต้องใช้กรรมนั้นด้วยความทนทุกข์ทรมานสาหัสเช่นเดียวกันกับคนที่หนูฆ่าและทำให้เขาบาดเจ็บหรือพิการ”

(ประกาศิตอสูร, 2549, น. 1010)

จากข้อความข้างต้น นางสาวทิพวรรณได้เล่าถึงเหตุการณ์สนทนากับพระธนุสในครั้งนั้นว่า พระธนุสได้วิเคราะห์ถึงความทุกข์ทางใจอันเกิดจากความพยาบาทของนางสาวทิพวรรณที่ต้องการมุ่งเอาชีวิตผู้อื่น และทำร้ายผู้อื่นหลายคนด้วยกัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกรรมหนักทั้งสิ้น

และผลของกรรมนั้นได้ส่งผลสะท้อนกลับมาสู่นางสาวทิพวรรณให้ต้องได้รับความทุกข์ทรมานเช่นเดียวกัน คือ ความทุกข์ใจ พระธนูยังได้ให้โอวาทตัวอย่างประกอบเรื่องกรรมต่อไปอีกว่า

“เรื่องกรรมเป็นเรื่องสลบซับซ้อน” พระภิกษุรูปนั้นบอก “และผลของกรรมจะหนักเบาอย่างไรก็ไม่มีใครบอกได้ เมื่อครั้งพระพุทธเจ้ายังอยู่ มีโจรคนหนึ่งชื่อองคุลิมาล ฆ่าคนไปแล้วเกือบพันคน แต่เมื่อสำนึกผิดกลับใจและขอบวชกับพระพุทธเจ้า ท่านองคุลิมาลก็สำเร็จได้เป็นพระอรหันต์ในที่สุด ถ้าเชื่อว่าทำดีได้ดี และทำชั่วต้องได้ชั่ว สิ่งที่เราควรทำที่สุดก็คือ เริ่มทำดีและหยุดทำชั่วเสียแต่เดี๋ยวนี้ ถ้าไม่หยุด แต่ยังทำชั่วต่อไปอีก ก็จะมีกรรมชั่วยิ่งให้กอง

มันโตและหนักยิ่งขึ้น ตัดสินใจชำระบัญชีกรรมของคุณเสียเถอะ อย่ามัวคอยอะไรรออยู่ต่อไปอีกเลย

(ประกาศิตอสุร, 2549, น. 1013)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ธนู นิราลัย ตัวละครเอก มีการพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมปรากฏผ่านอาชญาานิยายทั้ง 5 เรื่อง ในอาชญาานิยาย 2 เรื่องแรก ธนูมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีความโหดเหี้ยม มีทัศนคติด้านลบต่ออาชญากร เห็นด้วยกับวิธีการวิสามัญฆาตกรรมของหน่วยสืบราชการลับ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่จบลงด้วยการวิสามัญฆาตกรรมผู้กระทำผิดในเรื่องต่อมาในเรื่องหักล้างข้างและบ่วงบาต ธนูเปลี่ยนทัศนคติที่เป็นธรรมชาติอาชญากร ไม่เห็นด้วยกับแนวทางนอกกฎหมายของหน่วยสืบราชการลับและเห็นว่าวิธีการจัดการกับอาชญากรที่ถูกต้องคือการดำเนินตามกระบวนการยุติธรรม และเรื่องประกาศิตอสุรธนูแสดงทัศนคติไม่เห็นด้วยกับวิธีการของหน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” อย่างชัดเจนด้วยการกลับไปวิพากษ์วิธีการทำงานของ “บราโว่” ที่ใช้ใน 3 เรื่องแรก

นอกจากนี้ ธนู นิราลัย ยังมีความเปลี่ยนแปลงในด้านความเชื่อในคำสอนของพุทธศาสนา ดังจะเห็นว่าในนวนิยาย 2 เรื่องแรกธนูมีทัศนคติปฏิเสธพุทธศาสนา แต่กลับหันมาสนใจและเริ่มปฏิบัติธรรมในนวนิยาย 2 เรื่องต่อมา กระทั่งศรัทธาในพุทธศาสนาจึงอยากอุปสมบทและไม่ยุ่งเกี่ยวกับทางโลกในนวนิยายเรื่องสุดท้าย ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้แต่งตั้งใจสร้างตัวละครธนูให้เลื่อมใสในพุทธศาสนาตั้งแต่แรก โดยสังเกตจากการตั้งชื่อสกุลของตัวละคร ธนู นิราลัย นามสกุลมาจากการสร้างคำด้วยการสนธิที่ว่า นิราลัย มาจาก นิระ+อาลัย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า นิระ และ อาลัย ไว้ดังนี้ นิระ- ว. คำประกอบหน้าคำอื่น แปลว่า ไม่, ไม่มี, ออก อาลัย - ก.ห่วงใย, พัวพัน, ระลึกถึงด้วยความเสียดาย, ความ

ห่วงใย, ความพิวพัน, ความระลึกถึงด้วยความเสียสละ, และ น. ที่อยู่, ที่พัก คำว่า นิราลัย จึงมีความหมายว่า ไม่มีที่อยู่, ไม่มีที่ห่วงใย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 590, 1368, 1369) อันมีนัยถึงผู้ต้องการละทางโลก คือ พระภิกษุ สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง *ประกาศิตอสูร* คือ อนุสอุปสมบทในพุทธศาสนาและเลิกล้มเกี่ยวกับเรื่องทางโลกต่อไป

4.2.5 การสร้างความสมจริง

การสร้างความสมจริงแก่เรื่อง ผู้แต่งมีวิธีการสร้างความสมจริงแก่อาชญาานิยายชุดนี้ 4 ลักษณะ คือ

- 4.2.5.1 การบรรยายฉากและสถานที่
- 4.2.5.2 การบรรยายอากัปกริยาของตัวละครอย่างละเอียด
- 4.2.5.3 การให้ข้อมูลรายละเอียด
- 4.2.5.4 การอ้างอิงหน่วยงานจริง

4.2.5.1 การบรรยายฉากและสถานที่

อาชญาานิยายของวชิษฐ เดชกุญชร สร้างความสมจริงโดยใช้สถานที่จริงมาเป็นฉากของเรื่อง เช่น เรื่อง *แม่ลาวเลือด* ผู้แต่งให้รายละเอียดของถนนหนทางซึ่งเป็นสถานที่จริงในการบรรยายฉากธนุสับริบทหนึ่งการตามล่าของคนร้ายบนถนนไว้ ดังนี้

ธนุสับริบทตามสบายไม่รีบร้อน เขาคุ่นเคยกับฝั่งเมืองเชียงใหม่เป็นอย่างดี เพราะในอดีตได้เคยเยือนนครอันเก่าแก่แห่งนั้นอยู่เสมอๆ เขาเลือกใช้ถนนพระปกเกล้าซึ่งเป็นถนนหลักที่ตัดเชื่อมประตูช้างเผือกด้านเหนือกับประตูเชียงใหม่ด้านใต้ ชายร่างสูงผิวดำล้าชอบถนนสายนั้นเพราะริมถนนมีโบราณสถานหลายแห่งที่เตือนให้เขาระลึกด้วยความภาคภูมิใจถึงความยิ่งใหญ่ในอดีตของอาณาจักรไทยล้านนา ชากเจดีย์องค์หิมาในวัดเจดีย์หลวง โบสถ์วัดพันเตาซึ่งสร้างด้วยไม้ทั้งหลังและไม่ใช้ตะปูเลยแม้แต่ดอกเดียว และศาลพ่อขุนเม็งรายมหาราชที่สี่แยกกลางเวียงซึ่งว่ากันว่าสร้างขึ้นตรงที่เคยเป็นภาค (ตลาด) ที่พ่อขุนพระองค์นั้นเสด็จประพาสในตอนเช้าวันหนึ่งและเสด็จสวรรคตเพราะถูกฟ้าผ่า

ก่อนที่จะถึงประตูช้างเผือก ธนูสเลี้ยวรถไปทางซ้ายตามถนนศรีภูมิและจอดรถไว้ริมถนนนั้น เขารู้ว่าถ้าเขาขับรถเลยเข้าไปในถนนโชตนาเขาจะหาที่จอดรถได้ยาก เพราะการจราจรที่คับคั่งในถนนสายนั้น ขณะที่จอดรถ ธนูสมองดูในกระจกและแลเห็นโตโยต้าโคโรลล่าสีน้ำเงินแล่นตรงออกประตูช้างเผือกไป

เขาเดาเอาว่าโตโยต้าอีกคันหนึ่งคือคันเหลืองคงจะหยุดอยู่ก่อนถึงทางแยกถนนศรีภูมิ ธนุสเดาต่อไปด้วยว่า ฝ่ายที่ติดตามเขาอยู่คงมีเครื่องรับส่งวิทยุชนิดมือถือและติดรถยนต์ใช้

(แม่ลาวเลือด, 2528, น.109 -110)

จากข้อความข้างต้น ผู้แต่งกล่าวถึงสถานที่จริงในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งชื่อถนน เช่น ถนนพระปกเกล้า ถนนศรีภูมิ ถนนโชตนา ชื่อสถานที่ เช่น วัดเจดีย์หลวง โบสถ์วัดพันเตา ศาลพ่อขุนเม็งรายมหาราชที่สี่ ซึ่งล้วนแต่เป็นสถานที่จริงทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความเหมือนจริงของเหตุการณ์ในเรื่อง

4.2.5.2 การบรรยายฉากปฏิกิริยาของตัวละครอย่างละเอียด

ผู้แต่งสร้างความสมจริงแก่เรื่องด้วยการบรรยายฉากปฏิกิริยาของตัวละครอย่างละเอียดทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในเรื่องเสมือนว่าเกิดขึ้นจริง เช่น การบรรยายฉากปฏิกิริยาของโกษะชัย เมื่อสังเกตเห็นว่ามีคนร้ายลอบบุกเข้าไปในบ้านในเรื่อง*ประกาศิตอสูร* ดังนี้

โกษะชัยเปิดประตูแล้วกลับเข้ามาซบรถเข้าประตูไป และลงมาอีกครั้งหนึ่งเพื่อปิดประตูแล้วจึงซบรถเข้าไปจอดที่ข้างบันได เมื่อปิดประตुरुถเรียบร้อยแล้ว แทนที่เขาจะไขกุญแจประตูหน้าบ้านและเดินขึ้นบันไดด้านหน้าไป ชายหนุ่มกลับเดินอ้อมไปทางด้านหลังบ้าน ไขกุญแจอีกดอกหนึ่งไขประตูหลัง เปิดประตูแล้วก้าวเข้าไป ดึงบานประตูให้ปิดอย่างเงียบเชียบ ตรงส่วนนั้นของบ้านมืดเพราะเขาไม่ได้เปิดไฟทิ้งไว้ โกษะชัยเลือกที่ยืนและพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ไม่ว่าในรูปแบบใด

ยังไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่นั่นมิได้หมายความว่าไม่มีผู้รุกล้ำอยู่ในบ้าน มันอาจจะเป็นฝ่ายคอยให้เขาเคลื่อนไหวก่อนก็ได้ ไหวพริบอันเป็นผลของการฝึกที่หนักและยาวนานในหลักสูตรของ “บราโว่” ทำให้โกษะชัยรู้จักคอยโดยไม่เบื่อหน่ายหรือหงุดหงิด โกษะชัยรู้สึกขอบคุณทั้ง “บราโว่” และวัดที่เขาเคยบวชและพำนักอยู่ ที่สอนให้เขารู้จักใช้สมาธิและเอาใจจดจ่ออยู่แต่เฉพาะกับปัจจุบันโดยไม่วอกแวกแม้แต่บัดนี้

แล้วเขาก็ได้ยินเสียงฝีเท้าของใครคนนั้น แม้จะแผ่วเบา เสียงนั้นดังอยู่ในชั้นล่างของบ้าน ในห้องถัดไปซึ่งเป็นห้องนั่งเล่นและรับแขก อยู่ทางด้านหน้า

ของบ้าน ถ้าหากว่าโกษชัยไม่ระวังตัวและเปิดประตูเข้าบ้านมาทางด้านนั้น เขาก็จะต้องเผชิญหน้ากับผู้ที่คอยเขาอยู่อย่างไม่มีปัญหา

โกษชัยยืนนิ่งอยู่กับที่อย่างใจเย็น ครู่ต่อมาเสียงฝีเท้านั้นก็ใกล้เข้ามาจนเขารู้ว่าผู้รุกได้เข้ามาอยู่ในห้องเดียวกับเขาแล้ว โกษชัยแลเห็นร่างนั้นเป็นเงาเพียงตะคุ่มๆ แต่เขาแน่ใจว่าอีกฝ่ายหนึ่งแลไม่เห็นเขาเพราะเขาเลือกยืนในมุมที่มีดเคือบสนิท

โกษชัยคอยจนกระทั่งร่างนั้นเข้ามาอยู่ในระยะที่เขาจะเห็นว่าต่อสู้อย่างแน่นอน แล้วจึงเอื้อมมือไปกดสวิตช์บนฝาเปิดไฟในห้องขึ้น แสงสว่างเป็นสิ่งที่ผู้รุกรล้าคาดไม่ถึง แต่แม้กระนั้นมันก็ยกปืนในมือขึ้นและเหินวกทันที

นั่นเป็นสิ่งที่โกษชัยคอยอยู่แล้ว เขาเบี่ยงและก้มตัวหลบพร้อมกับทะยานไปข้างหน้า เขาได้ยินเสียง “ฟืบ” แทนที่จะเป็นเสียงเบรียงของปืนกระบอกนั้น โกษชัยเข้าใจว่ามันคงจะใช้เครื่องเก็บเสียงปืน เขาไม่คอยกระสุนนัดที่สองและถึงตัวฝ่ายตรงกันข้ามแล้ว ที่หมายของกำปั้นของโกษชัยคือบริเวณลำตัวของคนผู้นั้น มันเป็นหมัดตรงที่เคยได้รับคำชมเชยจากครูผู้ฝึกการต่อสู้ด้วยมือเปล่ามาแล้ว ว่าหนักและแม่นยำ

(ประกาศิตตอสูร, 2549, น.65-67)

จากข้อความข้างต้นได้กล่าวถึงอาภักปฏิกิริยาของโกษชัยไว้อย่างละเอียด ตั้งแต่เข้าไปบริเวณบ้าน กระทั่งต่อสู้กับคนร้าย การบรรยายอาภักปฏิกิริยาของโกษชัยอย่างละเอียดทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการช่วยสร้างความสมจริงแก่เรื่องได้อย่างหนึ่ง

4.2.5.3 การให้ข้อมูลรายละเอียด

ผู้แต่งสร้างความสมจริงแก่เรื่องด้วยการให้ข้อมูลรายละเอียดของสิ่งต่างๆ เสมือนว่าเป็นความจริงทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความสมจริงของเรื่อง ดังเช่น ในเรื่อง*สารวัตรเถื่อน*ผู้แต่งให้ข้อมูลรายละเอียดการสะกดรอยตามผ่านความคิดของจำเียงไว้ ดังนี้

สารวัตรตำรวจผู้ล่องลับไปแล้วเป็นผู้สอนเขาว่า การติดตามสะกดรอยบุคคลที่ได้ผลจริงๆ และแนบเนียน ยากที่ผู้ถูกติดตามจะรู้ตัวต้องกระทำโดยทีมหรือชุด ไม่ควรเข้าทำโดยคนๆ เดียว ทีมผู้ติดตามสะกดรอยควรประกอบด้วยคนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป คนในทีมควรจะสับเปลี่ยนตำแหน่งกันอยู่ตลอดเวลาในลักษณะที่เรียกว่า “กบกระโดด” การติดตามอาจกระทำได้โดยผู้ติดตามเดินอยู่

ข้างหลังและข้างหน้าของผู้ถูกติดตาม โดยมีผู้ติดตามคนที่สามเดินอยู่บนริมถนนอีกฝั่งหนึ่ง ในทันทีที่มีข้อสงสัยว่าผู้ถูกติดตามรู้ตัวหรือกำลังตรวจสอบผู้ติดตามจะต้องเปลี่ยนตำแหน่งของตนทันที อาจจะโดยให้ผู้ที่เดินอยู่ข้างหลังข้ามถนนไป ผู้ที่เดินอยู่หน้าถอยลงมาเดินข้างหลัง ส่วนผู้ที่อยู่บนฝั่งถนนอีกด้านหนึ่งข้ามถนนมาเดินอยู่ข้างหน้าผู้ถูกติดตาม

(สารวัตรเถื่อน, 2528, น.102-103)

จากข้อความข้างต้น ผู้แต่งให้ข้อมูลรายละเอียดการสะกดรอยให้มีประสิทธิภาพต้องกลยุทธ์ต้องกระทำโดยผู้ติดตาม 3 คน และต้องคอยสลับเปลี่ยนตำแหน่งกันเพื่อป้องกันผู้ถูกติดตามรู้ตัว ซึ่งผู้แต่งเรียกวิธีการดังกล่าวว่า “กบกระโดด” ผ่านการบรรยายของจำเริญ

4.2.5.4 การอ้างอิงหน่วยงานจริง

ผู้แต่งสร้างความสมจริงแก่เรื่องด้วยการกล่าวอ้างอิงถึงหน่วยงานที่มีอยู่จริงบางหน่วยงาน ว่ามีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องกับความเป็นจริง เช่น ในเรื่องหักลันช้าง อนุสได้ขอความช่วยเหลือจากบรรณาธิการบริหารของหนังสือพิมพ์มติชน

ผู้ที่โทรศัพท์ถึงเขา คือรุ่งชนะ บรรณาธิการบริหารของหนังสือพิมพ์ “มติชน” ราววัน นักหนังสือพิมพ์หนุ่มผู้นั้นโทรศัพท์มาเพื่อจะแจ้งให้เขาทราบ ว่า จากการตรวจสอบตัวเลขรายการหนึ่งที่ได้จากข้อมูลที่อนุสขโมยมาจากคอมพิวเตอร์ของปราชต์ โดยเทียบเคียงกับตัวเลขแสดงสินค้าที่ส่งออกโดยบริษัทอิมพอร์ตเอกซ์พอร์ตของปราชต์ รุ่งชนะได้พบว่า จำนวนอัญมณีที่ส่งออกไปยังต่างประเทศนั้นมีน้อยอย่างผิดสังเกต และแม้จะเทียบเคียงกับสถิติการจำหน่ายของแผนกอัญมณีของห้างสรรพสินค้า “ปูนโน” ของปราชต์ ด้วยแล้ว รุ่งชนะก็ยังรู้สึกอยู่คนเดียวว่า ผลิตภัณฑ์อัญมณีของปราชต์มีปริมาณมากไม่ได้ส่วนกันหลายเท่ากับการจำหน่ายทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ บรรณาธิการหนุ่มบอกอนุสด้วยว่า กำลังส่งเอกสารที่เขาตรวจสอบแล้วมาให้อนุสดูเพื่อยืนยันการตรวจพบของตน

(หักลันช้าง เล่ม 2, 2533, น.489)

ในเรื่อง *บ่วงบาบ* ดร.วิเลป ลูกสาวของนำพลทำงานที่บริษัทกันตนา และได้ใช้อุปกรณ์ของบริษัทในการช่วยเหลืองานของอนุส ดังนี้

... “เขาบรรลุนิติภาวะแล้ว เรียนจบได้ปริญญา Ph.D. ทางวิศวกรรมไฟฟ้า และคอมพิวเตอร์จากมหาวิทยาลัยแคนซัส สหรัฐอเมริกา เวลานี้ทำงานอยู่กับบริษัทกันตนา”

“บริษัทกันตนาที่ทำหนังทำละครโทรทัศน์นั่นนะรี ?” อดีตหัวหน้าหน่วยปราบปรามกองโจรถามด้วยความไม่แน่ใจ และเมื่อนำพลยืนยัน ธนุสก็ถามด้วยความงงว่า

“เรียนมาจบจบได้ปริญญาเอก แล้วไปทำอะไรอยู่กับบริษัทสร้างหนัง ?”

“ที่แรกผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันแหละครับ ผมนึกว่าเขาน่าจะอยากไปเป็นอาจารย์ หรือไม่ก็ทำงานกับรัฐวิสาหกิจ หรือกับบริษัทธุรกิจเอกชน แต่เจ้าตัวเขาไปรู้จักกับใครในบริษัทนั้นก็ไม่รู้ เขามาชวนยាយนางไปทำงานเกี่ยวกับ ‘เอฟเพ็คต์’ นั่นแหละครับ”

(บ่วงบาต, 2543, น.203)

จากตัวอย่างข้างต้น การอ้างอิงหนังสือพิมพ์มติชนรายวันและบริษัทกันตนา ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความเหมือนจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

กล่าวได้ว่าการสร้างความสมจริง ผู้แต่งมีวิธีการสร้างความสมจริงผ่านการบรรยายฉากและสถานที่ การบรรยายฉากปฏิกิริยาของตัวละครอย่างละเอียด การให้ข้อมูลรายละเอียด และการอ้างอิงหน่วยงานจริง วิธีการสร้างความสมจริงทั้ง 4 วิธี ช่วยทำให้เรื่องมีความสมจริงส่งผลให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องใกล้ความจริงมากที่สุด

จากการศึกษาลักษณะเด่นทางด้านการสร้างเรื่อง ในอาชญานิยายของวลีษฐ เดชกุญชร ปรากฏลักษณะเด่นทางการสร้างเรื่อง 3 ประการ คือ

การใช้อาชญากรรมเรื่องยาเสพติดเป็นอาชญากรรมหลักของเรื่อง อาชญานิยายทุกเรื่องมุ่งเน้นนำเสนอปัญหายาเสพติด ปรากฏยาเสพติดแต่ละประเภทตามลำดับเรื่อง ได้แก่ กัญชา ฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และเฮโรอีน ผู้แตงนำยาเสพติดเข้ามาไว้ในเรื่อง ทำให้เรื่องมีความสอดคล้องกับสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมจริง จึงกล่าวได้ว่าผู้แตงนำเสนอยาเสพติดเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมผ่านอาชญานิยายแก่ผู้อ่านทางอ้อม

การใช้องค์การอาชญากรรมเป็นรูปแบบการประกอบอาชญากรรมในเรื่อง ผู้แตงนำเสนอภาพองค์การอาชญากรรมที่อยู่เบื้องหลังการลักลอบค้ายาเสพติด ตั้งแต่องค์การอาชญากรรมขนาดเล็ก

ดังปรากฏในเรื่อง *สรวัตระเถื่อน* องค์การอาชญากรรมขนาดใหญ่ในเรื่อง *ประกาศิตอสูร* องค์การอาชญากรรมที่ปรากฏในเรื่องมี 2 ประเภท คือ องค์การอาชญากรรมภายในประเทศและองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ

การนำหลักปฏิบัติในพุทธศาสนามาใช้ปฏิบัติงาน ผู้แตงนำหลักปฏิบัติสมาธิในพุทธศาสนามาเป็นเครื่องสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยสืบราชการลับ “บราโว่” แสดงให้เห็นว่าความสามารถของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมาจากการนำหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนามาประยุกต์เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานนั่นเอง

ลักษณะเด่นด้านการกลวิธีการประพันธ์มีดังนี้

กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง ผู้แตงมีวิธีการตั้งชื่อเรื่อง 4 แบบ คือ การตั้งชื่อเรื่องแบบเปรียบเทียบ การตั้งชื่อเรื่องแบบการสร้างคำขัดแย้ง การตั้งชื่อเรื่องแบบตามสถานที่สำคัญ และการตั้งชื่อเรื่องแบบตามสิ่งสำคัญของเรื่อง จุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเกิดความสนใจ ใคร่รู้ ติดตามอ่านเรื่อง ส่งผลให้อาชญาานิยายชุดนี้ได้รับความนิยมจากผู้อ่านในช่วงเวลาอันรวดเร็ว

การร้อยเรื่องด้วยความรัก ผู้แตงสอดแทรกเรื่อง “ความรัก” เข้ามาไว้ในอาชญาานิยายทั้ง 5 เรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องมีความแตกต่างจากเรื่องสืบสวนของผู้แตงคนอื่นที่มุ่งเน้นเรื่องการสืบสวนเป็นหลัก การนำ “ความรัก” ยังช่วยลดความตึงเครียดของผู้อ่านให้มาติดตามเรื่องราวความรักของตัวละครทั้งสอง พร้อมกับดำเนินเรื่องของการสืบสวนในคราวเดียว และยังช่วยสร้างสีสันแก่เรื่องอีกทางหนึ่งด้วย

การใช้โครงเรื่องแบบ Freytag Pyramid ผู้แตงนำหลักการสร้างเรื่องแบบ Freytag Pyramid ในการวางกรอบของเรื่องในการแตง ทำให้อาชญาานิยายแต่ละเรื่องมีลักษณะการดำเนินเรื่อง การคลี่คลายเรื่อง ตลอดจนสามารถเพิ่มความซับซ้อนแก่เรื่องได้ตามที่ผู้แตงต้องการ อันส่งผลให้อาชญาานิยายมีความน่าสนใจ สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน

การพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละคร ธนุส นิราลัย มีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัด ใน 2 เรื่องแรก คือ เรื่อง *สรวัตระเถื่อน* และ *แม่ลาวเลือด* มีทัศนคติด้านลบต่ออาชญากรจึงและมักกระทำรุนแรงต่ออาชญากรตามไปด้วย แต่ใน 3 เรื่องหลัง คือ เรื่อง *หักล้างข้าง บ่วงบาบ* และ *ประกาศิตอสูร* ธนุส นิราลัย กลายเป็นบุคคลใหม่ มีความเมตตา รู้สึกเห็นใจแก่เพื่อนมนุษย์ และใช้วิธีการตามกระบวนการยุติธรรมในการเอาผิดกับอาชญากร

การสร้างความจริง ได้แก่การบรรยายฉากและสถานที่ การบรรยายอากัปกริยา
ของตัวละครอย่างละเอียด การให้ข้อมูลรายละเอียด และการอ้างอิงหน่วยงานจริง เป็นการสร้าง
ความจริงให้ผู้อ่านได้รับสัมผัสความเหมือนจริงในการอ่านนั่นเอง